काव्यमाला. ७५.

श्रीमदभयदेवविरचितं

जयन्तविजयम् ।

जयपुरमहाराजाश्रितमहामहोपाध्यायपण्डितदुर्गाप्रसादद्वारककेदारनाथ-
कृपाङ्गीकृतशोधनकर्मणा
महामहोपाध्यायपण्डितशिवदत्तशर्मतनूजपण्डितभवदत्तशास्त्रिणा,
मुम्बापुरवासिपरबोपाह्वपाण्डुरङ्गात्मजकाशीनाथशर्मणा च
संशोधितम् ।

तच
मुम्बय्यां निर्णयसागराख्ययन्त्रालये तदधिपतिना मुद्राक्षरैरङ्कयित्वा
प्राकाश्यं नीतम् ।

१९०२

मूल्यमेको रूप्यकः ।

काव्यमाला. ७५.

श्रीमदभयदेवविरचितं

जयन्तविजयम् ।

जयपुरमहाराजाश्रितमहामहोपाध्यायपण्डितदुर्गाप्रसादात्मजकेदारनाथ-
कृपाङ्गीकृतशोधनकर्मणा
महामहोपाध्यायपण्डितशिवदत्तशर्मतनूजपण्डितभवदत्तशास्त्रिणा,
मुम्बापुरवासिपरबोपाह्वपाण्डुरङ्गात्मजकाशीनाथशर्मणा च
संशोधितम् ।

तच्च

मुम्बय्यां निर्णयसागराख्ययन्त्रालये तदधिपतिना मुद्राक्षरैरङ्कयित्वा
प्राकाश्यं नीतम् ।

१९०२

मूल्यमेको रूप्यकः ।

अभयदेवः ।

अथ श्वेताम्बरजैनाचार्यः श्रीमानभयदेवः [illegible] [illegible]
[illegible] प्रभवे —

'अर्णाचन्द्र [illegible] श्रीवर्धमान [illegible]
[illegible] ।
[illegible] सूरिजिनेश्वर [illegible]
[illegible] ॥ १ ॥
अभयदेवः अभयदेवः सूरि [illegible]
[illegible] ।

---

१. अनेन समवायाङ्गटीका प्रणीतेव । यथा —

'[illegible] वर्धमाना [illegible]
[illegible] ।
श्रीसूरिजिनेश्वर [illegible]
[illegible] बुद्धिसागर [illegible] ॥
[illegible] अभयदेव [illegible] ।
[illegible] समवाया [illegible] ॥

[illegible] (१११-८१, ११, ११,४) [illegible] ।
अणहिलपाटकनगरे [illegible] समवाय [illegible] ।

२. अत्र हि सूरि [illegible] —

'जय [illegible] जय [illegible]
जय [illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥ १ ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

उद०

मण्णहिँ मणुअ[illegible] सुरवर
   इअ तिहुअण आणंदयंद जय पास जिणेसर ॥ ११ ॥
तुह कल्लाणमहेसुघंटटंकारवपिल्लिअ
   वल्लिरमल्लमहल्लभत्तिसुरवरगंजुल्लिअ ।
हल्लुप्फलिअ पवत्तयंति भुवणेवि महूसव
   इअ तिहुअण आणंदचंद जय पास सुहुब्भव ॥ १२ ॥
निम्मल केवलकिरणनियरविहुरिअ तमपहयर
   दंसिअ सयलपयत्थसत्थवित्थरिअ पहाभर ।
कलिकलुसिअ जण घूअलोअलोयणह अगोयर
   तिमिरइ निरु हर पासनाह भुवणत्तयदिणयर ॥ १३ ॥
तुह समरणजलवरिससित्त माणवमइमेइणि
   अवरावरसुहुमत्थबोहकंदलदलरेहणि ।
जायइ फलभरभरिय हरिय दुहदाह अणोवम
   इय मइमेइणि वारिवाह दिसि पास मइं मम ॥ १४ ॥
कय अविकल कल्लाणवल्लि उल्लूरिय दुहवणु
   दाविअ सग्गापवग्गमग्ग दुग्गइगम वारणु ।
जय जंतुह जणएण तुल्ल जं जणिअ हियावहु
   रम्मु धम्मु सो जयउ पास जय जंतु पियामहु ॥ १५ ॥
भुवणारण्णनिवास दरिअ परदरिसणदेवय
   जोइणि पूयण खित्तवाल खुद्दासुर पसुवय ।
तुह उत्तट्ठ सुनट्ठ सुट्ठु अविसंठुल चिट्ठहिं
   इय तिहुअणवणसीह पास पावाइँ पणासहि ॥ १६ ॥
फणिफणफारफुरंतरयणकररंजियनहयल
   फलिणीकंदलदलतमालनीलुप्पलसामल ।
कमठासुरउवसग्गवग्गसंसग्गअगंजिय
   जय पच्चक्खजिणेस पास थंभणयपुरट्ठिय ॥ १७ ॥
मह मणु तरलु पमाणु नेय वाया वि विसंठुलु
   न य तणुरवि अविणयसहावु आलसविहलंघलु ।
तुह माहप्पु पमाणु देव कारुण्णपवित्तउ
   इय मइ मा अवहीरि पास पालिहि विलवंतउ ॥ १८ ॥
किं किं कप्पिउ न य कलुणु किं किं व न जंपिउ
   किं [illegible]

कामुनक्रियनिप्पळल्लुअओहिं दुहत्तइ
तह विनपत्तउताण किंपि पइं पहु परिचत्तइ ॥ १९ ॥
तुहु सामिह तुहु माय बप्प तुहु मित्तपिय कुम
तुहु गइ तुहु मइ तुहिज ताण तुहु गुरु खेम कुरु ।
हउ दुहमरभारिअवराउ राउलनिब्भग्गनु
लीणउ तुह कमकमल सरणजिणपालहि चगउ ॥ २० ॥
पइ किवि कयनीरोयलोय किवि पावियमुहमय
किवि मइ मतमहन्त केवि किवि साहियसिवपय ।
किवि गंजिअरिउवग्ग केवि जसधवलिअ भूअल
मइ अवहीरहि केणपाससरणागयवच्छल ॥ २१ ॥
पच्चुवयारनिरीहनाहनिप्पण्ण पयोअण
तुहु जिण पासपरोवयार करुणिक्कपरायण ।
सत्तुमित्तसमचित्त वित्तिनयनिन्दअसममण
मा अवहीरिअ जुग्गओ वि मइ पास निरंजण ॥ २२ ॥
हउ बहुविहदुहतत्तगत्त तहु दुहनासणपरु
हउं सुयणहकरुणिक्कटाण तुहु निरुकरुणा कुरु ।
अहु जिणपासअसामिसालु तुहु तिहुअणसामिअ
ज अवहीरहि मइ झखतइय पासनसोहिअ ॥ २३ ॥
जुग्गाजुग्गविभागनाहनहुजोअणतुहसम
भवणुवयारसुहावभाव करुणारससत्तम ।
समविसमइ किं घणनएइ भुवि दाहुसमतउ
इय दुहयधवपासनाह मइ पालथुण तउ ॥ २४ ॥
नयदीणहदीणयमुएवि अण्णवि किवि जुग्गय
ज जोइय उवयारु करइ उवयारसमुज्जय ।
दीणहदीणनिहीणजेणतुहनाहिणचत्तउ
तो जुग्गउ अहमेव पाग पालहि मइ चगउ ॥ २५ ॥
अह अण्णवि जुग्गयविसेस किंवि मण्णहि दीणह
ज पासवि उवया रुकरइ तुह नाह समग्गह ।
...   ..
कि अण्णण त चेव देव मामइ अवहीरह ॥ २६ ॥
तुह पत्थण नहु होइ विहल जिणजाणउ कि पुण
हउ दुक्खिगउ निरुगमचत्तदुक्कदु उस्सुयमण ।
त मण्णउ निमिसेण एग एउ विअइ लब्भइ
सच्च ज भुक्खियवसेण किं उवरु पच्चइ ॥ २७ ॥

प्रकटितविवृत्यर्थं सद्गाथाभाष्यरत्नं
व्यधित निमित्तमात्रो यत्र इति नवाङ्गपाः ॥ २ ॥

तिहुअणसामिय पासनाह मइ अप्पपयासिउ
किज्जउ जं नियरूवसरिसु न मुणउ बहु जंपिउ ।
अन्नु न जिणजगि तुह समो वि दक्खिन्नदयासउ
जइ अवगन्नसि तुं जि अहह किं होइ सइ यागउ ॥ २८ ॥
जइ तुह रूविण किणवि पेयपाइणवेलविउ
तु वि जाणु जिण पास तुम्ह होउं अंगीकरिउ ।
इअ मह इच्छिअ जं न होइ सा तुह ओहावण
रक्खंतह नियकित्ति णेय जुज्जइ अवहीरण ॥ २९ ॥
एवमहारिहजत्तदेव इयन्हवणमहूसउ
जं अणलिय गुणगहण तुम्ह मुणिजणअणिसिद्धउ ।
इय मइ पसिय सुपासनाह थंभणपुरट्ठिअ
इय मुणिवर सिरिअभयदेउ विन्नवइ अणिंदिअ ॥ ३० ॥' इति ।

१. 'चान्द्रे कुले सद्वनकक्षकल्पे महाद्रुमो धर्मफलप्रदानात् ।
छायान्वितः शस्तविशालशाखः श्रीवर्धमानो मुनिनायकोऽभूत् ॥
तत्पुष्पकल्पौ विलसद्विहारसद्गन्धसम्पूर्णदिशौ समन्तात् ।
बभूवतुः शिष्यवरावनीचवृत्ती श्रुतज्ञानपरागवन्तौ ॥
एकस्तयोः सूरिवरो जिनेश्वरः ख्यातस्तथान्यो भुवि बुद्धिसागरः ।
तयोर्विनेयेन विबुद्धिनाप्यलं वृत्तिः कृतैषाभयदेवसूरिणा ॥
तयोरेव विनेयानां तत्पदं चानुकुर्वताम् ।
श्रीमतां जिनचन्द्राख्यसत्प्रभूणां नियोगतः ॥
श्रीमज्जिनेश्वराचार्यशिष्याणां गुणशालिनाम् ।
जिनभद्रमुनीन्द्राणामस्माकं चाङ्घ्रिसेविनः ॥
यशश्चन्द्रगणेर्गाढसाहाय्यात्सिद्धिमागता ।
परित्यक्तान्यकृत्यस्य युक्तायुक्तविवेकिनः ॥
शास्त्रार्थनिर्णयसुसौरभलम्पटस्य विद्वन्मधुव्रतगणस्य सदैव सेव्यः ।
श्रीनिर्वृताख्यकुलसन्नदपद्मकल्पः श्रीद्रोणसूरिरनवद्ययशःपरागः ॥
शोधितवान्वृत्तिमिमां युक्तो विदुषां समूहेन ।
शास्त्रार्थनिष्कनिकषणकषपट्टककल्पबुद्धीनाम् ॥
विशोधिता तावदियं सुधीभिस्तथापि दोषाः किल सम्भवन्ति ।
मन्मोहतस्तांश्च विहाय सद्भिस्तद्ग्राह्यमासामभिमतं यदस्याम् ॥

तच्छिष्यो जिनवल्लभः प्रभुरभूद्विश्वंभराभामिनी-
भास्वद्भालललामकोमलयशःस्तोमः शमारामभूः ।
यस्य श्रीनरवर्मभूपतिशिरःकोटीरकाङ्कुर-
ज्योतिर्जालजलैरधुष्यत सदा पादारविन्दद्वयी ॥ ३ ॥

कार्श्मीरानरहाय संततहिमव्यासङ्गवैराग्यतः
प्रोन्मीलद्गुणसंपदा परिचिते यस्यास्यपङ्केरुहे ।
गान्धामोदतरङ्गिता भगवती वाग्देवता तस्थुषी
धारालमलभव्यकाव्यरचनाव्याजादनूनश्चिरम् ॥ ४ ॥

तत्पट्टक्रमे जिनशेखराह्वः सूरिस्ततः प्रशमवर्मितकाययष्टिः ।
तस्मे जगत्त्रयजयप्रथनोऽपि येन वीरत्वन कलयता रतिजीवितेशः ॥ ५ ॥

वैराग्यं याति रागे भजति विधुरतां क्रोधयोधे विमाने
माने मत्ताभिमाने कपटपटुभटे क्षोभमाप्ते च लोभे ।
यस्यैषां बुधिलोकं समिति निजमिति प्रेक्ष्य सैन्यं सदैन्यं
मुक्त्वा येषां जयाशां निभृतमगमत मोहराजेन दूरम् ॥ ६ ॥

प्रगुणितकरणः क्षमया विराजितवादविग्रहस्तदनु ।
अजनि वशीकृतविषयग्रामः पद्मेन्दुमुनिराजः ॥ ७ ॥

उत्फुल्लमौक्तिकनिभप्रभाभिः कीर्तिर्भ्रमन्ती भुवनेषु यस्य ।
श्रिया समं शीतकरानुगैव मुष्णाति विष्णोरपि कृष्णभावम् ॥ ८ ॥

विश्वत्रयवर्धितकीर्तिलतस्य तस्य शिष्यः प्रशान्तमहिमाभयदेवसूरिः ।
काव्यं जयन्तविजयं रचयांचकार गारम्भवाग्गुम्फप्रतिभाभिरामः ॥ ९ ॥

यदवाप मया पुण्यं कृत्वाऽदः शुभाशयात् ।
मोहापनिद्रमत्यन्तं तेनास्तां मे विशुद्धता ॥
प्रथमादर्शे लिखिता विमलगणिपरमनीर्गीर्निभविनेयैः ।
कुर्वद्भिः गुरुभक्तिं कवितगीर्णीव ॥
अस्याः काव्यसाम्या शुचिलेखन(लेखना)दिषु यथार्हम् ।
साहाय्यमुत्पादितवान् श्रीजिनपालमुनि(र्वि)नयात् ॥

अर्कान्विकृतिमृते वीरस्य गतेन वासर(?) (११२८–A. D. 1072) ।
मल्लिदन्तराटनगरे पूर्णेयं ... ॥

अत अभयदेवसूरिणा ११३५ (A. D. 1079) वर्षे ... कृतम् ...

शिखरिवसुरविगिरिदिनकर(१२७८)परिमितविक्रमनरेश्वरसमायाम् ।
द्वाविंशतिशतमानं शास्त्रमिदं निर्मितं जयतु ॥ १० ॥'

इत्यभयदेवाचार्यप्रणीतजयन्तविजयीयकविप्रशस्तिपद्यदर्शनतो नवाङ्गवृत्तिकृदभयदेवाचार्यसूरिशिष्यसंताने चतुर्थपट्टधारी श्रीमानभयदेवसूरिर्वैक्रमे १२७८ (A. D. 1221) शरदि एवं ग्रन्थं प्रकटय्य कविसमितिमण्डलं मण्डयामासेति न विधीयते। एतेनास्य कविवरस्य त्रिंशत्त्रयोदशशतिकात्पूर्वं सत्तासमय इति सावधमवगन्तव्यम् ।

अस्य हि ग्रन्थस्यैकमेव पुस्तकं श्रीयुत-श्रावक-हीरालाल-हंसराज-प्रबन्धद्वारोपलब्धम्, तस्यैव साधारेण शोधितमुद्रितेऽप्यस्मिन्ग्रन्थे यत्र कुत्रचनाशुद्धिः स्थिता जाता वा भवेत्तत्र सुहृदसहृदयाः संशोधयन्तु । यत.—

गच्छतः स्खलनं क्वापि भवत्येव प्रमादतः ।
हसन्ति दुर्जनास्तत्र समादधति सज्जनाः ॥

इति प्रार्थयतः—

पण्डित-शिवदत्त-काशीनाथौ ।

काव्यमाला।

श्रीमदभयदेवविरचितं

जयन्तविजयम्।

प्रथमः सर्गः।

श्रेयांसि विश्राणयतादजस्रं नाभेयदेवस्य पदाम्बुजं वः।
समस्तसंपन्मधुवद्रागा यत्र त्रिलोकी भ्रमरीव भाति॥ १॥
शश्वच्चतुर्वर्गफलैः फलन्ती कल्पद्रुमस्यापि यदङ्घ्रिभक्तिः।
सौभाग्यभङ्गीमधरीकरोति शान्तिं स वः शान्तिजिनस्तनोतु॥ २॥
स्वच्छायया छन्नजगत्त्रयायाः कीर्तेर्लताया इव भाति कन्दः।
यस्याङ्कशङ्खः स विशेषतोऽपतापाय भूयाद्यदुपुंगवो वः॥ ३॥
आशासहस्रं परिपूरयन्त्या मूर्त्या पराभूततरेव कीर्तिः।
यस्य प्रभोर्दूरतरं जगाम क्षेमाय वामेयजिनः स वोऽस्तु॥ ४॥
नम्रावली यस्य पदोर्विनम्रस्वर्स्त्रैणनेत्रप्रतिबिम्बभङ्ग्या।
पूजां व्यनक्तीव सरोजपत्रैः स त्रैशलेयस्त्रिजगत्पुनातु॥ ५॥
यस्माद्विसेवारसपारवश्यं कुलं विभूतेर्भुवनाद्भुतायाः।
क्षीरार्णवस्येव पयः सुधायाः पुनातु सोऽन्योऽपि जिनेन्द्रवर्यः॥ ६॥
निर्नि(र्णि)क्तमुक्तामणिमञ्जुकर्णताटङ्कयुग्मं विरराज यस्याः।
आस्यश्रियं लम्भयितोऽत्र चारुचन्द्रद्वयं पातु सरस्वती सा॥ ७॥
प्रयत्नरामोद्गुणप्रबोधं दिशन्ति शिष्यप्रकराम्बुजानाम्।
ये स्पर्धयेवाम्बुजिनीप्रियस्य जयन्तु ते मे गुरवो मुनीन्द्राः॥ ८॥
महाकवीनामपि नव्यकाव्ये दोषः कदाचित्किल संभविष्णुः।
प्रमादनिद्रोदयमुद्रया हि क्रोडीक्रियन्ते सुधियां धियोऽपि॥ ९॥

तद्दोपशङ्कापगमाय काव्ये निजे कृतीशः सुजनो नियोज्य ।
तदीयसंवादवशंवदं हि स्वकाव्यसौन्दर्यविशेषधैर्यम् ॥ १० ॥
आमोदितं यस्य जगद्वरेण्यसौजन्यपुष्पामितसौरभेण ।
स्वस्त्यस्तु तस्मै सुजनाय जाग्रत्सर्वान्यदोषाग्रहणाग्रहाय ॥ ११ ॥
अभ्यर्थितः सोऽपि यशोविलासलास्याय काव्यस्य धुनोति दोषम् ।
समुद्धरत्येव हि वैद्यराजः शल्यं तनोः सौख्यकृते कृतार्थः ॥ १२ ॥
उद्वासयत्यात्मविरूपशब्दैर्या दुर्जनः काव्यगृहं निविश्य ।
उलूकपक्षीव स दूर एव दोषैकदृष्टिर्विबुधैर्विधेयः ॥ १३ ॥
न दुर्जनस्यानुनयो गुणाय स्वभावदौर्जन्यमलीमसस्य ।
सुगन्धिलक्षैरपि किं सुगन्धीकर्तुं हि शक्यं लशुनं कदापि ॥ १४ ॥
भवेयमस्यापि कृताञ्जलिर्वा यत्काव्यदोषग्रहणोग्रशङ्का ।
सा कापि यस्मात्त्वरितप्रयत्नो यशस्विकाव्याय कवेर्भविष्णुः ॥ १५ ॥
देव्या गिरां लास्यकलाविलासे रसानुगाः कान्तपदप्रबन्धाः ।
भवन्ति चक्रेषु महाकवीनां चित्रं तु सर्वत्र कृतप्रचाराः ॥ १६ ॥
जयन्ति ते सत्कवयो यदुक्त्या बाला अपि स्युः कविताप्रवीणाः ।
श्रीखण्डवासेन कृताधिवासाः श्रीखण्डतां यान्त्यपरेऽपि वृक्षाः ॥ १७ ॥
जयन्तु सर्वेऽपि कवीश्वरास्ते यदीयसत्काव्यसुधाप्रवाहः ।
विकूणिताक्षेण सुहृज्जनेन निपीयमानोऽप्यतिपुष्यतीव ॥ १८ ॥
धर्मार्थकामाः प्रथिताः समोक्षाश्चत्वार एते खलु पूरुषार्थाः ।
चतुर्भुजस्येव भुजा न कस्य विशेषभद्रप्रसरत्प्रमोदाः ॥ १९ ॥
तत्रार्थकामद्वयमैहिकार्थं भवोद्भवत्वेन सतां मतं न ।
जैनस्तु धर्मो हृदि जागरूकः स्यादैहिकामुष्मिकसौख्यहेतुः ॥ २० ॥
कल्पद्रुमाणामिव नन्दनोर्वी वनस्पतीनामिव वारि दाम्भः ।
महाविभूतेरिव कामधेनुर्लावण्यनद्या इव यौवनाद्रिः ॥ २१ ॥
भवोचितानामिव कर्मणा श्रीः कुन्दाभकीर्तेरिव भूरि दानम् ।
संतोषवल्लेव मनःसुखानां सुधारसानामिव दुग्धसिन्धुः ॥ २२ ॥

स्फटिकमयप्रासादस्फुरद्रत्नप्रासादाभिमां पुरीमतीवभान्तम् ।
विद्याधरीं नगरीं च विस्मयं कीर्तिमर्दयन्ती ॥ १३ ॥

(विविधविशेषणम्)

सम्भ्रमभर्तापितविविधविधिविलासिनीकुमुमसर्व एव ।
दीव्यन्तीश्वरं यत्र मीनध्वजाय सुमनः करोति ॥ १४ ॥
सर्वर्तुफलान्वितवृक्षाणि यत्र पुष्पोद्यानानि सदा ।
दीपयन्ति चित्रोत्तमानि अनुदिनं सहस्रविधिमानदधीः ॥ १५ ॥
सदा यत्र धर्मनिरतानि शिखरीणि देवी मधुराविजय ।
कल्पवृक्षैः कल्पतरुमिलितानि गुणाधिकानि यत्र कल्पाः ॥ १६ ॥
यत्र सौधजालगवाक्षनीलीमणिमरीचिमालिनी पताकिनी ।
हर्षेण सततं नगरे तेषु पुरेषु सन्ततिमार्गेषु ॥ १७ ॥
यत्रोत्तुङ्गतरुणप्रसूनैः सरसीरुहाणि सन्ति ।
पुलिनप्रान्तस्थितैः चान्द्रैः रश्मिभिर्विचित्रकलानिनादैः ॥ १८ ॥
यदेव मौक्तिकदन्ति यत्र मदयन्ति मधुपरवमदालसा ।
मृदङ्गादिसमुन्नतनिनादैः समयाः पुष्पवाटीनिनादैः ॥ १९ ॥
गवाक्षमिव पुरो दिव्यानि करीन्द्राणि मिलितपक्षमध्ये ।
मे पद्मवनानि च यामद्वये वै यामद्वयं गुणनिमग्नानि ॥ २० ॥
हर्षविशेषमेव यत्रोत्सवा दशानां प्रत्यक्षता च ।
पद्महस्ता चामरधारा यत्र स्वच्छगुणोत्तर भवन्ति भुव ॥ २१ ॥
निर्गुणं शास्त्रिताव्यपेतगुणा मता यत्र सदा विभान्ति ।
स्वर्गादिषु दुर्लभेन सुधा सुधांशु वाचा अतिमधुरा मनोहरास्या ॥ २२ ॥
ममापि यत्र वदामि सार दयाकर शर्मणोरहस्य ।
विद्यामयी रमणीयमाया च भवदायाम्बरकल्पानाम् ॥ २३ ॥
अन्तर्निहितान्तर्याः समयन्ते सर्वाणि सप्तवर्षा समुद्भिन्न ।
अहर्निशमानन्दि यत्र चित्र पद्मानि मिश्रानिशुद्धीभवन्ति ॥ २४ ॥
दक्षिणकुसुमसुर वधूना विशुद्धान्तःकरणाभिमाणाम् ।
सर्वाङ्गलावण्यमलङ्करोति सुवर्णसौन्दर्यगुणानि ॥ २५ ॥

पदे पदे यत्र विचित्रवाप्यः प्रसन्नरूपाश्च विभान्ति कूपाः।
ज्योत्स्नासपत्नेन जलेन पूर्णा माधुर्यदीक्षागुरुणा सुधायाः॥ ३६॥
प्रीतिं परां यत्र नयन्ति लोकं सरांसि चेतांसि च सज्जनानाम्।
अदृष्टपर्यन्ततया श्रितानि गम्भीरतान्यकृतवारिधीनि॥ ३७॥
यत्राभिरामाणि विशालशालिक्षेत्राणि संरक्षितुमीयुषीणाम्।
गोपाङ्गनानां मधुरोपगीतैः कृच्छ्राद्युवानः पथि यान्ति पान्थाः॥ ३८॥
विजिष्णुभिर्विष्णुपदीं नदीभिर्वनैः श्रिया द्वेपितनन्दनैश्च।
शैलैः सुवर्णाचलदत्तहूलैर्यः स्वर्गभाजामपि सेवनीयः॥ ३९॥
श्रियामनन्यत्र निवासिनीनामन्योन्यमत्यन्तदिदृक्षयेव।
यः संगतैर्भाति पुरैः समन्तादाश्चर्यचर्यानिलयैः परीतः॥ ४०॥
भोगावतीं भोगिपतिः सुरेन्द्रोऽमरावतीं प्रत्यधिकानुरागम्।
मुमोच चारुत्वमवेक्ष्य यस्याः सा तत्र नाम्नास्ति पुरी जयन्ती॥ ४१॥
रम्याणि हर्म्याणि सुवर्णरत्नमयानि यस्यां बहुभूमिभाञ्जि।
येषां पुरःस्वर्गविमानलक्ष्मीः सूर्यप्रभाचुम्बितचन्द्रिकेव॥ ४२॥
पौरा महेशाः प्रचुराः कुमारा गौर्यः स्त्रियोऽप्यत्र विनायकाश्च।
इतीव कैलाशनगोऽनुरागादावृत्य यां शालमिषेण तस्थौ॥ ४३॥
अर्कांशुसंपर्कविनिर्यदग्निज्वालारुणःस्फाटिकरत्नसालः।
स्वराजराजप्रबलानुरागैरालिङ्गितात्मेव विभाति यत्र॥ ४४॥
रम्यावचित्वेन यदीयसालविद्याधरीषु स्थितिमीयुषीभिः।
विद्याधरीभिर्निशि धर्तुमीहांचक्रे करे कन्दुकलीलयेन्दुः॥ ४५॥
समुन्नतं कान्तमिवाम्बुजाक्षीप्राकारमुच्चैः सरसीकरोति।
विराजिलीलालहरीकटाक्षैर्मुक्तावलक्षैः परिखा यदीया॥ ४६॥
लक्ष्म्याः स्वपुत्र्याः सततं वसन्त्या क्षीरार्णवो यत्र दिदृक्षयेव।
खेदातिरेकात्समुपेत्य तस्थौ सुधानिभाम्भःपरिखामिषेण॥ ४७॥
रम्भेव कृशामितकान्तमूर्तिः पणाङ्गनाली सविलासलास्या।
विभाति यस्या सुरमन्दिरेषु विस्मारितस्वःपुरकौतुकेषु॥ ४८॥

नेत्रैः सरोजैरिव राजमाना लावण्यपूरैरमृतैर्निरोधैः ।
कुचैश्च चक्रैरिव सद्विलासैर्यत्रत्यरामाः सरसीभिराप्याः ॥ ४९ ॥
उद्यानवापीषु जलाशयत्वं द्विजाश्रयेषु प्रियविप्रयोगः ।
विलोक्यते राजकरोपमर्दः पद्माकरेष्वेव न यत्र लोके ॥ ५० ॥
जिनेन्द्रहर्म्योपरि शातकुम्भकुम्भावलीषु प्रतिबिम्बितात्मा ।
अनेकमूर्तिः प्रतिभाति भानुर्यस्याः श्रियं द्रष्टुमिवावतीर्णः ॥ ५१ ॥
कस्तूरिकाश्यामकवर्णभाजां व्याजेन जैनेन्द्रगृहध्वजानाम् ।
या दत्तपत्रेव समस्त······श्रियं पुरीणामुपरि स्वप्रत्या ॥ ५२ ॥
भूयिष्ठमुक्तामणिहेमतारैः कर्पूरपूरैर्मृगनाभिपुञ्जैः ।
दिव्यांशुकाद्यैः कलिता प्रणाली तद्वाकराकारधरेव यत्र ॥ ५३ ॥
सुरेशवेषाभरणाङ्गरागवरेण लावण्यतरङ्गिताङ्गः ।
निमेषमात्रेण परं सुरेभ्यो विभिद्यते यत्र जनः समग्रः ॥ ५४ ॥
सचेतनाचेतनचारुभावैरेषैव रेखां(ख्यां) लभते पुरीषु ।
इति स्म वृद्धा बहुदेशभाजो वदन्ति यस्यामसमाद्भुतायाम् ॥ ५५ ॥
कोटिध्वजाग्रैः प्रतिबिम्बितैश्च हर्म्यावलीनां मणिकुट्टिमानि ।
कृतास्पदानीव विभान्ति यस्यां निधानरक्षाभुजगैः स्फुरद्भिः ॥ ५६ ॥
उद्यानलक्ष्मीमधिपप्रकर्षामसंख्यभेदैः सुमनोद्रुमाणाम् ।
विलोक्य यत्र सुपर्वभूव मन्दादरः श्रीमति नन्दनेऽपि ॥ ५७ ॥
तस्यां बभूवाद्भुतविक्रमश्रीः क्षोणीपतिर्विक्रमसिंहसंज्ञः ।
विश्वंभराभारभरं बभार यो विश्रुताशेषगुणोऽपि विश्वम् ॥ ५८ ॥
राजन्वती येन जगत्त्रयस्य निजा प्रजा पालयता नयेन ।
स्वर्भूरिवेन्द्रेण गुरुप्रशस्यमन्त्रीशमन्त्रेण सुरोचितेन ॥ ५९ ॥
य. कामिनीनां प्रतिभाति काम इवैव च प्रीतिरद प्रजानाम् ।
कालः करालो रिपुभूपतीनां कल्पद्रुमश्च प्रणयिप्रजानाम् ॥ ६० ॥
यस्याहवे वैरिकरीन्द्रकुम्भस्थलीमुक्ताफलकरम्बितासिः ।
रेजे कृपाणोऽरिकुल श्रियो वेणीमस्य लिहेव सदन्तपङ्क्तिः ॥ ६१ ॥

पदे पदे यत्र विचित्रवाप्यः प्रसन्नरूपाश्च विभान्ति कूपाः ।
ज्योत्स्नासपत्नेन जलेन पूर्णा माधुर्यदीक्षागुरुणा सुधायाः ॥ ३६ ॥
प्रीतिं परां यत्र नयन्ति लोकं सरांसि चेतांसि च सज्जनानाम् ।
अदृष्टपर्यन्ततया श्रितानि गम्भीरतान्यक्कृतवारिधीनि ॥ ३७ ॥
यत्राभिरामाणि विशालशालिक्षेत्राणि संरक्षितुमीयुषीणाम् ।
गोपाङ्गनानां मधुरोपगीतैः कृच्छ्राद्ध्वानः पथि यान्ति पान्थाः ॥ ३८ ॥
विजिष्णुभिर्विष्णुपदीं नदीभिर्वनैः श्रिया ह्रेपितनन्दनैश्च ।
शैलैः सुवर्णाचलदत्तहूतिर्यः स्वर्गभाजामपि सेवनीयः ॥ ३९ ॥
श्रियामनन्यत्र निवासिनीनामन्योन्यमत्यन्तदिदृक्षयेव ।
यः संगतैर्भाति पुरैः समन्तादाश्चर्यचर्यानिलयैः परीतः ॥ ४० ॥
भोगावतीं भोगिपतिः सुरेन्द्रोऽमरावतीं सत्यधिकानुरागम् ।
मुमोच चारुत्वमवेक्ष्य यस्याः सा तत्र नाम्नास्ति पुरी जयन्ती ॥ ४१ ॥
रम्याणि हर्म्याणि सुवर्णरत्नमयानि यस्यां बहुभूमिभाञ्जि ।
येषां पुरःस्वर्गविमानलक्ष्मीः सूर्यप्रभाचुम्बितचन्द्रिकेव ॥ ४२ ॥
पौरा महेशाः सगुराः कुमारा गौर्यः स्त्रियोऽप्यत्र विनायकाश्च ।
इतीव कैलासनगोऽनुरागादावृत्य या शालमिषेण तस्थौ ॥ ४३ ॥
अर्कांशुसंपर्कविनिर्यदग्निज्वालारुणःस्फाटिकरत्नसालः ।
स्वराजराजत्प्रबलानुरागैरालिङ्गितात्मेव विभाति यत्र ॥ ४४ ॥
रम्यावधित्वेन यदीयसालविद्याधरीषु स्थितिमीयुषीभिः ।
विद्याधरीभिर्निशि धर्तुमीहाचक्रे करे कन्दुकलीलयेन्दुः ॥ ४५ ॥
समुन्नत कान्तिमिवाम्बुजाक्षीप्राकारमुच्चं सरसीकरोति ।
विराजिलीलालहरीकटाक्षमुक्तावलक्षे परिखा यदीया ॥ ४६ ॥
लक्ष्म्या स्वपुत्र्या सतत वसन्त्या क्षीरार्णवो यत्र दिदृक्षयेव ।
खेदातिरेकात्समुपेत्य तस्थौ सुधानिधानस्य परिखामिषेण ॥ ४७ ॥
रम्भेव कूर्माश्रितकान्तमूर्तिः पण्याङ्गनाली सविलासलास्या ।
विभर्ति यस्याः सुरमन्दिरेषु विस्फारितस्वःपुरकौतुकेषु ॥ ४८ ॥

नेत्रैः सरोजैरिव राजमाना लावण्यपूरैरमृतैरिवौघैः ।
कुचैश्च चक्रैरिव मद्विलासैर्यत्रत्यरामाः स्मरकेलिवाप्यः ॥ ४९ ॥
उद्यानवापीषु जलाशयत्वं द्विजाश्रयेषु प्रियविप्रयोगः ।
विलोक्यते राजकरोपमर्दः पद्माकरेष्वेव न यत्र लोके ॥ ५० ॥
जिनेन्द्रहर्म्योपरि शातकुम्भकुम्भावलीषु प्रतिबिम्बितात्मा ।
अनेकमूर्तिः प्रतिभाति भानुर्यस्याः श्रियं द्रष्टुमिवावतीर्णः ॥ ५१ ॥
कस्तूरिकाश्यामकवर्णभाजां व्याजेन जैनेन्द्रगृहध्वजानाम् ।
या दत्तपत्रेव समस्त……श्रियं पुरीणामुपरि स्फुरन्त्या ॥ ५२ ॥
भूयिष्ठमुक्तामणिहेमतारैः कर्पूरपूरैर्मृगनाभिपुञ्जैः ।
दिव्यांशुकाद्यैः कलिता पणाली तदाकराकारधरेव यत्र ॥ ५३ ॥
सुरेन्द्रवेषाभरणाङ्गरागवरेण लावण्यतरङ्गिताङ्गः ।
निमेषमात्रेण परं सुरेभ्यो विभिद्यते यत्र जनः समग्रः ॥ ५४ ॥
सचेतनाचेतनचारुभावैरेपैव रेपां(स्या) लभते पुरीषु ।
इति स्म वृद्धा बहुदेशभाजो वदन्ति यस्यामसमाद्भुतायाम् ॥ ५५ ॥
कोटिध्वजाभिः प्रतिबिम्बितैश्च हर्म्यावलीनां मणिकुट्टिमानि ।
कृतास्पदानीव विभान्ति यस्यां निधानरक्षाभुजगैः स्फुरद्भिः ॥ ५६ ॥
उद्यानलक्ष्मीमधिकप्रकर्षामसंख्यभेदैः सुमनोद्गमानाम् ।
विलोक्य यत्र सुपतिर्बभूव मन्दादरः श्रीमति नन्दनेऽपि ॥ ५७ ॥
तस्यां बभूवाद्भुतविक्रमश्री क्षोणीपतिर्विक्रमसिंहसंज्ञः ।
विश्वंभराभारभरं बभार यो विश्रुताशेषगुणोऽपि चित्रम् ॥ ५८ ॥
राजन्वती येन जगत्यजस्रं निजा प्रजा पालयता नयेन ।
स्वर्भूरिवेन्द्रेण गुरुप्रशस्यमन्त्रीशमन्त्रेण सुरोचितेन ॥ ५९ ॥
यः कामिनीनां प्रतिभाति कामः पितेव च प्रीतिपदं प्रजानाम् ।
कालः करालो रिपुभूपतीनां कल्पद्रुमश्च प्रणयिव्रजानाम् ॥ ६० ॥
यस्याहवे वैरिकरीन्द्रकुम्भस्थलीनिपातारुणितः कृपाणः ।
रेजे कृपाणोऽरिकुल श्रियोर्यस्य सिन्दूरसदृक्प्रभः ॥ ६१ ॥

द्वितीयः सर्गः ।

अथ समाधोपरि सा नृपप्रिया ददर्श हर्म्यान्तररत्नकुट्टिमे ।
हृदीप्सकान्तां दधती निजाङ्गजं सुधामिव स्पर्शमिषेण वर्षुकम् ॥ १ ॥
नभस्थलीव द्युतिमद्विना कृता निशेव शीतद्युतिमण्डलोज्झिता ।
महौषधीवोन्मदवीर्यवर्जिता न सूनुहीना वनिता प्रशास्यते ॥ २ ॥
परप्रकर्षोचितहर्षवर्षिणे सुताय वध्वः सकलाः समुत्सुकाः ।
यदस्य जन्मोत्सवकृद्धिदर्शनैर्भवन्ति सद्यः सुखनिर्मिता इव ॥ ३ ॥
परां जनन्या जनयत्यनारतं महाकुलीनस्तनयो नयाश्रितः ।
महर्घतामेधयते गुणश्रियो न किं यशोराशिरदम्भगौरभः ॥ ४ ॥
सुनिश्चितं भूमिपतेरपि प्रिया यदा भवेद्दक्षनिवेशिनन्दना ।
तटी सुमेरोरिव सर्वदा तदा भजेद्दृढो सर्वसुपर्वसंगमम् ॥ ५ ॥
दुरन्तवन्ध्यात्वनिवृत्तिचिन्तया कः सौख्यमन्योऽपि धरेन्द्रसुभ्रुवाम् ।
कुमुद्वतीनां विभया विभा विभोर्निशामसौख्यं हि न जातु कल्पति ॥ ६ ॥
किमन्यदाप्नोत्यतिगौरवं वि(व)धूः प्रियस्य पुंसः खलु पुत्रशालिभिः ।
महार्घ्यतां रत्नखनी न किं भजेन्मणिप्रकाण्डैरिति सा व्यचिन्तयत् ॥ ७ ॥
समुत्सुका नन्दनजन्मने जगज्जनप्रमोदाङ्कुरनव्यभूरये ।
तदर्थवाञ्छाज्वरवेगदुर्बला वि(व्य)लोक्यत क्षोणिभुजा सुतार्थिना ॥ ८ ॥

(पञ्चभिः कुलकम्)

स भूभुजङ्गः समपृच्छदादृतः कृशोदरीयं कृशता कुतस्तव ।
विशेषशोका(षा) सरसीव मीनकं करोति या सा खलु खेदभाजनम् ॥ ९ ॥
पयोदयानादृतदर्पणस्य किं दधाति सादृश्यमिदं मुखाम्बुजम् ।
किमिन्दुबिम्बद्युति गोचरीभवत्सदम्भपक्षाकृतिनी सवेक्षणे ॥ १० ॥
अमत्सरे मत्स्यवधूर्महाम्बुपस्वल्पमिवासि किमाकुला प्रिये ।
कथं सुतोऽप्याहितदुःखशृङ्खला प्रयामविद्येव च खेचरप्रिया ॥ ११ ॥
अनेकधा व्याधिविदारिणेव विमाधिमवन्ध्यविधूतधीरपि ।
न पूर्यते कोऽपि मनोरथस्तव मयि स्थिते सुभ्रु निदेशवर्तिनि ॥ १२ ॥

यस्यासिदूना चिरराजजन्यश्रेत्रेषु वैरिद्विपदन्तदण्डैः ।
कीलालसिक्तेषु यशस्तरूणामुद्गच्छदागङ्कुरमालिकेव ॥ ६२ ॥
सैराज्यसर्वस्वसुवर्णरत्नहम्यैश्च दण्डे रिपुमण्डलीभिः ।
मूर्तैः प्रतापैरिव दीप्यमानैर्यः सैरविभ्राजिगुरुप्रभावः ॥ ६३ ॥
न मार्गणाः केचिदलब्धलक्ष्यां रणेषु दानेषु न यस्य जग्मुः ।
अपूरिताशा न यशोविलासा वरेण्यपुण्योदयकेलयश्च ॥ ६४ ॥
जितेन्द्रियस्योन्नतयौवनेऽपि स्थैर्येण धैर्येण कृतास्पदस्य ।
भूवल्लरीदास्यमतिमदस्य यस्य श्रियः शिश्रियुरश्रमेण ॥ ६५ ॥
शचीव शक्रस्य महेश्वरस्य गौरीव लक्ष्मीरिव माधवस्य ।
श्रीनन्दनस्येव रतिश्च रत्यै तस्य प्रिया प्रीतिमती बभूव ॥ ६६ ॥
पीयूषभानोर्दलसंचयेन चेद्गं यदीयाङ्गमसर्जि धात्रा ।
आनन्दकं लोचनकैरवाणां प्रकामसंतापहरं च येन ॥ ६७ ॥
उल्लासिलावण्यसुधातरङ्गैरङ्गैरनङ्गः सरसैर्यदीयैः ।
चित्रीयते स्त्रैणगुणैस्त्रिलोकीलोकश्च लोकोत्तरकीर्तिकारैः ॥ ६८ ॥
संजीविनी चौषधिरङ्गजस्य विश्रामधामेव हृदः स्मर्तुः ।
या राज्यऋद्धेरधिदेवतेव लावण्यवल्लेर्नवकन्दलीव ॥ ६९ ॥
रूपेण शीलेन धिया ह्रिया च दाक्ष्येण दाक्षिण्यगुणेन नीत्या ।
प्रीत्या गिरा कोमलया यया च ज्योत्स्नायितं पत्यनुरागसिन्धौ ॥७०॥
मन्त्री हरेर्जीव इवास्य जज्ञे सौधर्मसाम्राज्यमलंकरिष्णुः ।
सुबुद्धिनामा विबुधप्रमोदक्षीरार्णवार्णः क्षणदाभुजङ्गः ॥ ७१ ॥
यस्य क्षोणिपते. प्रतापदहनज्वालावलीकेलिभि
सप्राप्यम्बुधयोऽम्बुबिन्दव इवाशोष्यन्त तेऽपि द्रुतम् ।
पूर्यन्ते स्म हतारिराजकवधूनेत्राम्बुपूरै पुन
स श्रीप्रीतिमतीं प्रियामिव मि(म)हाभोगामभुङ्क्त क्षमाम् ॥ ७२ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये शब्दाङ्के प्रस्तावनादिनिरूपणो नाम प्रथम सर्ग ।

१. शोभनमित्यर्थ

द्वितीयः सर्गः ।

अथ ससौधोपरि सा नृपप्रिया ददर्श हर्म्यान्तररत्नकुट्टिमे ।
स्वदीप्यकान्तां दधतीं निजाङ्गजं सुधामिव स्पर्शमिषेण षड्गुणम् ॥ १ ॥
नगस्थलीव द्युतिमद्भिना कृता निशेव दीनद्युतिमण्डलोज्झिता ।
महौषधीवोन्मदवीर्यवर्जिता न गुप्तहीना वनिता प्रशाम्यते ॥ २ ॥
परप्रकर्षाधिनहर्षवर्षिणे सुताय सप्तः सकलाः समुत्सुकाः ।
यदस्य जन्मोत्सवकृद्विदर्शनैर्भवन्ति सद्यः सुरनिर्मिता इव ॥ ३ ॥
पशौ जनन्या ननयत्यनारतं महाकुलीनस्तनयो नयान्वितः ।
महर्षितामेधयते गुणश्रियो न किं यशोराशिरदभ्रगौरभः ॥ ४ ॥
सुनिश्चितं भूमिपतेरपि प्रिया यदा भवेद्दक्षनिवेशिनन्दना ।
तदी सुमेरोरिव सर्वदा तदा भजेदहो सर्वसुपर्वसंगमम् ॥ ५ ॥
दुरन्तवन्ध्यात्वनिशूर्विचिन्तया क सौन्दर्यगन्धोऽपि भवेन्दुमुभुवाम् ।
कुमुद्वतीनां विभया विना विमोविकाससीदयं दि न जातु वल्गति ॥ ६ ॥
किमन्यदामोत्पतिगौरवं नि(व)धूः प्रियस्य पुंसे खलु वृत्तशालिभि ।
महार्घ्यतां रत्नखनी न किं भजेन्मणिप्रकाण्डैरिति सा व्यचिन्तयत् ॥ ७ ॥
समुत्सुका नन्दनजन्मने जगज्जनप्रमोदाङ्कुरनव्यवृष्टये ।
तदर्थमाम्नाज्वरवैरदुर्बला बिभ्य लोकपथ क्षोणिभृता सुतान्विता ॥ ८ ॥

वर्धते कुलश्रू

यस्यासिलूना निरराजजन्यशैलेषु वैरिद्विरदन्तनाडिः ।
कीलालसिक्तेषु यशस्तरूणामुद्दण्डनालाङ्कुरमालिकेव ॥ १२ ॥
स्वैराज्यसर्वस्वसुवर्णरत्नहस्त्यश्वदण्डे रिपुमण्डलीभिः ।
मूर्तैः प्रतापैरिव दीप्यमानैर्यः सैरविभ्राजिगुणप्रभारः ॥ १३ ॥
न मार्गणाः केचिदलब्धलक्ष्या रणेषु दानेषु च यस्य जग्मुः ।
अपूरिताशा न यशोविलासा वरेण्यपुण्योदयकेलयश्च ॥ १४ ॥
जितेन्द्रियस्योन्नतयौवनेऽपि शौर्येण धैर्येण कृतादरस्य ।
भूवल्लरीदास्यमतिप्रशस्यं यस्य श्रियः शिश्रियुरश्रमेण ॥ १५ ॥
शचीव शक्रस्य महेश्वरस्य गौरीव लक्ष्मीरिव माधवस्य ।
श्रीनन्दनस्येव रतिश्च रत्यै तस्य प्रिया प्रीतिमती बभूव ॥ १६ ॥
पीयूषभानोर्दलसंचयेन चक्रे यदीयाङ्गमसर्जि धात्रा ।
आनन्दकं लोचनकैरवाणां प्रकामसंतापहरं च येन ॥ १७ ॥
उल्लासिलावण्यसुधातरङ्गैरङ्गैरनङ्गः सरसैर्यदीयैः ।
चित्रीयते स्त्रैणगुणैस्त्रिलोकीलोकश्च लोकोत्तरकीर्तिकारैः ॥ १८
संजीविनी चौषधिरङ्गजस्य विश्रामधामेव हृदः स्वभर्तुः ।
या राज्यऋद्धेरधिदेवतेव लावण्यवल्लेर्नवकन्दलीव ॥ १९ ॥
रूपेण शीलेन धिया ह्रिया च दाक्ष्येण दाक्षिण्यगुणेन नीत्या ।
प्रीत्या गिरा कोमलया यया च ज्योत्स्नायितं पत्यनुरागसिन्धौ ॥
मन्त्री हरेर्जीव इवास्य जज्ञे सौधर्मसाम्राज्यमलंकरिष्णुः ।
सुबुद्धिनामा विबुधप्रमोदक्षीरार्णवार्णं क्षणदाभुजङ्गः ॥ ७१ ॥
यस्य क्षोणिपतेः प्रतापदहनज्वालावलीकेलिभिः
सप्ताप्यम्बुधयोऽम्बुबिन्दव इवाशोष्यन्त तेऽपि द्रुतम् ।
पूर्यन्ते स्म हतारिराजकवधूनेत्राम्बुपूरैः पुनः
स श्रीप्रीतिमतीं प्रियामिव मि(म)हाभोगामभुङ्क्त क्षमाम् ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये शब्दाङ्के प्रस्तावनादिनिरूपणो नाम प्रथमः सर्गः ।

1. शोभनमित्यर्थः.

समुद्रपर्यन्तमहीमहीपतिः कृतावहित्थक्षणमुल्बणोद्यमः(!) ।
गिरा समाश्वासयदात्मवल्लभां कुमुद्वतीं चन्द्रिकयेव चन्द्रमाः ॥ २६ ॥
भवन्ति पुण्योदयतः कदाचन स्ववाञ्छितानि द्रुतमेव देहिनः ।
उपायतो वा स्वकुलाधिदेवतामतः समाराधय भूरिभक्तिभिः ॥ २७ ॥
अनेकशोऽभीष्टफलप्रदायिनी विलोकिता निर्मलभक्तितस्तया ।
कुलस्य नः कल्पलतेयमम्बिका मनोरथं ते सफलं करिष्यति ॥ २८ ॥
प्रियप्रियालापसुधारसोर्मिभिर्निरस्तसंतापभरा बभूव सा ।
तथैव सर्वं विदधे प्रियं वचः प्रियोपदिष्टं तनुते हि नात्र कः ॥ २९ ॥
द्विवेन्दुबिम्बद्युति गण्डमण्डलं स्ववामहस्त(स्ते) दधती परे दिने ।
नृपेण पृष्टाकथयत्तदर्चनां सुधास्य विद्यामिव बीजवर्जिताम् ॥ ३० ॥
निवेद्य संदेहपदेऽपि जीवितं प्रिये प्रियं ते त्वरितं करोत्यदः ।
न चेज्जनोऽयं ज्वलने प्रपाततः पतङ्गतां याति तदा विनिश्चितम् ॥३१॥
इति प्रतिज्ञावचनादमुष्य सा मुमूर्छ वज्राभिहतेव तत्क्षणम् ।
पपात च छिन्नलतेव भूतले किमद्भुतं प्रेमवतामिदं हि वा ॥ ३२ ॥
अथेतिकर्तव्यतयाकुलात्मना निजप्रियेणाङ्कगताभ्यषेचि सा ।
समूर्तिभिः प्रेमरसैरिवाश्रुभिस्ततः परं चन्दनशीतवारिभिः ॥ ३३ ॥
मुहुः प्रियायाः क्षितिपाञ्चलानिलैर्जगाम मूर्छा नृपतेः सहार्तिभिः ।
सचेतना जातवती सती ततो जगाद साश्रुर्निजजीवितेश्वरम् ॥ ३४ ॥
नरेन्द्र जीया कुलशैलजित्वरो निजायुषा नन्द सुरेश्वरश्रिया ।
अमङ्गलं तेऽपहरन्तु देवतास्तमांसि लोकस्य रवेरिव प्रभाः ॥ ३५ ॥
विभो भवज्जीवितसंशयार्जितं सुतस्य जन्मापि न मेऽवभासते ।
भवच्छिदा येन सकर्णकर्णयोर्न तेन हेम्नापि खलु प्रयोजनम् ॥ ३६ ॥
उरस्थले स्वात्मनि भर्तृगाथव(?) स्फुरत्प्रभाहारलतेव हारिणी ।
न्यवेवि(?)देहोद्भवलक्षणैरिह समस्तसारङ्गदृशां विलक्षणे ॥ ३७ ॥
भविष्यतीयं क्रमशः सुतान्विता नानेन साम्राज्यवती त्वदङ्गजा ।
अभूत्क्षितिमित्तज्ञवचः पुरः पितुस्तवेति साध्वी जगाद नृपप्रिया ॥ ३८ ॥
(युग्मम्)

मयाप्यखण्ड्यं तव देवि खण्डितं वचः किमाहृत(?) यमेन केनचित् ।
दुनोति किं स्वप्नकृतोऽपि मानसं प्रिये सपत्नीजनितः पराभवः ॥ १३ ॥
अकोपने किं मयि कोप एष ते तनोति यः प्राणितसंशयं मम ।
असौमनस्ये किमपीह कारणं द्रुतं प्रिये ब्रूहि यदाकुलोऽस्म्यहम् ॥ १४ ॥
दिवापि सा शारदचन्द्रचन्द्रिका भ्रमं दधाना दशनांशुभिस्ततः ।
इति स्वदुःखं नृपतेर्व्यजिज्ञपद्भिषग्वरस्येव रुजं रुजातुरः ॥ १५ ॥
न देवपूर्वोदितदुःखदुर्दशालवोऽपि लब्धावसरस्तनौ मम ।
तव प्रसादेन दिनेश्वरोदये नभस्तले वा क्व तमिस्रसंभवः ॥ १६ ॥
सुखैरशेषैः सुखिनीषु मुख्यता ममेश शय्या अपि चित्तहारिणी ।
प्रमादतस्तैः किमपूर्णमस्ति मे सुतं विना त्वेतदरुंतुदं हृदः ॥ १७ ॥
कृती निराकर्तुमिदं तु लाञ्छनं त्वमेव मे दुःसहसाहसप्रिय ।
निमेषमुक्तां कुरुते हि पद्मिनीं न पद्मबन्धोरपरः कदाचन ॥ १८ ॥
वसुंधरोद्धारधुरंधरेण मां विधेह्युपायेन सुतेन भूषिताम् ।
मदोहदेनेव लतां फलार्थिनामिदं हि सारं किल सर्वसंपदाम् ॥ १९ ॥
इति प्रियाया वचनेन भूपतेर्मनोन्तरे दाव इवानिलाहुते ।
अपुत्रता दुःखमवर्धनाधिकं चकार चिन्तां स ततस्तदिच्छया ॥ २० ॥
विना विनीतेन सुतेन गेहिना कुलं गृहं शून्यमनल्पदुःखदम् ।
क्रमेण नश्यन्ति च सर्वसंपदः स्थिरं निरालम्बमहो न किंचन ॥ २१ ॥
अनन्यसाधारणवैभवोद्भवैः गुणैः सदा दुर्ललितोऽपि मानवः ।
अपुत्रजन्मप्रभवाभिवर्धिनो न कोटराग्निविटपीव नन्दति ॥ २२ ॥
वरं दरिद्रोऽपि सनन्दनो जनस्तनन्धयीशाननदत्तलोचनः ।
न शक्रतुल्योऽपि समृद्धिभिः परं परासुगान्येन विभिन्नागमनः ॥ २३ ॥
अतोऽप्यपुत्रस्य गतिर्न विद्यते शुभा प्रपश्यति क्रमशश्च दीनताम् ।
इति प्रवादः खलु दुःसहः सतामपुत्रता भूप विशेष्य संपदाम् ॥ २४ ॥
इतीरितं सम्यगुपायसंगमनी प्रियाया खलु भाति जीवितम् ।
स्वमूर्तिसंदर्शन सुतेच्छया समभ्यर्थ्य विशङ्कय साहसम् ॥ २५ ॥

अथ पृथुयशाः सर्वं लोकं विसृज्य स सत्वरं
नरपतिमहासिद्धैः सिद्धावसन्त्यधियां निधिम् ।
स्वहितविदुरः स्वं सद्धीनां सुबुद्धिमपृथुम-
हूर्लभ यतः पूज्यो मन्त्री नृपस्य विवेकवान् ॥ ६१ ॥
सिद्धिः साहसकर्मकर्मठधियामेषाप्यमानामिति
क्ष्मापस्तत्र समुत्सहिष्णुहृदयस्तस्याश्रमं श्रीमतः ।
मन्त्रीशस्य जगाद गौरवपरस्तां स प्रतिज्ञां यतः
क्षोणीन्द्रस्य सदैव मन्त्रविधौ धौरेयता मन्त्रिणाम् ॥ ६२ ॥

इति श्रीसागरचन्द्रश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये
श्रीमदङ्के पुत्रावाप्तिविचिन्तनो नाम द्वितीयः सर्गः ।

तृतीयः सर्गः ।

ततः स राजशार्दूलं सुमन्त्रस्तं व्यजिज्ञपत् ।
स्वव्यतिक्रामन्तुपदेव दुःसहेऽपि दुस्तरे ॥ १ ॥
समरकरः परं तत्र श्रीपद्मपरमेष्ठिनाम् ।
प्रयात्यनन्यसामान्यप्रभावपात्रतामोक्षताम् ॥ २ ॥
किं भावं विधिवद्ध्यान सर्वथा तु करोदे ।
कस्याणदुर्लभस्यास्य प्रसादान्न सुधाप्सि ॥ ३ ॥
पूरयत्याशु दुष्पूरमपि देव मनोरथम् ।
[illegible] ॥ ४ ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

र्तुरिष्टा सुचिरं चिरायुषो भविष्यतीयं नृपनाथ नन्दना।
ी प्रियास्या जिनराजभाषिता पुरः सखेदस्य च भूभृतोऽवदत् ॥३९॥
ोऽप्यवादीत्यज दुःस्थतां प्रिये मनोरथं पूर्णमिमं विभावय।
पि केनाप्युदितं मुदो भरादुपाशृणोत्सिद्धमिदं न संशयः ॥ ४० ॥
ाधिदेशं गजराजगर्जितं सतूर्यनादं शुभशङ्खनिस्वनम्।
क्षिणाक्षिस्फुरणं प्रियोदितं तदाशृणोच्छाकुनिकाग्रणीरसौ ॥ ४१ ॥
ष्टसिद्ध्यै शकुनावलिः शुभा दिवेव विद्युज्जलदस्य वृष्टये।
देवे(य)वा इति हर्षनिर्भरं यशोनिधिः प्राप सभां स भासुराम् ॥४२॥
र्द्धिकैरिन्द्र इवेन्द्रसंनिभैः स सेवितः संसदि मण्डलेश्वरैः।
न्द कुर्वन्ति न के प्रसत्वराः सविस्मयस्मेरमुखाम्बुजं श्रियः ॥ ४३ ॥
स्वमर्तुर्द्युमणेः समागमेऽरुणाङ्गशोभां दिगवाप वारुणी।
ास्य सख्येव च संध्ययाद्भुतं कृताङ्गरागेव नवीनकुङ्कुमैः ॥ ४४ ॥
ावसाने दिनरत्नमण्डलं निपातमाप द्रुतमस्तभूभृतः।
त्ययं कालविपाकमीयुषः स्थितिः स्थिरा नोच्चपदश्रियोऽपि हि ॥ ४५ ॥
ाम्बुधेरम्भसि भानुमण्डले निलीयमानेऽरुणपङ्कजत्विषि।
ां मुखेभ्यस्तदनु प्रधाविता मधुव्रतव्रातनिभा तमस्ततिः ॥ ४६ ॥
ासु(जांशु)नाशेऽपि नितान्तनिर्मलः कृतज्ञतां मुञ्चति नैव कश्चन।
ेर्ति भानुमताविरोधिनः सदैव तेनात्मनियाय वासरः ॥ ४७ ॥
ांशुतीव्रातपपाततापतः सुरस्रवन्त्यां जलकेलिकारिभिः।
ास्य दिग्दन्तिभिरम्भसो भृशं कणा इव व्योमनि भान्ति तारकाः॥४८॥
ाप तारानिकर परां श्रियं नभस्तलेऽवाप्य तमाजि(मोऽञ्ज)नप्रभम्।
मन्न लाटीकचसंचयेऽञ्चन न जातिमाल्य भजतेऽद्भुतां लिपिम् ॥४९॥
रम्भाविभ्रमपुण्यपण्यवनितारब्धैः स तूर्यत्रिके-
र्मङ्गल्यैः कृतकौतुकाद्भुतरसैः श्रोत्रामृतस्यन्दिनी।
रम्या नम्रनरेश्वरोदितजयारावेण मायतनी
संध्या तस्य नरेश्वरस्य शुशुभे प्रोल्लासितारत्रिका ॥ ५० ॥

[illegible] ।
[illegible] ॥ ९ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ १० ॥
[illegible] ।
[illegible] श्रेष्ठी [illegible] ॥ ११ ॥
[illegible] निर्मिते [illegible] ।
[illegible] ॥ १२ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ १३ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ १४ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ १५ ॥
[illegible] ।
[illegible] च महावने ॥ १६ ॥
तत्रत्यागमसंनिन्यां वर्तमाने प्रयाणके ।
धनप्राणहराः पेतुः सायं सार्थेऽथ तस्कराः ॥ १७ ॥
(षड्भिः कुलकम्)

उपस्थिते धनप्राणसंशये कार्यवेदिनः ।
रक्षन्ति जीवितं जीवन्तो भद्राणि पश्यन्ति ॥ १८ ॥
इत्यहृदयपदेनेव नैशेन तमसावृतः ।
श्रेष्ठी सार्थजने नष्टे नंष्ट्वा तत्राविशद्वने ॥ १९ ॥
कामं कामेन कामी च दिग्मोहेन कृतान्धधीः ।
स बभ्राम चिरं तत्र दरिद्रस्येव मानसम् ॥ २० ॥
स्वधर्मारामसेक्तुं संवेगामृतकूपतः ।
अरघट्टघटीमाला यस्याभाज्जपमालिका ॥ २१ ॥

यया····वसरः किंचित्स्यचितान्यसरस्त्रयम्(?) ।
तमेव मत्तमातङ्गमारुह्यासह्यविक्रमम् ॥ ३५ ॥
पायं पायं पयस्तस्य स्नायं स्नायं च तत्तटे ।
अमृतच्छायवृक्षाग्ने स विशश्राम सश्रमः ॥ ३६ ॥
कुर्वन्निव जगत्कम्पं क्ष्वेडया क्षिप्रमेव हि ।
गाढपुच्छच्छटाछोटैर्भूपीठं पाटयन्निव ॥ ३७ ॥
नारङ्गकदलीमुख्यफलैरतिसुधारसैः ।
तं कृताहारमाहन्तुं तत्र सिंहः समाययौ ॥ ३८ ॥ (युग्मम्)
स नमस्कारमाहात्म्यात्ततो दूरे पलायत ।
प्रज्वलज्ज्वलनज्वालाजालेनैव करालितः ॥ ३९ ॥
वर्द्धयन्निव फूत्कारैर्विषज्वालां मुखेऽथ ताम् ।
काळः क्रौर्येण कान्त्या च दुष्टं दुष्टोऽहिराययौ ॥ ४० ॥
सर्पोच्चाटनमन्त्रेण निर्जितोर्जिततेजसा ।
परमेष्ठिनमस्कारेणैष तं दूरमक्षिपत् ॥ ४१ ॥
जज्वालाग्रेऽस्य दावाग्निः क्षयकालानलोद्धुरः ।
तत्र पञ्चनमस्कारस्मृत्या घनघटायितम् ॥ ४२ ॥
तदग्रे राक्षसस्तस्य भक्षणाय समुद्यतः ।
सोऽपि मन्त्रादितोऽनश्यद्यदयं सर्वभीहरः ॥ ४३ ॥
परमेष्ठिनमस्कारभक्तिर्वल्लीव मानसे ।
उल्लसन्ती फलं दत्ते जन्तोश्चित्रं जगत्स्वपि ॥ ४४ ॥
श्रीनमस्कारमन्त्रोऽयं कण्ठे श्वास इवानिशम् ।
यस्यासीद्द्विवधूकण्ठे स कण्ठाभरणायते ॥ ४५ ॥
परमेष्ठिनमस्कारमन्त्रमाहात्म्यमूर्जितम् ।
कः संख्यातुमलंभूष्णुरिति चित्ते व्यचिन्तयत् ॥ ४६ ॥
जङ्घालः प्रचचालाथ स श्वशुरकुलं प्रति ।
प्रथमे यामिनीयामे ययौ मेरुनिभं नगम् ॥ ४७ ॥ (युग्मम्)

गाढानुरोधादस्याः स्वां मार्यशान्तिरूपामय ।
जगाद किं न वाच्यं हि मद्याग्निनैनगाम् ॥ ६१ ॥
इत्थं मिथः स्ववृत्तान्ते कृते कर्णरसायने ।
ताभ्यां विलोक्य दिव्यर्द्धिमत्र विद्याधराधिपः ॥ ६२ ॥
उत्थाय पादयोर्लग्ना स्वपितुस्तस्य कन्यका ।
उच्चैराक्रन्द शब्दं न स्वान्तर्दुःखमिवामुचत् ॥ ६३ ॥
आलिङ्ग्य स्वाञ्चलेनास्याः प्रोन्ममार्ज शुचाम्बुजम् ।
अङ्के कृत्वाथ तां प्राह पुत्रि धीरा भवाधुना ॥ ६४ ॥
व्यज्ञपीदं त्वया तात कोऽप्ययं मयि वत्सलः ।
ररक्षेऽरिकराग्रेण सिंहास्यादिव गौरहम् ॥ ६५ ॥
तथातैतद्गुणक्रीतां विद्धि मामिति तद्गिरा ।
सर्वज्ञोऽक्वरायास्मै स सन्मानं सतां ददे ॥ ६६ ॥
सापराधमिव श्रेष्ठिवाक्यान्मन्त्री तमत्यजत् ।
सतां तुल्या मनोवृत्तिरुपकार्यपकारिषु ॥ ६७ ॥
प्रातरिन्दुरिवादृश्यपरिवारस्त्वमद्य किम् ।
मन्त्रिणः श्रुतपूर्वेदं श्रेष्ठीश्रेष्ठः प्रतिष्ठया ॥ ६८ ॥
उवाच भिल्लधाटीतः स्वसार्थोल्लुण्ठनादिकम् ।
ततो मन्त्रिपतिः पल्लीमरुणत्सैन्यपेन सः ॥ ६९ ॥
कालरात्र्येव दृष्टा सा ग्रस्तेव समवर्तिना ।
ददृशे भिल्लनाथेन निर्नाथेव तदाकुला ॥ ७० ॥
अथ संधानमाधाय सह सेनाधिपेन सः ।
यदात्तं सार्थसंबन्धि तत्तस्य व्यतरद्भिया ॥ ७१ ॥
सर्वस्वेनापि संमान्य सेनानाथं निजेन सः ।
तेन सार्थेन चोपेतः श्रीमन्मन्त्रिपतिं ययौ ॥ ७२ ॥
महार्घोपायनैर्नत्वा मन्त्रिनाथमथार्चयत् ।
तेन संमानितः सोऽपि पल्लीं पल्लीपतिर्ययौ ॥ ७३ ॥

---

१. 'श्रेयश्रेष्ठिश्रेष्ठः' इति भवेत्.

भोगैर्दुर्लम्भितस्तस्य देवानामपि दुर्लभैः ।
श्रीनन्दनवनस्येव संतानश्रीरवर्धत ॥ ८७ ॥
अथान्यदा नमस्कारमग्रदं स्वगुरुं मुनिम् ।
तत्रागतं ववन्देऽसौ शुश्रावास्य च देशनाम् ॥ ८८ ॥
राजंस्त्वं राजसे शुद्ध सम्यक्त्वमणिभूषणः ।
अर्हन्निव गणाधीशस्तथा द्वादशभिर्व्रतैः ॥ ८९ ॥
स्वर्णरत्नमयैर्भूप रत्नसानुविजित्वरैः ।
जिनेन्द्रमन्दिरैः पृथ्वीमण्डलं यदमण्डयः ॥ ९० ॥
प्रावर्त्यन्त त्वया तत्र नानाश्चर्यमहोत्सवाः ।
वरेण्यपुण्यपीयूषसत्राणीव शिवाध्वनि ॥ ९१ ॥
श्रुतस्य श्रोत्रिणी श्रोत्रे नेत्रे जैनास्यनर्तिनी ।
कृतार्थे सार्थसामर्थ्ये कृतैरिष्टैः स धर्मिणाम् ॥ ९२ ॥
विश्वरङ्गे जिनाधीशशासनोन्नतिनर्तकीम् ।
नरीनर्तयितुं नृत्याचार्यकं तव निर्मलम् ॥ ९३ ॥
सर्वाणि धर्मकर्माणि भूप श्राद्धोचितानि ते ।
श्रद्धाधिक्येन वर्धन्ते दानेनेव यशःश्रियः ॥ ९४ ॥
अत्र मद्वरधर्मेऽस्मिन्नित्थं तदपि भण्यते ।
राजहंस सदा राजहंसः स्या संघमानसे(?) ॥ ९५ ॥
इत्थं कर्णातिथीकृत्य तथ्या पथ्यां गिरं गुरोः ।
ववन्दे तं ततः सापि विजहार यथासुखम् ॥ ९६ ॥
(सप्तभिः कुलकम्)

जिनेश्वराणां रथतीर्थयात्रा कल्याण्यकाद्युत्सवपुण्यकृत्यैः ।
तद्राज्यलक्ष्मीः सुभगं भविष्णुरिष्टैः फलैः कल्पतरोर्लतेव ॥ ९७ ॥

काले काले नयमिव चतुर्धापि धर्मं स चक्रे
दध्रे शक्तित्रयमिव सुधी धाम रत्नत्रयं च ।
तेनैवायं परिमलभरेणापि मन्दारशाखी
लोकं लोकम्पृणगुणगुरुर्वासयामास शश्वत् ॥ ९८ ॥

किमपि तत्र विनोदितलोचनः फलितपादपदेवकुलादिषु ।
पवनवेगगतिः स परिभ्रमन्समशृणोत्करुणं ध्वनिमग्रतः ॥ ७ ॥
गुरुकृपारसपूरितमानसस्तदनुसारमसावपरिश्रमः ।
नरपतिर्मरुतोऽप्यधिपङ्क्तुता भ्रतमियाङ्घ्रिजवेन ददर्शयौ ॥ ८ ॥
मृतककोटिकरालकलेवरप्रचुरदुःसहगन्धभरावहे ।
अभिमुखागतगन्धवहैर्मुहुर्यदतिदूरविवर्त्यपि सूच्यते ॥ ९ ॥
मिलदसंख्यशिवाकृतफेत्कृतैर्यदमुकम्पकृदूर्द्वितमूर्द्धजम् ।
अधिकघूकघनार्तिदघूत्कृतैः स्खलितकातरजन्तुगतागति ॥ १० ॥
भृतदिगन्तरदुःश्रवहुंकृतैर्विकृतवेषवपुर्मुखनर्तनैः ।
प्रचुरराक्षसभूतपिशाचकैर्भयकुलैरिव दुर्गपथं नृणाम् ॥ ११ ॥
विपुलमांसवसामदिरोन्मदं विततमुत्कलकेशमवस्त्रभृत् ।
भ्रमति यत्र सताण्डवडाकिनीकुलमकालमृतेरिव सादरम् ॥ १२ ॥
निशि च यत्र निशाचरनिर्मितामतिभयंकरकेलिविलोकनम् ।
छलयति स्म विधैर्यघनं जनं यमगृहातिथितां नयते च ताम् ॥ १३ ॥
किमिह भूरिवचोभिरुदीरितैस्तदपरं भुवि कालनिकेतनम् ।
निजगृहं स्थिरधैर्यवतां पुनः पितृवनं स ददर्श नृपस्ततः ॥ १४ ॥
(षड्भिः कुलकम्)

अथ स तत्र विवेश विशांपतिः प्रथितधैर्यधुरीणजनाग्रणीः ।
इदमभाष्यमभाषि च केनचिन्मनुजजातिनिसर्गभवद्रुषा ॥ १५ ॥
विततदारुण····कृतकर्मणा इतवपुर्ध्रुवमागतवानसि ।
इह हि याति नृपोऽपि पतङ्गतां निशि निशाचरकोपहुताशने ॥ १६ ॥
पितृवने हतधीस्त्वमिहागतस्तदविपरय मयाप्यकृतार्चनः ।
क्षयमुपेहि तदद्य मया हतस्ततरसा नकुलेन यथा फणी ॥ १७ ॥
सरममद्यमिव स्वयमागमधिरयुभुक्षुतरस्य ममाग्रतः ।
त्रिभुवनेऽपि न सोऽस्ति तवाद्य यो भवति रक्षणकर्मविचक्षणः ॥ १८ ॥
निजबलं मयि दर्शय साधुना मम पुरो मनुजाः किल कीटकाः ।
असुरनिमदमत्र्यचणोऽसि चेत्स्मर तमेव वशीकृतदैवतम् ॥ १९ ॥

असिरयं चतुरङ्गरणे रिपुक्षितिपकण्ठविलुण्ठनलम्पटः ।
इह हि स नृपते जनमात्रके खलु खलेऽधमवाचि नियोजितः ॥ २० ॥
इति यदनृपतिः स नमस्कृतेः स्मरणतो व्यधिताचलनिश्चलम् ।
तमसुरं भयवातसमाहतं हृदयपल्लवमस्य तु कम्पितम् ॥ २१ ॥
अहमहंयुरिहाभवमाभवं जगति वीरकथा खलु मे वृथा ।
यदमुनैव कृतो विमदज्वरः सहजधैर्यवशंवदचेतसा ॥ २२ ॥
अहमतीव मदान्धविलोचनं पशुरिवाविदितस्वपरान्तरः ।
अधिगुणेऽत्र जने महतागसा यदपतं विपदीत्यमनर्थकृत् ॥ २३ ॥
करुणयैव न मे हृतवानसून्प्रकटदुष्टगिरोऽपि महाशयः ।
यदि कथंचन मोक्ष्यति मामयं तदुपकारितयास्तु मम प्रभुः ॥ २४ ॥
इति निधाय निजे हृदि निश्चयं निभृतनेत्रयुगं नृपमैक्षत ।
विदितदैन्ययशः कृपयामुना स मुमुचेऽथ तथैव विधानतः ॥ २५ ॥
तदनु वैद्युतपुञ्जमिव स्थिरं मणिसुवर्णविभूषणभूषितम् ।
सपदि दिव्यवपुर्दधदेत्य तं प्रणयतः प्रणनाम स भूपतिम् ॥ २६ ॥
स्फुरितभक्तिभरादिव नम्रतां दधदधीशममसावसुरोऽवदत् ।
जय विभो शरणं श्रितवानहं बत भवन्तमनन्तयशःश्रियम् ॥ २७ ॥
प्रभुरयं प्रभविष्णुरपि क्षमां सततमेव बिभर्ति यथा क्षमाम् ।
इति गुणद्वितयी तव गीयते सुरपतेः पुरतोऽप्सरसां गणैः ॥ २८ ॥
यदपराद्धमिहापि मयाधमाधमधियाधिकदुःसहतेजसि ।
अहितहेतुरितीव तदङ्गता मम दुनोति मनो नितरामियम् ॥ २९ ॥
अनुचितं यदवोचि वचो मया तदधुना क्षमणीयमिदं त्वया ।
निजकभृत्यमितः परिभाव्य मां नतजने प्रभवः खलु वत्सलाः ॥ ३० ॥
मम सवोपरि रागतरङ्गिणी गुरुतरङ्गभरैरिव नृत्यति ।
नवरवाविव चक्रपतेस्त्वयि प्रियतमोत्तमसङ्गमकारिणि ॥ ३१ ॥
त्वदपरोऽस्ति न मोक्षकृते मम क्वचन जन्मतादिव देहिनः ।

भवतु दिव्यविचित्रमणिप्रभा प्रचलपल्लवलास्यवती मम।
विमलमौक्तिकहारलता तव प्रथमदर्शनयोग्यमुपायनम् ॥ ३३ ॥
इयमुदात्तसुताय मृगीदृशां भवति कण्ठतले विनिवेशिता।
इति निशम्य स तां द्रुतमाददे प्रणयिनां हि समाधिविधित्सया ॥३४॥
प्रकटयत्युदितं परमोचितां तव कृतज्ञकृतश्रुतिसंमदाम्।
विमलजात्यमणेरिव लक्षणं निजकमाकरजन्म शुभावहम् ॥ ३५ ॥
इदमुदीर्य निवर्त्य च तत्र तं श्रुतविलापमभिप्रचचाल सः।
निजभुजैकसहायतया परं विदधतेऽधिकृतार्थमिहोर्जिताः ॥ ३६ ॥
विकचचम्पकचारुवपुःप्रभः प्रवरराजजनोचितलक्षणः।
भुजजितेन्द्रकरीन्द्रजकारय(?)विधृतनिर्दययोगिपतिव्रतः ॥ ३७ ॥
अशुभकारणकर्मणि कर्मठः शठतया प्रिययेव समाश्रितः।
इह परत्र विरुद्धकराग्रणीर्निखिलदोषदवज्वलनानिलः ॥ ३८ ॥
स्वगुरुदर्शितमन्त्रविधायिनः पृथुलभूतलवर्तितमण्डलः।
डमरुकस्य डमड्डमडम्बरारवभरेण भृतासिलदिङ्मुखः ॥ ३९ ॥
प्रबलभूतबलिं बलवत्तरः सकलदिक्षु समं जलधारया।
प्रथमतः पृथुशान्तिविधित्सया व्यधित यः स्फुटकल्पविकल्पवित् ॥ ४० ॥
अकृत वाञ्छितसिद्ध्यधिदेवतां बहललोहितचन्दनचर्चिताम्।
अरुणपुष्पचयै रचितार्चनां विहितयोग्यममप्रबलिं च य ॥ ४१ ॥
इह मया प्रतिकूललवोऽपि ते मुनिजनेन न कोऽपि करिष्यते।
किमुत चिन्तितसिद्धिविधित्सया सुवदने भवती') समुपाहृता ॥ ४२ ॥
किमिह रोदिषि शोकवशंवदा सुतनु विधेमिहि त्यज सभ्रमम्।
नृपसुतेऽभ्युदयोऽपि करिष्यते तव मया विविधाद्भुतभूतिभूः ॥ ४३ ॥
इति गिरास्तभया लघुना व्यधाद्विगतरोदनतारवा च य.।
त्रिभुवनाश्चिन्मीडितमायया विहितसृष्टिरिवानृतजन्मभू. ॥ ४४ ॥
उपकृतानकृतप्युरिकाकरं मधुरवाक्यसुधोक्षितकन्यकम्।
अधिकृतार्थविधौ विहितोद्यमं नृपनिकेतन तं पुरतस्ततः ॥ ४५ ॥
(अष्टभिः कुलकम्)

अजपदिष्टनिबन्धनमुद्रया प्रकृतमप्रमथाहुतिमक्षिपत् ।
विहितहोममतिज्वलितानले स्वमिव दुर्गतिशास्त्र(श्व)तपावके ॥ ४६ ॥

तदभिपश्यति……धराधिपे बहुलतान्तरितेऽथ स कन्यकाम् ।
समवदद्वरया(?)दकदेवतानलिकृते त्वमिहाद्य विनाश्यसे ॥ ४७ ॥

इयदितस्तव जीवितमात्मनः कमपि रक्षणदक्षमिह स्मर ।
तदनु विक्रमसिंहमहीपतिः शरणमेव ममेति जगाद सा ॥ ४८ ॥

क्षुरिकया न हि यावदपत्रपः प्रहरतीह स तावदपात्यत ।
क्षितिभुजा भुजतो द्रुतमस्य सा द्रुमलतादलवद्धन(?)वायुना ॥ ४९ ॥

समुपतस्थुषि यो……पतौ युधे गतकरेऽथ कृपाणकरे रुषा ।
निजकरेण सितासिमकम्पयच्चरणताडनतश्च धरां नृपः ॥ ५० ॥

भुवि ववल्ग स वल्गुवलो ददावसिनिपातशतान्यभिभूपतिम् ।
अभिभवन्ति न तानि किमप्यमुं तिमिरसंततयस्तरणिं यथा ॥ ५१ ॥

भुवि कृतैर्गुरुभिः पददर्दरैर्नमदशेषफणीन्द्रफणोन्नती(:) ।
वतमजीविव(?)रोषकषायतो रणमुखेऽभवतां नृपयोगिनौ ॥ ५२ ॥

प्रहितयोर्निधनाय कृपाणयोरपि कृपाजनि तत्र……योर्ध्रुवम् ।
परमया सुकुमारतयान्यथा कथमिमां वहता गलताश्रयोः(?) ॥ ५३ ॥

अथ मिथोऽसिलतापरिचुम्बितौ कचन……निर्गतलोहितौ ।
यथधिया भ्रमणेन विरेजतुर्ज्वलदलातकचक्रयुगोपमौ ॥ ५४ ॥

कपटकोटिपटुः स विशांपतेः करतलादसिपत्रमपातयत् ।
प्रहतवैरिवपुःक्षतजारुणं मरुदिवाशु तरोः श्लथपल्लवम् ॥ ५५ ॥

करगृहीतकृपाणलतं पुनः समरदक्षतयाद्भुतया नृपम् ।
यमभिवोद्धृतदण्डकरं रिपुस्तमवलोक्य मुमोच स धीरताम् ॥ ५६ ॥

द्विपदसिं विनिहत्य निजासिना क्षितिधवोऽपि सहेलमपीपतत् ।
इह भवन्ति जयर्द्धिकृते कृतप्रतिकृताय निरङ्कुशतेजसः ॥ ५७ ॥

अपहृतासि पराभवकोपितस्त्वदनु योगिपतिः कृतसाहसः ।
चिरमयुध्यत मल्लयुधा क्रुधा नृपतिना सह दुःसहतेजसा ॥ ५८ ॥
विविधबन्धनिबद्धवपुः कृतः स इव तेन स योगगतोऽचलः ।
नृपतिरप्यरिसूत्रितबन्धनं(?)मथुतवांस्तिमिरं द्युतिमानिव ॥ ५९ ॥
भुजगपाशदृढेन महीभुजा निर्जे·······द्वितयेन पराक्रमी ।
रिपुरबध्यत बन्धनपीडया मृतिपथस्थ इवाथ मुमूर्छ सः ॥ ६० ॥
तमवलोक्य तथा विवशं विशांपतिरुदीर्णकृपामृतवीचिभिः ।
समभिषिच्य मुमोच पुनर्नवीकृतमिवेति हि राजकुलोचितम् ॥ ६१ ॥
सिचयपल्लववीजनवायुना विगतमूर्छमुवाच नृपोऽथ तम् ।
कुरु करेऽसिलतां मम पूरय क्षेम रणे रणकेलिकुतूहलम् ॥ ६२ ॥
प्रतिजगाद स किं मम सांप्रतं रणचणेन रणेन सह त्वया ।
सपदि दैन्यदशां गमितोऽस्मि यत्तव करैस्तरणेरिव चन्द्रमाः ॥ ६३ ॥
क्षपयति स्म स तस्य विलोलतामभृतपूरसहोदरया गिरा ।
स्वकुलदेवतया कथितं स्मरन्नथ तया प्रणनाम स भूपतिम् ॥ ६४ ॥
त्वयि नरेन्द्र हठादपि भूभुजां प्रणतिरायति सुन्दर संपदे ।
किमु रसायनपायनमङ्गिनामनभिलाषवतामपि नो मुदे ॥ ६५ ॥
भवति कापि नरेन्द्रमहोचिती ध्रुवमनन्यसमाश्रयसंभवा ।
मुरतराविव वल्गितसौरभा स्फुरति नेतरभूरुहमञ्जरी ॥ ६६ ॥
देवस्त्रीवधपापपङ्कपतनव्यावर्तनेनामुना
त्वं मेऽभूः परिणाममुन्दरतया तस्या दयाया गुरुः ।
यन्माहात्म्यपुरस्कृतं खलु जन न्वभुवं मग्द.
सोत्कण्ठं कुचमण्डलेषु रमयन्त्यासंसमिद्धिश्रियम् ॥ ६७ ॥
युष्मत्प्रसादादमृत मानसे मे हंसीयतां सा मुगति दधाना ।
वदन्निदं कन्दलयांबभूव प्रमोदकन्दं हृदये स तस्य ॥ ६८ ॥
(पञ्चभिः कुलकम्)

१. 'स मु–' इति ख्यात. २. 'भुज' इति भवेत्. ३. अनुशर्मेत्यप्रयुक्तामनेपदमा-
।त्मनेपद पाठौत्वपदयोगे 'हरम' इत्यर्थो भवेत्. ४. 'पञ्चभि–' इति स्यात्.

शौर्याकृष्टा तदनु विजयश्रीकटाक्षैर्वलक्षै-
    रानर्चैनं कुसुमसुभगैः सानुरागा नरेन्द्रम् ।
देवश्रेणीकृतजयरवा पुष्पवृष्टा च हृष्टा
    पूजापात्रं भवति हि मुहुः सद्गुणोत्कर्षवत्ता ॥ ६९ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीशब्दाङ्के सुरयोगीन्द्रविजयो नाम चतुर्थः सर्गः ।

पञ्चमः सर्गः ।

संरक्षणाय रिपुतोऽहमभूवमस्याः
    संग्रामकेलिभिरियं स्मरतापतो मे ।
स्वैर्दर्शनामृतरसैस्तु समोपकार-
    कन्येति तामथ मुहुर्नृपतिर्ददर्श ॥ १ ॥
अस्याः सितोत्पलदलं नयनद्वयस्य
    कान्तेः सुवर्णममलं वदनस्य चन्द्रः ।
वाचः सुधा रतिरनुत्तररूपलक्ष्म्याः
    सौभाग्यभङ्गिमनिशं स्पृहयांबभूव ॥ २ ॥
किं वागुरेयमपरा युवहृन्मृगाणां
    निःस्पन्दतां दधति येन विलोकितापि ।
एकं स्मरस्य च जगत्त्रयजैत्रमस्त्रं
    स्वैणोचिताद्भुतगुणोल्बणभूषणश्रीः ॥ ३ ॥
केयं क्व वाजनि कुले किमितापदीद(१)
    संचिन्त्य तामभिललाप मुहुः स पश्यन् ।
दिष्ट्यासि जीवितवती सुभगे स्मरारि
    स्मेरस्मरः परिभवत्यपि दृग्वलाते ॥ ४ ॥
व्यालोकनेन सहसापि घनश्रियोऽस्य
    हर्षप्रकर्षपरिनृत्तमनोमयूरा ।

---

१ 'लापदीय' इति स्यात्.

४

युष्मद्वियोगविधुरा मधुराङ्गलक्ष्मीः
　　सङ्गाशया धृतवती नृप जीवितव्यम् ।
त्वन्नाममन्त्रमनिशं जपति स्म कामं
　　रूपं निरूपितवती च तदेव चित्रे ॥ १२ ॥

सुप्यत्कृतान्तदशनान्तरवर्तिनीव
　　सस्मार देव तव नाम तदापदीयम् ।
गीतक्षुतस्खलनजागरणे भये च
　　संस्मर्यते प्रियजनस्य हि नाम लोके ॥ १३ ॥

लोकंपृणोल्बणगुणा नृपराजलक्ष्मी-
　　र्मूर्तेव सर्वविषयप्रभविष्णुसौख्या ।
सर्वाङ्गसुन्दरतया सुभगंभविष्णुः
　　प्राणप्रिया तव भविष्यति कन्यकेयम् ॥ १४ ॥

वृत्तान्तमस्य शृणु योगिपतेरिदानीं
　　रत्नावतीत्यभिधयास्ति पुरी प्रसिद्धा ।
तत्रोग्रसेनधरणीपतिरुग्रसेन-
　　स्तस्यामवत्प्रियतमा मणिमञ्जरीति ॥ १५ ॥

पृथ्वीधरं पृथुनरेन्द्रनवावतारं
　　गङ्गाधरं च भुवि केतुमिवोल्लसन्तम् ।
एतावसूत तनयौ क्रमतः सती सा
　　वेलाम्बुधेरिव सुधारसरा[illegible] ॥ १६ ॥

भ्रात्रोरनुक्रमसहोदितसुन्दराङ्ग-
　　प्रेमप्रसन्नसरसप्रभवप्रवृत्त्योः ।
जज्ञे तयोः कुशलता द्विजपुङ्गवानां
　　हस्ताङ्गुलीष्विव करे नु तदग्रतलासु ॥ १७ ॥

तत्रादिमः क्षितिप मधिपुरी जनानां
　　सुधरसुदा समुदये सरवर्धमान ।

१ 'न्मुदा' इति स्यात्

[illegible]
[illegible] ॥ १८ ॥
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥ १९ ॥
भारैरतः [illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥ २० ॥
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
चेतः [illegible] ॥ २१ ॥
[illegible]
[illegible] ।
किं कोऽपि [illegible]
[illegible] ॥ २२ ॥
गङ्गाधरस्य निजबन्धुकृते [illegible]
[illegible] ।
किं मुग्ध [illegible]
काक कदापि च न भुञ्जति कलिमानम । २३ ॥
तेनाल्पपोर्लघुधियाभिमग प्रयुक्ता
स्नेहामृताब्धिमनसोऽपि वधाय बन्धो ।
तेऽप्यन्धकारसचिवा ययुरीप्सितार्थ
प्रायः कुकर्मविधयो हि तमःसहायाः ॥ २४ ॥

1. 'दुग्ध' इति स्यात्

तत्र प्रविश्य च कथंचन ते निगूढाः
पृथ्वीधरे रहसि न प्रहरन्ति यावत् ।
तावन्नृपेण रणदक्षतयात्तशस्त्राः
सर्वेऽक्रियन्त महतां न मुधा हि तेजः ॥ २५ ॥
बद्धाः पुरा नरकपात········केन
स्वाम्याशया तदनु संनिहिताङ्गरक्षैः ।
पृष्टाः कशाभिरभिताड्यभियाभ्यधुस्ते
दुष्कर्मकारितमिदं भवतोऽनुजेन ॥ २६ ॥
किं मारणेन निजदुष्कृतमारिताना-
मेषां यतो मृतकमारणकर्म निन्द्यम् ।
प्रोद्भूतया करुणया प्रिययेति सम्य-
ग्विज्ञप्यमान·······मुचन्नरेन्द्रः ॥ २७ ॥
ज्ञात्वाप्यपास्तमपराधविधानजन्य-
मालिन्यकर्दमलतमं तमपायभूतम् ।
स्वच्छाशयः स युवराजपदे चकार
क स्नेहमोहितधियां स्वहितप्रवृत्तिः ॥ २८ ॥
राज्याभिलापविवशः स नरेश्वरस्य
स्वान्ते विवेश कृतकृत्रिमभूरि भक्त्या ।
माया विना किमपि चेष्टितमद्भुतं त-
न्मुष्णन्ति येन सुतरां सुधियां धियोऽपि ॥ २९ ॥
उन्मीलता कपटनाटकपाटवेन
गूढेन गाढमखिलां नृप पर्षदं च ।
अन्यानपेक्ष्य बहुमानगुरुप्रसादै-
र्लोकंपृणैश्च स गुणै. स्ववशीचकार ॥ ३० ॥

---

१ 'नरकपातकपातकेन' इति पाठे 'नरकपातजनकपातकेन दास्यं कारिताः' इति व्याख्या भवेत्.

राज्ञोऽङ्गरक्षक इवातिगभीरवर्ति
पश्चात्पुरस्तनविधौ शूनवन्दिमुद्रः ।
राज्ये प्रमाणमयमेव ततो व्यधापि
स्वात्मेव तेन ददृशे न निगूढमायः ॥ ३१ ॥
तज्ज्येष्ठबान्धवयथार्थमिदं चरित्र-
मस्येति कश्चन न तत्र विशांचकार ।
अत्रापि लक्षयितुमक्षम एव मायां
मायाविनामतिशयेन हि गुप्तयुक्तान् ॥ ३२ ॥
निद्रादरिद्रनयनः क्षणदावसाने
संस्तम्भितोद्धृतकृपाणकरं निरीक्ष्य ।
गङ्गाधरं स्फुरति दैन्यमथान्यदा तं
भ्रातः किमेतदिति भूमिपतिर्जगाद ॥ ३३ ॥
नद्येव कांचन न यावदुवाच वार्तां
तावत्सखेव मनुजं स जगाद साश्रुः ।
आः पाप पातकमिदं पतितं त्वयीत्थं
विश्वासघातकतया विदधे यदुग्रम् ॥ ३४ ॥
स्वस्वामिनः श्रुतगिरो द्रुतमङ्गरक्षा-
स्तत्राययुर्बहुविधा युधपाणयश्च ।
ते वारिता नृपतिना नृपवंश यस्य
दण्डो विदेशगमनं हि महागमोऽपि ॥ ३५ ॥
जातेऽथ कर्णकुहरप्रणयिन्यमुष्मि-
न्गङ्गाधरस्य चरिते त्वरितं स दुःखः ।
तत्रैत्य पौरनिकरः परुषैर्वचोभि-
स्तस्यावधूलमिव····प्रथयाबभूव ॥ ३६ ॥
दोषागमेऽधिकरुचिः खलु राजपुत्र
कार्यो मयेव भवता बहुतेजसायम् ।

ऐर्न गोचरमुपैति यथातथेति
  मास्तोदयस्तव रविर्नृप शंसतीव ॥ ३७ ॥
आकर्ण्य तूर्णमिति मङ्गलपाठकस्य
  प्रस्तावसुन्दरतया स तथा चिकीर्षुः ।
त्कालमुच्छलदमुच्छकृपापरीत-
  स्तन्मोचनो(?)पयिकचिन्तनतत्परोऽभूत् ॥ ३८ ॥
ाविन्ध्यभाजि पुरुषेऽथ कृतावतारा
  देवी समीहितकृतेऽस्य कृतावनाद्रिः ।
कृष्णागुरुप्रवरधूपसुगन्धपुष्पैः
  पृष्टावदत्तव कुले नृपदेवताहम् ॥ ३९ ॥
ाहाकुलीनचरितान्यवगण्य पुण्य-
  पण्यापणानिव कुकर्म विधाय शङ्कः ।
कुर्वन्महारमसिना त्वयि वीक्ष्य रोपा-
  दस्तम्भि गाढभयराघवशाम्भयाघम् ॥ ४० ॥
निस्तम्भदेहमथ देवतया विधाय
  क्ष्माभृद्विदेशगमनाय तमादिदेश ।
तेजः श्रियाधिकतमस्तमसेव तेन
  मुक्तः स्फुरत्कुवलयश्च रराज राजा ॥ ४१ ॥
देवी पुनर्विनयिनं तमुवाच पुत्र
  प्रीत्या प्रमोदभरनिर्भरचित्तवृत्तिः ।
सायं दिवा मणिरुचामिव चक्रवालं
  भाग्यं दिनानि कतिचित्तव भावि मन्दम् ॥ ४२ ॥
गङ्गाधरायदमुनस्तव राज्यलक्ष्म्या
  भ्रंशो भविष्यति तथा भवितव्यतायाः ।
तस्मा विषीद पुनराप्स्यसि तां स्वजेत्रि-
  क्ष्मापाश्मभेश समयेऽभ्युदयो हि भाना.(?) ॥ ४३ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ २१ ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ २२ ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ २३ ॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ २४ ॥
स्वभावेन श्रुतिगिरां दुरवग्रहत्वा-
न्न्यायप्रयुक्तिर्विना दुरवगमश्च ।
ते वारिता नृपतिना नृपवश वन्द्य
दण्डो विदेशगमनं हि महागमोऽपि ॥ २५ ॥
जातेऽथ कर्णकुहरप्रतिविन्ध्यमुष्मिन्
न्यायाधरस्य चरिते त्वरिते स दुःख ।
तत्रैत्य पौरनिकर परुषैर्वचोभि-
स्तम्यावधूलमिव····प्रथयाबभूव ॥ २६ ॥
दोषागमेऽधिकरुचिः खलु राजपुत्र
कार्यो मयेव भवता बहुतेजसायम् ।

दृष्टेर्न गोचरमुपैति यथातथेति
मासोदयस्तव रविर्नृप शंसतीव ॥ ३७ ॥
आकर्ण्य तूर्णमिति मङ्गलपाठकस्य
प्रस्तावसुन्दरतया स तथा चिकीर्षुः ।
तत्कालमुच्छलदनुच्छकृपापरीत-
सन्मोचनो(?)पथिकचिन्तनतत्परोऽभूत् ॥ ३८ ॥
पाविञ्यभाजि पुरुषेऽथ कृतावतारा
देवी समीहितकृतेऽस्य कृतावनाङ्घ्रिः ।
कृष्णागुरुप्रवरधूपसुगन्धपुष्पैः
पूजावदस्य कुले कुलदेवताहम् ॥ ३९ ॥
माहाकुलीनचरितान्यवगण्यपुण्य-
पण्यापणानिव कुकर्म विधाय शङ्कः ।
कुर्वन्महारमसिना त्वयि वीक्ष्य रोषा-
दस्मिन् गाढमपराधवशान्मयायम् ॥ ४० ॥
निस्तम्भदेहमथ देवतया विधाय
क्ष्माभृद्विदेशगमनाय तमादिदेश ।
तेजः श्रियाधिकतमस्तमसेव तेन
मुक्तः स्फुरत्कुवलयश्च रराज राजा ॥ ४१ ॥
देवी पुनर्विनयिनं समुवाच पुत्र
प्रीत्या प्रमोदभरनिर्भरचित्तवृत्तिः ।
सायं दिवा मणिरुचामिव चक्रवाल
भ्राम्यं दिनानि कतिचित्तव भावि मन्दम् ॥ ४२ ॥
गङ्गाधराद्यदमुनस्तव राज्यलक्ष्म्या
भ्रंशो भविष्यति तथा भवितव्यतायाः ।
मन्मा विषीद पुनराप्स्यसि तां स्वजेनि-
क्ष्मापादमभेद्य समयेऽभ्युदयो हि मानाः (?) ॥ ४३ ॥

धर्मेण सद्गतिफलेन जिनोदितेन
स्वर्गापवर्गपुरगोपुरगोदरेण ।
त्वन्मौलिरत्नमुकुटस्फुटपीनरूपं
नूनं भविष्यति भविष्यदगुद्रभद्रम् ॥ ४४ ॥
आकल्पकोटि विजयस्व महीमहेन्द्र-
राज्यश्रियेति जननीव तदाशिषं सा ।
दत्त्वास्य पूजनमस्कृतिभूरिभक्त्या
हृष्टा ययौ निजविमानममानशोभम् ॥ ४५ ॥
गङ्गाधरः क्वचन तत्र चिरेण गन्यं
लेभे कथंचन पुनः सगुणोज्झितोऽपि ।
उद्दामसंपदुदये खलु देहभाजां
पुण्यं प्रमाणमुदितं न गुणो········वा ॥ ४६ ॥
आबालकालकलिताधिकवैरबन्धः
स्वभ्रातरं प्रतिचचाल स भूमिपालः ।
राज्यं जिघृक्षुरपनिद्रपदाम्बुलोपा(?)
यूथं यथा द्विपपतिः प्रतियूथनाथम् ॥ ४७ ॥
दुर्भेद्यशालवलयेन परैरगम्यां
शीलप्रभावविभवे न सतीमिवास्य ।
आवेष्टयन्निजबलैः स पुरीं बलीया-
न्मूर्ती रवेरिव महापरिवेषदोषः ॥ ४८ ॥
विद्याधरा इव ततो विषमास्त्रदक्षा
विद्याधरीपरिचयं मुमुचुर्न केचित् ।
वीराः परे तु नितरामवमन्य तस्थुः
शालस्य तस्य कपि·········शीर्षकाणि ॥ ४९ ॥
सा दानवैः सुरपुरीव ····रैः सुखेन
गम्या न जातु गुरुमन्त्रिमतिप्रकर्षा ।

स्वस्वामिकार्यरसिकास्तदपि द्विषन्त-
स्तद्वप्रभञ्जनकृते समुपाक्रमन्तः ॥ ५० ॥
लुण्टाककोटिपटुलुण्ठितबाह्यलोकः
कुद्दालकोद्दलगुडावलिकुट्टितारिः ।
संख्यावतीतखनकैः खनितुं खनित्रै-
रारम्भि शालवलयो दहनेन दग्धुम् ॥ ५१ ॥
उत्तप्ततैलदहनज्वलदिन्धनादि-
प्राकारशृङ्गजनता क्षिपति स्म तत्र ।
उत्पातकाल इव घोर(?)मनःशिलाश्च
स्वैरं ववर्ष रिपुदर्पमिवाशु भुक्तम् ॥ ५२ ॥
कुप्यत्कृतान्तभटनिष्ठुरमुष्टिपात-
प्रायैरपायपरिवर्जितयन्त्रमुक्तैः ।
पाषाणगोलकशतैर्न्यपतन्विनेशु-(?)
र्नेशुश्च केचन बहिः प्रियजीवितव्याः ॥ ५३ ॥
सेनाविपक्षनृपतेरुपशालमूलं
कृलंकषेव कुलशैलतलं समेत्य ।
तद्भञ्जने विफलितौषधिकातिखिन्ना
क्षिप्रं पलायत ततः पुरसैन्यदास्त्रैः ॥ ५४ ॥
कृत्वाथ भेदितसमस्तपरिच्छदन्तं
राज्याच्च्युतं स विदधे गुरुमात्मबन्धुम् ।
भूयिष्ठभावविधिना सुखमेव चक्रा-
त्सूत्रेण कुम्भमचिरादिव कुम्भकारः ॥ ५५ ॥
गङ्गाधरप्रभवभेदविधानबीज-
संजातमत्सरतया विरराज पर्षत् ।
नाथं यथार्थमपि न रिपुवद्ददर्श
सर्वं विधौ हि विमुखे विमुखं जनस्य ॥ ५६ ॥

आदाय राज्यकमलामधनः स्वबन्धोः
सूत्रप्रकारमवमत्य महोपकारम् ।
गोत्रं निजे सुरतरङ्गवती सगोत्र-
गङ्गाधरः समजनि प्रथमः कलङ्कः ॥ १७ ॥

एकाक्ययं भवतु दूरविदेशगामी
पूर्वं यथास्य वचनादहमित्यवेत्य ।
मुक्तोऽथ तेन स चचाल ततः पदाभ्यां
पौरैः पदातिभिरिव साश्रुभिरीक्ष्यमानः ॥ १८ ॥

भ्रश्यन्मनोरथमयं स्फुरदात्मराज्यो-
पायस्तदा भ्रमदनभ्रमनाः क्षमायाम् ।
सेवां च न क्वचन कस्यचिदेष चक्रे
स्वातन्त्र्यराज्यमसमं स्ववशं हि तस्य ॥ १९ ॥

योगीश्वरं क्वचन भूभृदघोरघण्टं
वीक्ष्याश्रयत्परिचयोपचयाय तस्य ।
सोऽभूद्दयार्द्रहृदयोऽप्यनिगीर्णमुद्रः
क्षारं न किं लवणसागरतोऽम्बुमुष्टिम् ॥ २० ॥

निःशूकमानसतया जितदन्दशूक-
तुल्यो ममेति मुदितात्स्वगुरोः स दीक्षाम् ।
संसारपाशमिव दुर्गतिकन्थकायाः
कन्थावले विविधनिद्धफलं च सज्जन् ॥ २१ ॥

तस्यानुभाववसनो दुरनन्तरिक्षे
श्राम्यन्दिशोऽस्य नृपनीपवनाय बालन् ।
एतानिवानसदय निजनक्तमिर्च्यं
मत्स्यस्येव तव देव पुनन्तु मर्त्यन् ॥ २२ ॥

पृथ्वीपुरंदर......मेव तात-
दात्मीयवृद्धरथनं स्वपदुचमानाम् ।

किं तु त्वदीयमहनीयमहोपकार-
संसारवर्णघनिकैव करोति किंचित् ॥ १३ ॥

शुभ्रांशुशुभ्रजिनहर्म्यविभानिभेन
कृत्योपहासमिव यन्निदरोन्द्रपुर्याः ।
श्रीश्रीपुरेऽजनि नृपः किल तत्र शम्भु-
चित्रासलालसमना शशिनामधेयः ॥ १४ ॥

तस्मिन्शुभोदयदयादमदानमुख्यैः
सर्वत्र विश्रुतगुणैर्गुणिनां धुरीणः ।
श्रेष्ठी बभूव धनदो जिनधर्मकर्म-
निर्माणसंनिदितसिद्धिवधूविलासः ॥ १५ ॥

प्राणेशलोचनचकोरसुधांशुलेखा
लावण्यधाम ललना ललितेति तस्य ।
सूनुस्तयोस्त्वमभवः फलिताग्रवृक्ष-
स्तमेन सूचितधनो धनदत्तनामा ॥ १६ ॥

कान्तैर्गुणैः कृतपदस्य तदायमेव
दोष(?)मुवाजनि जगत्रितयप्रतीतः ।
कुक्षिंभरिर्यदति शारदचन्द्रसान्द्र-
ज्योत्स्नासपत्नरचिभिर्गुणिनां यशोभिः ॥ १७ ॥

त्यक्त्वा पुराणपुरुष नववासलाभ-
लोभादिवाथितमुरस्तोऽजनि तत्र वेदे ।
विष्णुर्द्विज प्रणयिनी कमला च तस्य
सूनुस्तयो समुदपद्यत देवशर्मा ॥ १८ ॥

जन्मान्तर नदनुयातवतो स पित्रो
पक्षीव तत्क्षणदभूदपपक्षभाव ।
बाल्येऽप्यनिष्टघटनाप्रभविष्णुरेष
कालानपेक्ष्य पतन सह बालदण्ड १९ ॥

पाठीनवल्लभतमां द्विजराजविद्या-
निर्दम्भकेलिसदनं जलसङ्गमुक्तम्।
बाल्येऽपि तस्य तदजायत धीरवत्त्वं
यन्मित्रमावहति कस्य न नाम चित्ते ॥ ७० ॥
दारिद्र्यविद्रुतमना न मनागपि स्वं
लेभे वदान्यजनतोऽपि गुणार्गलोऽपि।
कृच्छ्रादवाप्तकशिपुस्तु निजान्तराय-
दुष्कर्मतोऽयमभवत्कृतरङ्कशङ्कः ॥ ७१ ॥
भिक्षां भ्रमन्न तु गृहं कणमात्रवृत्तिः
क्षुत्क्षामकुक्षिरनिशं मललुप्तकान्तिः।
नव्यः शशीव जलदान्तरितप्रकाशः
श्रेष्ठचङ्गजेन ददृशेऽथ सता स तेन ॥ ७२ ॥
अत्यन्ताशुभकर्मसंचयवशान्निःश्रीकचूडामणिः
सद्योऽप्येष बभूव वैभववतां धुर्यो धनस्यैक्षणात्।
किं नो फाल्गुनफल्गुवल्गनवलात्क्षीणोऽपि वृक्षः क्षणा-
ल्लक्ष्मीर्याति विलोलपल्लवलतालास्यप्रशंस्या मधोः ॥ ७३ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीशब्दाङ्के योगीन्द्रस्वरूपनिरूपणो नाम पञ्चमः सर्गः।

— — —

षष्ठः सर्गः।

अथोपयेमे स गिरीन्द्रपुत्रीरूपा विलेपच्छिदुरस्वरूपाः।
महर्द्धिविप्रान्वयसप्रसूताः कन्याः प्रभूताः स्मरशस्त्रभूताः ॥ १ ॥
रूपं मनोहारि वयो नवीनममाधुसङ्गो धनमत्ततेति।
मध्ये मनः सौधमनङ्गवह्नेर्घृताहुतिक्षेप इवास्य जज्ञे ॥ २ ॥
वदयः स्वकान्तोऽपि स धावति स्म मापायसङ्गासु पराङ्गनासु।
किं केतकीषु स्फुटकण्टकासु न याति जातीः परिहाय भृङ्गः ॥ ३

उदीर्णरागां स्मितनेत्रपत्रामम्भोजिनीं गायमिव द्विरेफः ।
अथैकदासौ रतिविह्वलाङ्गः पराङ्गनां प्राप च मन्मथं च ॥ ४ ॥
स नीयमानः स्फुटदङ्गपर्यग्रारक्षवीरैर्दृढबन्धबद्धः ।
वध्या च नो वध्यविडम्बनाभिर्विडम्बितोऽदर्शि धनात्मजेन ॥ ५ ॥
निवर्त्य तान्भूमिपतेः प्रधानमुपायनं भूरि धनं विधाय ।
तदाशयामोचि स तेन सद्योदानं विसर्वव्यसनापहारि ॥ ६ ॥
नीत्वात्मसौधे कृतमज्जनादि सर्वोपचारं सकलाङ्गसुस्थम् ।
स्वदुष्कृतोत्पत्तपनानुतापं वध्यायवक्रं तमुवाच मित्रम् ॥ ७ ॥
यदत्र जन्मन्यपि जन्मभाजां क्षेप्रं स्फुरद्भीमविडम्बनायाः ।
कराद्यभावव्यधबन्धबाधाविधौ च दुर्वारमिवारिचक्रम् ॥ ८ ॥
यन्निष्कलङ्कस्य कुलस्य कामं कलङ्कपङ्काय सनाननाय ।
स्फुरद्विपोर्म्मप्रतिमश्रुतीनां हेतुश्च धिक्कारपरम्पराणाम् ॥ ९ ॥
असंख्यदुःखैः खलु दुःखितानां यन्नारकाणां नरकेषु भूयः ।
धमानलोहाग्निशिखासमूहलोहाङ्गनालिङ्गनलम्भनाय ॥ १० ॥
वैधव्यदुःखं कुलबालिकानां दौर्भाग्यमङ्गीमनपत्यतां च ।
वियोगदावानलदाहदौस्थ्यं तनोति दौर्जन्यमिवादधपत् ॥ ११ ॥
प्रत्यूहसंदोहलताप्ररोहनवाम्बुवाहप्रतिहलभेनम् ।
तन्मित्र दूरादपराङ्गनाङ्गसंपर्कमङ्ग त्यज तीव्रपापम् ॥ १२ ॥
(पञ्चभिः कुलकम्

शीलप्रलम्बाभरणादवद्य पुण्यावधे [illegible] ।
कल्याणकोटिं कल्याणकार करामुजे कस्य न [illegible]म् ॥ १३ ॥
मूलं जगत्यपि यशोद्रुमस्य समस्तसम्पत्तितनुः [illegible] ।
प्रामावमानुदयपूर्वदान शील [illegible] परि[illegible] ॥ १४ ॥
रूपं जिनाद्युग्मजितस्वरूप [illegible] पराभूतसमस्तमन्मथेन ।
सपदि देहभृता यदत्र पूर्णेन्दु [illegible] नु नम् ॥ १५ ॥
आदेयताया पदसंनिधे [illegible]
शील समस्ताभिमतायाम [illegible] च ॥ १६ ॥

उदग्रसौभाग्यमसंख्यसौख्यं न व्यर्थता क्वापि मनोरथानाम् ।
एकातपत्रं च यदाधिपत्यं तच्छीलशीलायितमङ्गभाजाम् ॥ १७ ॥
विवेककल्पद्रुममञ्जरीव स्वर्लोकमार्गे शिबिकेव दिव्या ।
पृथुप्रतोली च विमुक्तिपुर्याः प्रिया न कस्यामलशीललीला ॥ १८ ॥
इमं गृहीत्वा धनदत्तदत्तं हितोपदेशं जलवत्तृषार्तः ।
पराङ्गनासङ्गनिवृत्तिरूपं चक्रे व्रतं तेन तु सातिचारम् ॥ १९ ॥
सोऽहं परस्त्रीषु रिरंसयाथ मालिन्यमाज्ञा किमपि व्रतेन ।
सामानि कः पुण्यजनाधिपस्य देवोऽभवं कुण्डलनामधेयः ॥ २० ॥
एवंविधेनाप्यनुशीलितेन शीलेन संपत्तिरजायतासौ ।
किं पङ्कसंपर्कजुषापि जात्यरत्नेन लभ्येत न भूरिलाभः ॥ २१ ॥
तदैहिकामुष्मिकदुःखशाखि कूलंकषा संनिममाश्रयन्ते ।
विशुद्धिसौरभ्यमराभिरामं शीलं शुभोदर्कपराय मन्त ॥ २२ ॥
रङ्कोपमस्यापि ममाविरासीद्दृशाविलासः परिपूरिताशः ।
युष्मत्प्रसादादिति भूमिपाल सीमापि निष्कारणवल्लभानाम् ॥ २३ ॥
प्राप्तुं परं पारमपारपारावारस्य विश्वेश कदापि शक्यम् ।
न तु त्वदीयानुपमोपकारस्नेहप्रकारस्य मया कथंचित् ॥ २४ ॥
कुलक्रमायातजिनेन्द्रधर्मकर्मैककामो धनदः पिता मे ।
श्रीमुस्थिताद्दस्य युगप्रधानगुरोरुपान्त्याशिवशर्म लेभे ॥ २५ ॥
प्रोल्लासिना देव निजेन कीर्तिर्जिनस्य भक्तिभवनोऽतिमात्रम् ।
महोत्सवै रञ्जितलोकलक्ष्मीश्छायामनस्योऽजनिरप्यनल्पा ॥ २६ ॥
दानादिभिः पुण्यविशेषकृत्यैर्नृत्यद्यशोऽपि सुरभीकृताहम ।
कदाप्यलक्ष्यैर्नृपतेर्विलक्षैस्त्वा मोऽप्यलक्ष्मीर्मुहुराशने स्म ॥ २७ ॥
नरेषु यद्वायुरिति त्वमिन्द्रलक्ष्मीमुपेक्ष्येव नृलोकपुर्याः ।
राज्ञस्तनूजो हरिविक्रमस्याभून्नृपतेर्विक्रमसिंहनामा ॥ २८ ॥
श्रुत्वेति पूर्वं निजजन्म पश्यञ्जातिस्मृतेः स्म च तथा स्वमर्थी ।
दीक्षा नृपो देवसमार्पितश्चिह्न मदेवनाय स्वद्रीव मद ॥ २९ ॥

देवः पुनः समणयं मणम्य विज्ञो नृपं विज्ञपयांबभूव ।
कन्येयमाधातुमनाकुलस्त्वं पित्रोः पवित्रा भवतोपनेया ॥ ३० ॥
निशादिनी कुर्वदिव धुरत्नसपत्नरत्नद्युतिभिर्विमानाम् ।
आरुह्य देवस्य गिरा नरेशः श्रीयोगिराजेन निषेव्यमाणः ॥ ३१ ॥
उपात्तकन्यार्धकटाक्षवीक्षा प्रसृत्वरानङ्गतरङ्गिताङ्गः ।
शृण्वन्स रामारमणीयगेयं पुरं जितारेस्त्वरितं जगाम ॥ ३२ ॥

(युग्मम्)

यक्षेन्द्रवाक्नैत्ररथैर्नरेन्द्रस्ततस्तदीयोपवनेऽवतीर्य ।
आमोधमानः सुमनःसमूहैः समं विशश्राम परिच्छदेन ॥ ३३ ॥
उद्यानपालः सहसोपलक्ष्यतां तां कन्यकां प्रीतिमतीं पतिं च ।
तत्रैयवासं रभसाज्जितारेर्निवेद्य जज्ञे परमोत्सवाय ॥ ३४ ॥
उत्कण्ठयोच्छृङ्खलया तदानीं संप्रेर्यतः क्षोणिवधूविलासी ।
तत्राभिगन्तुं पवनः प्रवृत्त्यानुकूल्या पीत इवाब्धिपारे ॥ ३५ ॥
ततः सुवर्णाभरणादिदानैर्दारिद्र्यविद्रावणजागरूकैः ।
उद्यानपालं स महीमहेन्द्रः कृतप्रसादं विससर्ज सद्यः ॥ ३६ ॥
कस्तूरिकाकुङ्कुमवारिपूरैः सिक्तेषु मार्गेषु विकीर्णपुष्पैः ।
प्रीत्या सहासेव नितान्तनृत्यद्भुजेव वायुप्रचलैर्ध्वजाग्रैः ॥ ३७ ॥
उद्यालकौतूहलनिर्निमेषैः सुरेशवेशैर्युवभिः सयोषैः ।
तदा सलीलं परितश्चलद्भिर्जितारिपूः स्वर्गपुरीव रेजे ॥ ३८ ॥

(युग्मम्)

अथाचलचञ्चलवाजिराजिखुरक्षतक्षोणिरजःप्रशान्तिम् ।
कुर्वञ्जितारिः करिकुम्भमूलगलन्मदाम्भोभिरभिक्षितीशम् ॥ ३९ ॥
उपागतं स्वागतिकं स पौरं नरेश्वरं विक्रमभूमिपालः ।
चकार योग्यप्रतिपत्तिमात्र निरन्तरस्नेरविवेकनेत्रम् ॥ ४० ॥
महेश्वरस्यैव नगाधिराजो राज्ञस्ततस्तस्य नृपो जितारिः ।
सिंहासन··················स्य स्वमेव सपत्युचितं चकार ॥ ४१ ॥

सहेलमागत्य कृतप्रणामामुदश्रुनेत्राम्बुरुहां स कन्याम् ।
उत्सङ्गमारोप्य शिरश्चुचुम्ब प्रमोदपीयूषपयोधिमग्नः ॥ ४२ ॥
संलापपीयूषविशेषवृष्टिं संक्षेपतः क्षोणिपतिर्विधाय ।
तां कल्पिताकल्पविभूषणाङ्गीं पुरीप्रवेशे प्रगुणां व्यधत्ताम् ॥ ४३ ॥
हिरण्यरत्नाभरणः करीन्द्रः श्रीविक्रमक्षोणिभृताधिरूढः ।
दधे सुरेन्द्राध्युषितस्य शोभामभङ्गुरां राजगजमरसानोः ॥ ४४ ॥
उदारशृङ्गारतरङ्गिताङ्गीं विधाय कन्यां पुरतो जितारिः ।
ऐरावणस्पर्धिनि वारणेन्द्रे पूर्वाद्रिशृङ्गेऽर्क इवारुरोह ॥ ४५ ॥
अनुज्ञया विक्रमभूमिभर्तुः शिश्राय देवोऽपि तदा विमानम् ।
क्षोणीतला संभविभूरिसावैः कौतूहलं कन्दलयञ्जनानाम् ॥ ४६ ॥
अथ प्रथीयश्चतुरङ्गरङ्गचमूभरन्यञ्चितभोगिराजः ।
समं समस्तैरचलज्जितारिः पुरं प्रति प्रीतिसमुत्तरङ्गैः ॥ ४७ ॥
निश्वासनादैः परितः स्फुरद्भिर्विचालयन्भूधरकन्दराणि ।
तूर्यत्रिकैः पल्लवयन्नमन्दमानन्दमापूरितरोदसीकैः ॥ ४८ ॥
विचित्रयानैर्नगरप्रधानैः सामन्तमित्रैरनुगम्यमानः ।
सुखासनेषु स्थितिमीयुषीभिरन्तःपुरीभिश्च सुसंवृताभिः ॥ ४९ ॥
स राजहंसोचितपुण्डरीकैः प्रफुल्लकासोज्ज्वलचामरैश्च ।
तत्त्वन्नकालेऽपि शरत्समृद्धिं पुरीं विवेश प्रसरत्प्रतापः ॥ ५० ॥
(चतुर्भिः कलापकम्)
कैलासशैलप्रतिमल्लसुधैः प्रसादमासाद्य नरेश्वरौ तौ ।
स्फुरद्विभूतिप्रतिभासमानौ रत्नासने शिश्रियतुः सभायाम् ॥ ५१ ॥
तत्रोल्लसत्सल्लास्यभरं तरङ्गि गीतध्वनिस्फूर्जिततूर्यनाद ।
तयोस्तदा वारविलासिनीभिर्वितेनिरे कौतुकमङ्गलानि ॥ ५२ ॥
अभ्यर्थितस्तत्र स संभ्रमेण जितारिणा विक्रमभूमिपालः ।
भ्रूसंज्ञया तस्य जगाद देवः कन्यापहारानयनादि सर्वम् ॥ ५३ ॥
उत्कर्णमाकर्ण्य वितीर्णतोषं स विक्रमं विक्रमसिद्धवृत्तम् ।
चिरं चमत्कारमयीव सर्वा सभा समं भूपतिना बभूव ॥ ५४ ॥

आदेशतः पत्युरथाजगाम तत्राल्पमात्रेण परिच्छदेन ।
·········प्रमोदप्रसरेण सार्धं देवी द्रुतं प्रीतिमती प्रहृष्टा ॥ ५५ ॥

श्रीविक्रमः कुण्डलकान्तिलिप्तकपोलभित्तेरथ कुण्डलस्य ।
वृत्तं स्फुरत्प्रेमनिबन्धनं तत्पुरः सभायाः प्रकटीचकार ॥ ५६ ॥

यशःपताकामिव मीनकेतोरास्येन दास्यं दिशती सुधांशोः ।
पित्रोपनीतां परमोत्सवेन कन्यां नृपस्तामथ पर्यणैषीत् ॥ ५७ ॥

श्रियःपतिः कौस्तुभमुख्यरत्नैरिवार्णवः प्रीतिसमुत्तरङ्गः ।
जामातरं भूपमपूजयत्तं धराधवः सिन्धुरवाजिदानैः ॥ ५८ ॥

शचीकुचाभोगविलासयोग्यैश्चीनांशुकैर्मौक्तिकहारिहारैः ।
तैस्तैर्महार्घै रुचिभिः पदार्थैः पुण्योर्प्रदं मेदुरयांचकार ॥ ५९ ॥

आभ्यां समं मूर्तजयप्रतापश्रीभ्यामिवान्येद्युरसीमसैन्याम् ।
दूरेऽनुगम्य क्षितिभृज्जयन्त्यां श्रीविक्रमाप्युत्कलयांचकार ॥ ६० ॥

पुरीं जयन्तीं सर्वजयन्तीं श्रीविक्रमः क्षोणिपतिः क्रमेण ।
सुरेश्वरस्यापि विलोकनीयमहोत्सवां प्रीतमना विवेश ॥ ६१ ॥

उत्कण्ठितायाः स भृशं प्रियायाः सुताय कण्ठे सुतजन्महेतुम् ।
न्यधत्त तं कुण्डलदत्तहारं पुण्योदयं मूर्तमिवात्मवंशे ॥ ६२ ॥

सुखप्रशान्तप्रविशद्गजेन्द्रसिंहेन्दुमुख्यस्वप्नविलोकनेन ।
समूचिताशेषविशेषसौख्यसाम्राज्यलक्ष्मीललिताधिपत्यम् ॥ ६३ ॥

तस्य प्रभावेण बभार गर्भं दिनेऽथ तत्रैव नृपप्रिया सा ।
सद्योऽप्यभीष्टार्थफलप्रसादा सर्वत्र दिव्या हि भवन्ति भावाः ॥ ६४ ॥
(युग्मम्)

गर्भानुभावप्रसवर्द्धिविशिष्टसौभाग्यसभाग्यवर्द्धितनाङ्गी ।
उदेष्यदुष्णद्युतिमण्डलाया प्राच्यास्तुला सा त्रिजगाबभूव ॥ ६५ ॥

आपन्नसत्त्वामभिवीक्ष्य देवी हर्षप्रकर्षं समभूत कस्य ।
तद्गर्भवृद्धे पिशुनौ स्तनौ तु बभूवतुः श्याममुखौ तदानीम् ॥ ६६ ॥

नखावयोरुद्गतिमेष जातः सहिष्यते हन्त विनानतानि ।
इति स्फुरत्खेदभराद्विबोधस्तस्याः स्तनौ श्याममुखावभूताम् ॥ ६७ ॥

गेहेष्वमागन्य कुतूहलायामनुरागुरैरनुरुद्धा स कन्याम् ।
उत्पाद्यमानोऽस्य शिरस्सु पुष्पपयोधरीरुत्तरीर्भिनत ॥ ४२ ॥
मंगलतूर्यस्वनोदगाढं गभीरः शोभितप्रियास ।
तं कल्याणकर्णाभरणत्वलक्ष्ये पुरीप्रवेशे मधुरारमणाय ॥ ४३ ॥
दिव्याम्बराभरण कवीन्द्र श्रीविक्रमाङ्काभिमुखाभिरुद्ध ।
दधौ पुरेन्द्रस्य पुरीनिवासे शोभामनङ्गस्य तनूजमानो ॥ ४४ ॥
उदारशृङ्गारनवीनपात्रीं निनाय कन्यां पुरतो निशाधि ।
पैरावतस्यापि निवासनिन्द्ये पूर्वाश्रयस्फाटिककेलिगेहे ॥ ४५ ॥
अनुग्रहात् विक्रमभूमिभर्तुः निवास देवोऽपि तदा विमानम् ।
क्षोणीतले यं स्वभावभूषितं कौतुकं कन्दर्पशाननानाम ॥ ४६ ॥
अथ प्रदीपप्रभुरङ्गरङ्गमनुसन्धाय नभोविभागम् ।
समं समस्तैरपरैर्जनानां पुरः पति वीक्षितभूमिभागे ॥ ४७ ॥
निशामनादै पतिर स्फुरद्भिर्विचित्रयन्भूतरकन्दराणि ।
तूर्यत्रिकैः पल्लवयन्नमन्दमानन्दमाधूर्यनिगोदमीके ॥ ४८ ॥
विचित्रयानैर्नगरप्रधानं सामन्तमित्रैरनुगम्यमान ।
सुखासनेषु स्थितिमीयुषीभिरन्तःपुरस्त्रीभिश्च समन्वितानि ॥ ४९ ॥
स राजहंसोऽचितपुण्डरीके प्रफुल्लकाशोज्ज्वलचामरेश्च ।
तत्त्वक्षकालेऽपि शरत्समृद्धिं पुरा विवेश प्रमदस्य नाथ ॥ ५० ॥

चतुर्भिः कलापकम्

कैलासशैलप्रतिमल्लमुच्चं प्रमादनस्याथ नरेन्द्रो ना
स्फुरद्विभूतिप्रतिभासमानो रत्नासने निर्विविशतुः सत्र याम् ॥ ५१ ॥
तत्रोल्लसल्लास्यभरं नगरि गीतध्वनिस्फारनवनिनाद ।
तयोस्तदा वारविलासिनीभिर्वितेनिरे कौतुकमङ्गलानि ॥ ५२ ॥
अभ्यर्थितस्तत्र स सभ्रमेण जितारिणा विक्रमभूमिपाल ।
भ्रूसंज्ञया तस्य जगाद देव कन्यापहारानयनादि सर्वम् ॥ ५३ ॥
उत्कर्णमाकर्ण्य वितीर्णतोष स विक्रम विक्रमसिंहवृत्तम् ।
चिरं चमत्कारमयीव सर्वा सभा समं भूपतिना बभूव ॥ ५४ ॥

आदेशतः पत्युरथाजगाम तत्राल्पमात्रेण परिच्छदेन ।
·······प्रमोदप्रसरेण सार्धं देवी द्रुतं प्रीतिमती महष्टा ॥ ५५ ॥
श्रीविक्रमः कुण्डलकान्तिलिप्तकपोलभित्तेरथ कुण्डलस्य ।
वृत्तं स्फुरत्प्रेमनिबन्धनं तत्पुरः सभायाः प्रकटीचकार ॥ ५६ ॥
यशःपताकामिव मीनकेतोरास्येन दास्यं दिशती सुधांशोः ।
पित्रोपनीतां परमोत्सवेन कन्यां नृपस्तामथ पर्यणैषीत् ॥ ५७ ॥
श्रियःपतिः कौस्तुभमुख्यरत्नैरिवार्णवः प्रीतिसमुत्तरङ्गः ।
जामातरं भूपमपूजयत्तं धराधवः सिन्धुरवाजिदानैः ॥ ५८ ॥
शचीकुचाभोगविलासयोग्यैश्चीनांशुकैर्मौक्तिकहारिहारैः ।
तैस्तैर्महार्घै रचिभिः पदार्थैः पुत्र्योर्मुदं मेदुरयांचकार ॥ ५९ ॥
आभ्यां समं मूर्तजयप्रतापश्रीभ्यामिवान्येद्युरसीमसैन्याम् ।
दूरेऽनुगम्य क्षितिभृज्जयन्तीं श्रीविक्रमामुत्कलयांचकार ॥ ६० ॥
पुरीं जयन्तीं वरवैजयन्तीं श्रीविक्रमः क्षोणिपतिः क्रमेण ।
सुरेश्वरस्यापि विलोकनीयमहोत्सवां प्रीतमना विवेश ॥ ६१ ॥
उत्कण्ठितायाः स भृशं प्रियाया सुताय कण्ठे सुतजन्महेतुम् ।
न्यधत्त तं कुण्डलरत्नहारं पुण्योदयं मूर्तमिवात्मवंशे ॥ ६२ ॥
सुखप्रशान्तिप्रविशद्गजेन्द्रसिंहेन्दुमुखप्रविलोकनेन ।
संसूचिताशेषविशेषसौख्यसाम्राज्यलक्ष्मीललिताधिपत्यम् ॥ ६३ ॥
तस्य प्रभावेण बभार गर्भं दिनेऽथ तत्रैव नृपप्रिया सा ।
सद्योऽप्यभीष्टार्थफलप्रसादाः सर्वत्र दिव्या हि भवन्ति भावाः ॥ ६४ ॥
(युग्मम्)

गर्भानुभावप्रभवद्विशिष्टसौभाग्यसम्भारनिरर्गलाङ्गा ।
उदेष्यदुष्णद्युतिमण्डलायाः प्राच्यास्तुलां सा बिभरांबभूव ॥ ६५ ॥
आपन्नसत्त्वामभिवीक्ष्य देवीं हर्षप्रकर्षं समभून्न कस्य ।
तद्गर्भवृद्धेः पिशुनौ स्तनौ तु बभूवतुः श्याममुखौ तदानीम् ॥ ६६ ॥
नवावयोरुद्धतिमेष जातः सहिष्यते हन्त विनीतशोभः ।
इति स्फुरत्खेदभरादिवोच्चैस्तन्व्याः स्तनौ श्याममुखावभूताम् ॥ ६७ ॥

सहेलमागत्य कृतप्रणामामुदश्रुनेत्राम्बुरुहां स कन्याम् ।
उत्सङ्गमारोप्य शिरश्चुचुम्ब प्रमोदपीयूषपयोधिमग्नः ॥ ४२ ॥
संलापपीयूषविशेषवृष्टिं संक्षेपतः क्षोणिपतिर्विधाय ।
तां कल्पिताकल्पविभूषणाङ्गीं पुरीप्रवेशे प्रगुणावभूताम् ॥ ४३ ॥
हिरण्यरत्नाभरणः करीन्द्रः श्रीविक्रमक्षोणिभृताधिरूढः ।
दध्रे सुरेन्द्राध्युषितस्य शोभामभङ्गुराजङ्गमरत्नसानोः ॥ ४४ ॥
उदारशृङ्गारतरङ्गिताङ्गीं विधाय कन्यां पुरतो जितारिः ।
ऐरावणस्पर्धिनि वारणेन्द्रे पूर्वाद्रिशृङ्गेऽर्क इवारुरोह ॥ ४५ ॥
अनुज्ञया विक्रमभूमिभर्तुः श्रिश्राय देवोऽपि तदा विमानम् ।
क्षोणीतलं संभविभूरिसावैः कौतूहलं कन्दलयज्जनानाम् ॥ ४६ ॥
अथ प्रथीयश्चतुरङ्गरङ्गच्चमूभरन्यञ्चितभोगिराजः ।
समं समस्तैरचलञ्जितारिः पुरं प्रति प्रीतिसमुत्तरङ्गैः ॥ ४७ ॥
निश्वासनादैः परितः स्फुरद्भिर्वाचालयन्भूधरकन्दराणि ।
तूर्यत्रिकैः पल्लवयन्नमन्दमानन्दमापूरितरोदसीकैः ॥ ४८ ॥
विचित्रयानैर्नगरप्रधानैः सामन्तमित्रैरनुगम्यमानः ।
सुखासनेषु स्थितिमीयुषीभिरन्तःपुरीभिश्च सुसंवृताभिः ॥ ४९ ॥
स राजहंसोचितपुण्डरीकैः प्रफुल्लकासोज्ज्वलचामरैश्च ।
तत्त्वनकालेऽपि शरत्समृद्धिं पुरीं विवेश प्रसरत्प्रतापः ॥ ५० ॥
(चतुर्भिः कलापकम्)

कैलासशैलप्रतिमल्लमुच्चैः प्रसादमासाद्य नरेश्वरौ तौ ।
स्फुरद्भिर्भूनिप्रतिभासमानौ रत्नासने शिश्रियतुः सभायाम् ॥ ५१ ॥
तत्रोल्लसल्लास्यभरं नटन्ति गीतध्वनिस्फर्जिततूर्यनादः ।
तयोस्तदा वारविलासिनीभिर्वितेनिरे कौतुकमङ्गलानि ॥ ५२ ॥
अभ्यर्थितस्तत्र स संभ्रमेण जिनाग्रिणा विक्रमभूमिपालः ।
भ्रूसंज्ञया तस्य जगाद देवः कन्यापहारानयनादि सर्वम् ॥ ५३ ॥
तत्कर्णमाकर्ण्य वितीर्णतोषः स विक्रमः विक्रममित्थवृत्तम् ।
चिरं चमत्कारमयीव सर्वा सभा समं भूपतिना बभूव ॥ ५४ ॥

आदेशतः पत्युरथाजगाम तत्राल्पमात्रेण परिच्छदेन ।
……प्रमोदप्रसरेण सार्धं देवी द्रुतं प्रीतिमती महेष्टा ॥ ५५ ॥
श्रीविक्रमः कुण्डलकान्तिलिप्तकपोलमित्तेरथ कुण्डलस्य ।
वृत्तं स्फुरत्प्रेमनिबन्धनं तत्पुरः सभायाः प्रकटीचकार ॥ ५६ ॥
यशःपताकामिव मीनकेतोरास्येन दास्यं दिशती सुधांशोः ।
पित्रोपनीतां परमोत्सवेन कन्यां नृपस्तामथ पर्यणैपीत् ॥ ५७ ॥
श्रियःपतिः कौस्तुभमुख्यरत्नैरिवार्णवः प्रीतिसमुच्चरङ्गः ।
जामातरं भूपमपूजयत्तं धराधवः सिन्धुरवाजिदानैः ॥ ५८ ॥
शचीकुचाभोगविलासयोग्यैश्चीनांशुकैर्मौक्तिकहारिहारैः ।
तैस्तैर्महार्घै रुचिभिः पदार्थैः पुत्र्योर्मुदं मेदुरयांचकार ॥ ५९ ॥
आभ्यां समं मूर्तजयप्रतापश्रीभ्यामिवान्येद्युरसीमसैन्याम् ।
दूरेऽनुगम्य क्षितिभृज्जयन्त्यां श्रीविक्रमामुत्कलयांचकार ॥ ६० ॥
पुरीं जयन्तीं वरवैजयन्तीं श्रीविक्रमः क्षोणिपतिः क्रमेण ।
सुरेश्वरस्यापि विलोकनीयमहोत्सवां प्रीतमना विवेश ॥ ६१ ॥
उत्कण्ठितायाः स भृशं प्रियायाः सुताय कण्ठे सुतजन्महेतुम् ।
न्यधत्त तं कुण्डलदत्तहारं पुण्योदयं मूर्तमिवात्मवंशे ॥ ६२ ॥
सुखप्रशान्तप्रविशद्गजेन्द्रसिंहेन्दुसुस्वप्नविलोकनेन ।
सम्पूर्णितनाशेषविशेषसौख्यसाम्राज्यलक्ष्मीललिताधिपत्यम् ॥ ६३ ॥
तस्य प्रभावेण बभार गर्भं दिनेऽथ तत्रैव नृपप्रिया सा ।
सद्योऽप्यभीष्टार्थफलप्रसादा सर्वत्र दिव्या हि भवन्ति भावाः ॥ ६४ ॥
(युग्मम्)
गर्भानुभावप्रभवद्विशिष्टसौभाग्यसम्भारनगह्निताङ्गा ।
उदेष्यदुष्णद्युतिमण्डलाया प्राच्यास्तुला सा श्रियमाबभूव ॥ ६५ ॥
आपन्नसत्त्वामभिवीक्ष्य देवीं हर्षप्रकर्षं समभून्न कस्य ।
तद्गर्भवृद्धेः पिशुनौ स्तनौ तु बभूवतुः श्याममुखौ तदानीम् ॥ ६६ ॥
न ह्यावयोरुद्धतिमेष जातः सहिष्यते हन्त विनीतवृत्तिः ।
इति स्फुरत्खेदभरादिवोच्चैस्तस्याः स्तनौ श्याममुखावभूताम् ॥ ६७ ॥

कस्यापि गर्भे समुपागतस्य पुण्यात्मनः शुद्धयशोविशालैः ।
संपूर्यमाणेव च पाण्डिमानं कपोलपाली कलयांचकार ॥ ६८ ॥
अलक्षितोपैर्नमने स्तनौ श्यामायमानौ तु निमग्नरोऽपि ।
समस्तनेतृशिरोऽलंकरणमसौ तनूजं जनयिष्यतीति ॥ ६९ ॥
गाम्भीर्यवार्धेरभिगर्भमस्य समागतस्यानुगमानगमाय ।
देव्याः शरीरे त्रिवलीतरङ्गा गङ्गेव लावण्यनिभादुपागात् ॥ ७० ॥
वसुंधराभारधुरंधरस्य सुतस्य गर्भे समुपागतस्य ।
तदानुभावान्मणिकुट्टिमेऽपि चचाल सामं वरपादपातम् ॥ ७१ ॥
मातुः प्रमोदप्रसरैरनल्पैः पितुः प्रतापैर्विदितारितापैः ।
सामन्तमध्ये शमनोरथैश्च सार्धं गुर्भेनैव चकार वृद्धिम् ॥ ७२ ॥
गजेन्द्रमारूढवती प्रियेण धृतातपत्राचलचामरश्रीः ।
कादम्बिनी चात्र पुरि भ्रमन्ती दानाम्बुना कन्दलयामि वृष्टिम् ॥ ७३ ॥
इति प्रियाया बहुपुण्यगर्भमाहात्म्यजं दोहदमाकल....म् ।
अपूपुरत्पौरपरम्पराभिर्व्यावर्णगर्माभ्युदयं मदेन ॥ ७४ ॥
रेजे कृतैः पुंसवनादिकृत्यैः स गर्भसंप्रीणनभावगर्भे ।
प्रशस्यसस्याङ्कुरमध्यभागा धरेव धाराधरवारिधारैः ॥ ७५ ॥
तैस्तैर्नृपोऽस्याः सुतजन्मचिह्नैः सर्वोत्सवोल्लासमगादवन्ध्यैः ।
रसालशाखीव च दक्षिणस्याः समीरणैः सूचितसद्वसन्तैः ॥ ७६ ॥
अतुल्यकल्याणकलापसंपत्कीर्तिप्रतापोन्नतिभिः परीतम् ।
असूत सा सूनुमनूनकान्ति साम्राज्यलक्ष्मीकुलधाम्नि लग्ने ॥ ७७ ॥
स्वच्छलाद्गीतगुणालिनीभिर्बद्धा बभूवामरपुष्पवृष्टिः ।
मुक्ता कुमारं प्रति पुण्यलक्ष्म्या कटाक्षविक्षेपपरम्परेव ॥ ७८ ॥
तस्येह माहात्म्यसुधापयोधेर्डिण्डीरपिण्डभ्रममादधानः ।
नैर्मल्यमुच्चैरथ यामिनीषु पुपोष पीयूषमयूखमाली ॥ ७९ ॥
(युग्मम्)
दिशः प्रसन्नाः शरदीव नद्यो वातास्तदामोदभृतो जनाश्च ।
बभूवुरभ्रे सुरदुन्दुभीनां पयोदनादप्रतिमा निनादाः ॥ ८० ॥

तत्र क्षणेऽभ्येत्य सुहृत्स देवः श्रीविक्रमं विक्रमिणं प्रणम्य ।
प्रमोदयामास कथाप्रबन्धैर्विशेषतोऽशेषमनीषिहृद्यैः ॥ ८१ ॥
नितम्बबिम्बस्तनभूरिभाराक्रान्तमन्दक्रमणक्रमाणाम् ।
प्रलम्बमुक्ताफलहारयष्टा स्खलद्गतानामतिवेगभावात् ॥ ८२ ॥
उच्छ्वासपूर्णस्य सरोरुहाणामासेदुषीणां सविधे नृपस्य ।
वक्त्रे ततोऽभ्यङ्गजजन्मवार्ता वार्ता विलासोऽजनि सुन्दरीणाम् ॥८३॥
(युग्मम्)

दिष्ट्या नरेन्द्राधिप वर्धसे त्वं श्रीप्रीतिमत्याः सुतजन्मनाथ ।
चन्द्रोदयेनेव सितद्वितीया तिथेर्जगज्जीवविलोकनेन ॥ ८४ ॥
पीत्वेति वाचं श्रुतिशुक्तिकाभ्यां सुधामिवासां विदधे प्रसादम् ।
स स्वर्णवस्त्रैर्मणिभूषणैश्च कन्दैरिवैश्वर्यमहाद्रुमस्य ॥ ८५ ॥
राज्ञस्तथान्यस्य सभाजनस्य तत्रोत्तरीयाणि मनोहराणि ।
निरन्तरस्वामिपदप्रसादश्रीशासनानीव तदा ददुस्ताः ॥ ८६ ॥
समादिदेशाथ नियोगिवर्गं सर्वत्र पुर्यां परमोत्सवाय ।
श्रियोऽनुरूपा सुतजन्मकाले न जायते कस्य महप्रवृत्तिः ॥ ८७ ॥
निरीक्षितुं नन्दनमुत्सुकोऽसौ कल्पद्रुमं जातमिवात्मगेहे ।
निवेद्यमानागमनः पुरोगैर्विशाम्पतिः सूतिगृहोन्मुखोऽभूत् ॥ ८८ ॥
द्वारेन्द्रनीलद्युतिमांसलाभिः समन्ततो वन्दनमालिकाभिः ।
रराज [illegible] दिव्यमहोत्सवश्रीः कपोलपत्राङ्कुरविभ्रमाभिः ॥ ८९ ॥
दूर्वैर्यद् दूर्वैर्मुशलैश्च भाति कौसुम्भरागारुणवस्त्रमध्ये ।
सपद्मरागाङ्गदबाहुयुग्मैर्विवाजनैर्मङ्गलदेवतानाम् ॥ ९० ॥
श्रीकुण्डलाख्येन सुरेण [illegible] यस्मै[illegible]पिताभिर्निजसुन्दरीभिः ।
राजन्यकान्ताभिरपि प्रमोदात्प्रारब्धकर्णामृतवीचिगीतम् ॥ ९१ ॥
यस्मिन्कुमारस्तु पतेच्छुरभ्रगङ्गाभिनीतोऽर्चमिषादिवागात् ।
यश्चन्द्रकान्तामलभित्तिभागकस्तूरिकाईमलवर्णभित्तिश्च ॥ ९२ ॥
मधुव्रतव्रातनिपीयमानसौरभ्य[illegible] यत्र च ।
भृतान्तरिक्षैर्गुरुधूपधूमैर्घनभ्रमात्तानिमयरवृन्दम् ॥ ९३ ॥

प्रेङ्खोलदुच्छृङ्खलकान्तिरत्नमालावचूलि‥‥‥वर्धितश्रि ।
यदन्तरङ्गीकृतदीप्तदीपज्योतिः कुमाराङ्गमरीचि चक्रे ॥ ९४

सर्वेन्द्रियाणामपि यत्समन्तादानन्दसाम्राज्यमिवादधानम् ।
स सूतिकावेश्म तदा विवेश विशांपतिः कौतुकनिर्निमेषः ॥ ९

(सप्तभिः कु

ससंभ्रमाथ प्रतिपत्तिपूर्वमुर्वीपतेरासनमाश्रितस्य ।
ततोऽनुजन्मानमिव स्मरस्य सादर्शयन्नन्दनमिन्दुकान्तम् ॥ ९

तमङ्कमारोप्य निरूप्य सम्यक्सल्लक्षणैर्लक्षितकाययष्टिम् ।
अमन्यत क्षोणिपतिर्धरित्रीभारं समुत्तीर्णमिव स्वदोष्णः ॥ ९७

कुम्भस्तनीभिर्नवहेमकुम्भैः पण्याङ्गनाभिः स्नपितः सरागम् ।
स कल्पिताकल्पविभूषणश्रीः सद्यः सभामण्डपमाससाद ॥ ९

कुरङ्गैस्तुङ्गै रणदनणुघण्टैः करटिभिः
सुवर्णैः सद्वर्णैर्वसननिकरैः सुन्दरतरैः ।
त्वयि स्वैरं वर्षत्यपि न शिरः केन दुधुवे
विमुच्यैकं क्षोणीभरपरवशं पन्नगपतिम् ॥ ९९ ॥

प्रकृत्यत्रं त्रिजगति सुधाम्याय साम्राज्यमुख्यैः
सर्वस्यापि प्रभवति शुभोदर्कसूरिष्टसिद्धिः ।
नैस्तैर्मा वैभुवनसुभगं मानुकं केन चित्र-
श्रियीयन्ते सुकृतसुलभे त्वत्कुमारोदयेऽत्र ॥ १०

इत्थं स वैतालिकचक्रवालमुख्याम्बुजश्रीलसितैर्वचोभिः ।
सुधानदीर्घेव पूर्णेन [illegible] परमाममंस्त ॥ १०

[illegible] विविध[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥ १०

[illegible]
[illegible]

प्रेङ्खोलदुच्छृङ्खलकान्तिरत्नमालावचूलि·········वर्धितश्रि ।
यदन्तरङ्गीकृतदीप्तदीपज्योतिः कुमाराङ्गमरीचि चक्रे ॥ ९४ ॥
सर्वेन्द्रियाणामपि यत्समन्तादानन्दसाम्राज्यमिवादधानम् ।
स सूतिकावेश्म तदा विवेश विशांपतिः कौतुकनिर्निमेषः ॥ ९५ ॥
(सप्तभिः कुलक

ससंभ्रमाय प्रतिपत्तिपूर्वमुर्वीपतेरासनमाश्रितस्य ।
ततोऽनुजन्मानमिव स्मरस्य सादर्शयन्नन्दनमिन्दुकान्तम् ॥ ९६ ॥
तमङ्कमारोप्य निरूप्य सम्यक्सल्लक्षणैर्लक्षितकाययष्टिम् ।
अमन्यत क्षोणिपतिर्धरित्रीभारं समुत्तीर्णमिव स्वदोष्णः ॥ ९७ ॥
कुम्भस्तनीभिर्नवहेमकुम्भैः पण्याङ्गनाभिः स्नपितः सरागम् ।
स कल्पिताकल्पविभूषणश्रीः सद्यः सभामण्डपमाससाद ॥ ९८ ॥

कुरङ्गैरुत्तुङ्गैः रणदनणुघण्टैः करटिभिः
सुवर्णैः सद्वर्णैर्वसननिकरैः सुन्दरतरैः ।
त्वयि स्वैरं वर्षत्यपि न शिरः केन दुधुवे
विमुच्यैकं क्षोणीभरपरवशं पन्नगपतिम् ॥ ९९ ॥
पुनश्छत्रं बिभ्रन्ति सुखम्थाय साम्राज्यमुच्चैः
सर्वस्यापि प्रभवति शुभोदर्कमुरिष्टसिद्धिः ।
तैस्तैर्भावैर्भुवनसुभगं मातृकैः केन चित्रे
श्रीमीयन्ते सुकृतसुलभे त्वत्कुमारोदयेऽत्र ॥ १०० ॥
इत्थं स वैतालिकचक्रवालमुखाम्बुजप्रोल्लसितैर्वचोभिः ।
सुधानिर्दग्धि पूर्णकर्णः स्वपुण्यलीलां परमाममंस्त ॥ १०१ ॥
विशेषविहितश्रिय विविधदानकृत्यक्षणे
भवन्नृजनतोषिणी ··· भूपतिः ।
येऽर्जुनि शुभ पुन भवन्नन्दनं नन्दने
जयन्तं इति ··· ॥ १०२ ॥

[illegible]

उद्यदङ्गगुरुरामणीयकं कामिनीनयनमोहनौषधम्।
प्राप यौवनमथैष पुण्यधीर्यत्रिवर्गपरमागभूषितम्॥ १४॥
अन्यदा तु युवराजमात्मजं श्रीजयन्तमकृताकृतिसरम्।
पर्यणाय यदथैष भूभुजां कन्यकाश्चतुररूपसंपदः॥ १५॥
तत्र संततमुदारमानसे प्रार्थना सफलतां गतार्थिनाम्।
नत्वनङ्गवशवर्तिचेतसामन्यदीयमृगशावचक्षुषाम्॥ १६॥
शस्त्रशास्त्रपरभागवेदिनां प्राप स प्रतिभया धुरीणताम्।
निर्जितेन्द्रियतया च नान्तरैर्बाध्यते स्म सुतरामरातिभिः॥ १७॥
कोऽपि विक्रमकथा तथा प्रथामाप तस्य भुजवीर्यशालिनः।
कर्णकोटरगता यथा द्विषामादधे मनसि शल्यतुल्यताम्॥ १८॥
तेन कीर्तिलतिका तथाधिकं भूरिदानसलिलैरसिच्यते।
तारकाकुसुमशालिनी यथा विश्वमण्डपतलेऽपि नो ममौ॥ १९॥
विक्रमक्षितिपतिर्न केवलं पुत्रशालिषु बभार धुर्यताम्।
तेन दर्पितरिपुप्रमाथिना पार्थिवेष्वपि धरातलेऽखिले॥ २०॥
यत्र यत्र सुकुमारपुंगवः संचचार सुभगाग्रणीः पथि।
तत्र तत्र तमनङ्गविभ्रमात्पूजयन्ति नयनोत्पलैः स्त्रियः॥ २१॥
तस्य कापि परमौचितीगुणस्तोमयुत्तमतमं व्यभूषयत्।
यामिनीरमणरश्मिभासुरं तारहारमिव नायको मणिः॥ २२॥
पूर्वजन्मशुभपासनामृतैर्वर्धितः सुकृतकल्पपादपः।
प्राज्ययानुपमया फलश्रिया तं तरङ्गितमुदं तदाकृत॥ २३॥
जाड्यतः सकलविश्वदु सह संनिगृह्य शिशिरं कुनायकम्।
तज्जयोर्जित इवाप सेवितुं श्रीजयन्तमिनमाश्रयन्मधुः॥ २४॥
श्रीवसन्तनृपतेः समागमे कोकिलध्वनिरुदच्छल····।
बन्दिवृन्दवदनाम्बुजान्तरं प्रोल्लसज्जयजयारवोपमः॥ २५॥
दाक्षिणात्यपवनो यथा यथा प्रासरत्प्रगुमरमारानल।
प्रेर्यमाण इव तेन भानुमानुत्तरां दिशमगात्तथा तथा॥ २६॥

केरलीकुचतटीविलासिनः कुन्तली चलितकुन्तलाञ्चलाः ।
सिंहलीवदनचुम्बनप्रियाः संचरन्ति मलयाचलानिलाः ॥ २७ ॥
तुल्यतां दयितचुम्बनोचितैः कामिनीविकचवक्त्रपङ्कजैः ।
भृङ्गपेयमधुभिर्ययासुभिर्वारिजैः समुदिताधिवारिषु ॥ २८ ॥
कौन्दपुष्पमपहाय जर्जरं निर्गुणं धनुरजायताधिकम् ।
चम्पकप्रसवचापमण्डलीलाभलोलुभमना मनोभवः ॥ २९ ॥
चञ्चरीकनिकरम्बचुम्बिताश्चम्पकेषु कलिकाश्चकासिरे ।
येन पथिकप्रमाथिना निर्मिता विषशिरा इवेषवः ॥ ३० ॥
प्रमणयिना मनोभुवा मानखण्डनविधौ मृगीदृशाम् ।
सोऽपि कलकण्ठकामिनीपञ्चमध्वनिरमीयताखलाम् ॥ ३१ ॥
लिह्य सहकारमञ्जरीः कूजितं किमपि बालकोकिलैः ।
तद्भार विषमेषुकार्मुकज्यानिनादपदवीं विलासिषु ॥ ३२ ॥
काननेषु कुरुविन्दपाटलाः पाटला स्मरबन्धिनीमुखे ।
सर्वतो बत विभान्ति लोहिता वैजयन्त्य इव माधवोद्धृताः ॥ ३३ ॥
चञ्चरीकनिकरः कृपापरः शाम्बिना शिरसि संवल्गुद्गु ।
व्याजहार विरहिप्रमाथिता मन्मथस्य पथिकप्रजेरिव ॥ ३४ ॥
तत्र चिन्तितसमस्तकाननेऽनेहसि क्षपितविप्रयोगिणि ।
प्राप तापकलितेषु मानिनीमानसेषु मदनोऽतिवम्भूतिम् ॥ ३५ ॥
दक्षिणानिलचलल्लताभुजा वीक्ष्य ताण्डववती मधुश्रियम् ।
मन्मथेन विभुनाप्यर्जितानीव नीपकुसुमानि रेजिरे ॥ ३६ ॥
क्षीरनीरनिधिवारिमज्जन मृणालपि [illegible] ।
रोहिणीप्रणयिना विनिर्ममे [illegible] ॥ ३७ ॥
विषयसुखनवप्रसवा [illegible]
पृष्ठ दुग्धकलकोकिलस्वान [illegible] ३८ ।
मारुत शरमुपादद [illegible] ।
नूनमावयदन्ननोरन [illegible] ३९ ॥

अध्वगप्रणयिनीषु दुर्दशां वीक्ष्यते करुणयेह मल्लिका ।
रोदतीव विपुलाश्रुभिर्भृशं स्पन्दमानमकरन्दबिन्दुभिः ॥ ४० ॥
यद्बभूव सहकारमञ्जरीशुद्धकण्ठकलकण्ठकूजितम् ।
मानिनीनिवहमानि संततेस्तत्प्रवासपटहस्फुटक्रियम् ॥ ४१ ॥
माधवेन कुसुमेषुभूपतेः क्रीडनाय कलधौतपर्वताः ।
निर्मिता इव विभान्ति चम्पका स्मेरगौरकुसुमावगुण्ठिताः ॥ ४२ ॥
कामविश्वविजयप्रशस्तयः पुष्पसंचयविनिर्मिताक्षराः ।
चैत्रमासि नवमालिकालता लोकलोचनकृतोत्सवा बभुः ॥ ४३ ॥
स्वर्णतोरणविलासदोलयान्दोलनैः कृतगतागतैर्मुहुः ।
वीक्षितुं त्रिदिववामचक्षुषोऽभ्यासभङ्गिमिव कुर्वतेऽङ्गनाः ॥ ४४ ॥
श्यामवृत्तमुपरिस्थषट्पदं(?) किंशुकस्य कुसुमं नवं बभौ ।
स्वं निधानमिव मुद्रितं जतुन्यासतः सुरभिणाधरोर्ध्वयोः ॥ ४५ ॥
किंशुकस्य शुकचञ्चुचातुरीचारिमाणि कुसुमानि रेजिरे ।
विभ्रमं मधुवधूवनश्रियो वाससां दधति शोणरोचिषाम् ॥ ४६ ॥
त्यक्तपात्रनिकरः समन्ततश्चया(?) विरहितोऽसदाश्रयः ।
इत्यमूनि मधुकानि दुःखितानीव पेतुरवनीतले ततः ॥ ४७ ॥
पाटला विकचपुष्पसंपदोऽन्यैव काचन लिपिर्विजृम्भते ।
दिक्षु वल्गति मदीयसौरभेऽन्यत्र सौरभकथैव मुद्रिता ॥ ४८ ॥
माधवी विकचपुष्पलोचनैः पश्यतीव मधुमूपसंपदम् ।
यूथिकाप्रथमुपानयद्दृशां क्षीरसागरमिव स्वकान्तिभिः ॥ ४९ ॥
प्रेयसां नवसमागमे मधौ तत्क्षणोधदनुरागसागरे ।
अर्पयन्ति बकुलश्रियः स्रजं स्निग्धमात्महृदयं च सुभ्रुवः ॥ ५० ॥
वीक्ष्य पुष्पितमशोकशाखिनं त्र्यम्बकाम्बकहुताशशङ्कया ।
उद्विलासलहरीस्मराङ्गिनीरङ्गनाः शरणिमादधे स्मरः ॥ ५१ ॥
चर्चरीष्वनुपदं विलासिनीवृन्दगीतकलपञ्चमध्वनिः ।
उल्ललास कुसुमेषुभूपतेः कोपदुंदुभिरिवावनीजये ॥ ५२ ॥

चर्चरीषु परमोत्सवे मधौ स्त्रैणविभ्रमविलासनर्तनैः ।
कौतुकैः सरसतां नये ययुर्योगिनो दृषद एव तेऽथवा ॥ ५३ ॥
घर्मवृष्टिशिशिरैररंतुदाः सर्वदैव ऋतवोऽपरेऽङ्गिनाम् ।
सर्वकामदतया पुनः·····श्रीवसन्तसमयः प्रियंकरः ॥ ५४ ॥
कस्य कस्य न तरोर्यथोचितैः श्लाघ्यपुष्पफलपत्रसंचयैः ।
रामणीयकविनोदनाटके सु(सू)त्रधारपदवीं दधौ मधुः ॥ ५५ ॥
सर्वतः प्रथितरामणीयकं मायसो जितसमाधिवैभवम् ।
योगिनामपि किमन्यदुच्यते स्त्रीविलाससरसावधौ(?) मधौ ॥ ५६ ॥
गन्धलुब्धमधुपाङ्गनारुतव्याजगीतगुणपुष्पभूषणम् ।
द्वारपालविनिवेदितस्ततोऽद्या(ध्या)नपाल उपभूपमाययौ ॥ ५७ ॥
नासिकापुटनिपेयसौरभैः पञ्चवर्णकुसुमैर्विनिर्मितम् ।
पुष्पकन्दुकमयं समर्पयन्विक्रमक्षितिपतिं व्यजिज्ञपत् ॥ ५८ ॥
त्वं कुमार इव देव सांप्रतं श्रीवसन्तऋतुरेष राजते ।
यः प्रयाति सुमनः प्रशस्यतां विश्वजिष्णुविषमायुधोदयः ॥ ५९ ॥
मेघमण्डलविलोकनोल्लसत्तोषताण्डवजुषः शिखण्डिनः ।
तत्र तूर्णमतिशेरतां जना दर्शनेन भवतो मधूत्सवे ॥ ६० ॥
रवन्निदेशवशतोऽथवा भवनन्दने विशति काननक्षितौ ।
तत्र नन्दनवनावनाविव स्वैरमेतु परिपूर्णतां महः ॥ ६१ ॥
आज्ञया पितुरथ प्रथीयसा वैभवेन नलकूबरोपमः ।
प्राप चैत्ररथचारु तद्वनं नन्दनः सुवदनाभिरावृतः ॥ ६२ ॥
सानुरागहृदयं सुलोचना लोचनैर्मधुकरैरिवोत्पलैः ।
शिश्रिये स सकलाङ्कचारिमासीमसौरभविभूतिलोलुपैः ॥ ६३ ॥
गीयते स्म सुदृशां गणेन तन्मचरित्रमतिमात्रचित्रदम् ।
कौतुकादुपवनैर्यथाधिकं किंनरैरपि शिरो व्यधूयत ॥ ६४ ॥
सर्वलोकरतिदानमात्मनो दर्शनात्सफलनो मते मनम् ।
इत्यमुष्य किल कुण्डलच्छलाच्चर्ंसति स्मरवचोरद्वयी ॥ ६५ ॥

अस्य विद्धि सखि किंचनाद्भुतं लोचनत्रयमुमापतेरिव ।
एकमुल्बणविवेकलक्षणं विश्वयौवतविमोहने परे ॥ ६६ ॥
भाति हारलतिकास्य वक्षसि प्रार्थितास्पदनिवाससंतोषतः ।
उत्तरीयकमिवेन्दुविभ्रमं नृत्यवेगवशतश्च्युतं श्रियः ॥ ६७ ॥
अस्य वीक्ष्य ललितं तथाङ्गना जल्पितं हसितमिङ्गितं गतम् ।
सानुरागमति ताः परस्परं वर्णनं श्रवणगोचरं व्यधुः ॥ ६८ ॥
(चतुर्भिः कलापकम्)

हावभावमविलासविभ्रमैस्तत्र तत्र विहिताप्सरोभ्रमैः ।
विश्वविस्मयरसं स यौवतैर्गीतनृत्यकलयान्वभाव्यत ॥ ६९ ॥
तुङ्गविदाशिखराग्रनर्तनैश्चक्रकोरविजयिभ्रमिक्रमैः ।
लोसिकातिशयदुष्करैर्नृणामाचकर्ष हृदयं समं घनैः ॥ ७० ॥
नाटकाभिनयनैर्निरन्तरैस्तत्तदीप्णशुभपात्रसूत्रितैः ।
भूरिभङ्गिरसपाकपेशलैस्तत्र सोऽभजदपूर्वकौतुकम् ॥ ७१ ॥
विश्वविश्ववलयादुपागतैः कौतुकादिव समस्तकौतुकैः ।
स व्यधत्त जननेत्रपारणां श्रीजयन्तयुवराजशेखरः ॥ ७२ ॥
रूपयौवनविलासऋद्धिभिर्दानवर्धकतयाद्भुतैर्गुणैः ।
तत्र तस्य सुभगं भविष्णुता कस्य कस्य न ननर्त चेतसि ॥ ७३ ॥
कार्यकाञ्चनकिङ्किणीरणरणत्कारापनिद्रस्मरं
दोलान्दोलनकौतुकं मृगदृशामालोक्य लोकोत्तरम् ।
तत्रामन्दमनाः प्रयाति नलिनीकान्तः प्रशान्तैर्हयै-
र्मन्दंमन्दमनीव वृद्धिमधिका पुष्णन्त्यमी वासराः ॥ ७४ ॥
एते श्रीमण्डमण्डैः प्रियसुहृद इव प्राप्तिनामोदमुद्रा
दोलाप्रेङ्खत्सखीघनजघनरटत्कारकारैः स्मरन्तः ।
कावेरीतीरचातुर्यनिकरसुभगमन्यसीमा रमन्ते
दान्ताः स्वर्गश्रियेन श्रवदमृतसमाधेयमन्त्रीरविवाः ॥ ७५ ॥
इत्थं सा पञ्चबाणोत्सवजनितमनश्रीमण्डलाधीश्वर
मैत्रीप्रेमविलास लक्ष्मी पुष्ट महार्णवमिव ।

साम्राज्यं मधुरं मधोर्मधुसखस्वाधीनसंपद्भरं
वैराग्याश्रितचेतसामपि चिरं केषां न रागास्पदम् ॥ ७६ ॥
स्त्रैणैः पादप्रहारैः कुचकलशतटीताडनैरीक्षणाद्यै-
र्निर्भिन्नत्वे(?)प्यशोकप्रमुखविटपिनो पुष्पराजिच्छलेन ।
व्यक्तः कामानुरागः प्रसरति पुलकैः कामुकानामिवास्य
प्राज्ये राज्ये विलासानिशय इह मधौ कस्य धत्ते न चित्रम् ॥ ७७ ॥
इति बहुविधविस्मयाभिरामा नृपतितनयेन विलोकिता वनश्रीः ।
इयमतिसुमनाः प्रियेण सुभ्रूर्निजमिव रूपफलं समाससाद ॥ ७८ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये
श्रीशब्दाङ्के वसन्तवर्णनो नाम सप्तमः सर्गः ।

अष्टमः सर्गः ।

अथ सरसमपश्यत्तत्र ता श्रीजयन्तो
युवतिनिवहदोलान्दोलनानन्दकेलिम् ।
त्रिभुवनजनहृद्यां यत्र सौभाग्यभङ्गीं
भजति रतिविलासी पूर्णिमायामिवेन्दुः ॥ १ ॥
तरलमिह दोलान्दोलनैः कापि भाति
श्रवणयुगलखेलत्कुण्डलैः पक्ष्मलाक्षी ।
उभयतटविटङ्कप्रोल्लसच्चन्द्रसूर्या
प्रसृमरगुरुशोभा व्योमलक्ष्मीरिवोर्ध्वैः ॥ २ ॥
कुचकलशनिपातप्रोच्छलत्तारहार-
प्रचुररचितवितानैर्व्योम्नि दोलाधिरूढा ।
प्रबलपवनरङ्गत्क्षोभगङ्गातरङ्ग-
श्रियमिव विदधाना भाति काचिल्लनभ् ॥ ३ ॥
विधुति चलितदोलान्दोलितायाः मृगाक्ष्याः
पटुपवनतरङ्गैरुत्तरीयेऽपनीते ।
दिशि दिशि विसरद्भिर्लावण्यपूरै-
र्हृतहृदयनेत्रा नाभवन्के युवानः ॥ ४ ॥

तदनु करनिर्यत्कान्तिपीयूषवर्षैः
क्षतकृत इव तापः शान्तिमानीयते स्म ॥ ११ ॥

कुसुमशरनरेन्द्रस्यायुधोपायनानि
प्रगुणयितुमिवैका(?)कामिनी पुष्पजातम् ।
त्वरितमवचिकायाक्रम्य रम्यस्तनान्तैः
शिखरिशिखरशाखाशेखरेभ्यः सुखेन ॥ १२ ॥

भ्रमररवमिषेणालापपीयूषवर्षाः
स्मितरुचिरतरस्याः सौरभेणाभिरामाः ।
इह हि सुमनसोऽपि स्त्रैणजात्या समाना-
स्तदपि समुदमूल्यं ताभिरुद्यन्मदाभिः ॥ १३ ॥

प्रथमरमकरन्दोद्दामलक्ष्मीनिवासे-
ऽनुपमकुसुमकोशे लुप्यमाने समन्तात् ।
नरपतिरमणीभिः कोऽप्यलीनां विरावः
समजनि हृतवित्तः को न वा पूत्करोति ॥ १४ ॥

गगनतलतरङ्गत्तुङ्गगौराङ्गनाभिः
क्षितिधवयुवतीनां द्रागलक्ष्मीकृतेषु ।
अवचयविधिरासीच्चम्पकेषु स्मितेषु
भ्रमरमिथुनलीलालीननालोकनेन ॥ १५ ॥

चरणकमलमेकं पादमूले सहेल
मृदुभुजयुगलं च स्कन्धदेशे निवेश्य ।
सरससुरतकेलिप्रोत्कमाणि वराघ-
प्रियमिव नरपुंगमः रोहणनाम्नी ॥ १६ ॥

अलिकुलरमणीयैर्मांसल पल्लवाग्रे
सरभसमर्पितद् केसर सुन्दराणि ।
त्रिभुवनसुभगानि पुष्पचापस्य पुष्प
फलित १८ नवीन वल्लभास्याद केे ॥ १...

मधुकलसमनाभिं स्फारसौरम्यसारं
कुसुमनिवहमेतां यं गृहीतुं प्रयान्ति ।
तदभिरुचितवासैस्ता अदृइयन्त भृङ्गैः
परपरिभवकारी कः किल प्रीतिमेति ॥ १८ ॥

तरुशिखरगतायास्तत्र कस्याश्चिदुच्चै-
र्मरकतमणिरोचिर्मेचका काययष्टिः ।
विकसितसितपुष्पैश्चुम्बितैर्योततेऽस्म
स्फुरितरुचिरतारा व्योमवीथीव रात्रौ ॥ १९ ॥

कुसुममधिरसान्द्रैरावृतं तत्र पत्रैः
परमपरिमलाढ्यं सस्तनं संचरद्भिः ।
मधुकरनिकुरम्बैः कः पिबेत्यावचिक्ये
भवति हि मलिनानां संगमो भङ्गहेतुः ॥ २० ॥

कुवलयदलनेत्रां पक्कनारङ्गनव्य-
त्वगुदितरसधाराक्षेपतो व्याकुलाक्षीम् ।
विदधदथ जयन्तोऽन्यां चुचुम्बे तदग्रे
गुरुरिह चतुरत्वे कामदेवोऽस्य नूनम् ॥ २१ ॥

अतिचतुरतयैकाः शाखिशाखाशिखासु
सितबहुविधपुष्पाकाङ्क्षया चञ्चलाक्ष्यः ।
द्रुतपदमनिरोहन्ति स्म तत्पादशङ्का-
परिकलनभुवस्ता श्रीजयन्तं भियस्तु ॥ २२ ॥

कुचकलशनितम्बस्तम्भभारेण नम्रा
स्खलितगतिपदाब्जा बालवृक्षात्पतन्ती ।
त्वरितमथ भुजाग्रे कापि कान्तेन दध्रे
धुरि तु सुभगकान्ताचक्रवालस्य बाला ॥ २३ ॥

तरुणनरतरूणामात्तपुष्पास्तरुण्यः
कृतनर्मशिम्बराणा शोणकान्तिच्छटाभिः ।

विद्धुरिव कृतज्ञालप्रवालद्रुमत्वं
फलति सहृदयेषु क्षिप्रमेवोपकारः ॥ २४ ॥
उदतरदवचीयक्षीणमाशु द्रुमेभ्यः
कुसुमपटलिमार्द्रं भावुकं सौरभेण ।
भजति किमु न नाशं वैभवं कुस्थितीना-
मिति वददिव नादैर्मञ्जुमञ्जीरकाणाम् ॥ २५ ॥
तपनकिरणजन्यप्रौढसंतापशान्त्यै
मृदुशिशिरसुगन्धैर्मारुतस्यार्पिताङ्गयः ।
हिमसमकुसुमानां भूषणैर्भूपिनास्ताः
क्षणमतुलविलासा व्यथमलथमायाम् ॥ २६ ॥
बहुविहगनिनादैर्बन्दिवृन्दैरिवोक्तै
विकटविटपवीथीच्छायया शीतमार्गे ।
पृथुसरसि स हंसीमण्डलेनेव हंसः
समचरदथ तस्मिन्सार्द्धमन्तःपुरेण ॥ २७ ॥
चुलुकमनुकरोति स्वच्छमच्छोदमप्ये
भजति न महिमानं यस्य पम्पासरोऽपि ।
ारिभवपदमर्ते(?)मानम श्रीविवादै
स्पृहयति च विभूतेस्ताण्डवं दुग्धसिन्धु ॥ २८ ॥
ानकरपरिनमा दिग्गजा वारिकेलौ
दधति खलु [न]यन्न पुनरापोनशङ्काम् ।
ौलशमयविमुक्ता बालशैवालवल्ली
ाशलतटकुटीरे यस्य चाम्बुनीन्द्रा ॥ २९ ॥ ( )
ि गुरुतरङ्गालिङ्गितव्योमरङ्गे
रतिफलनमिषेणाम्भोदमाला च यत्र ।
ारमभिवोधं पातुकामा निकाम
ि रदनरदनाभशारनीरार्णवाम्बु ॥ ३० ॥

मधुकरनिकुरम्बैरम्बराद्रिः समन्तः
स्फुरति परिमलार्थे भोगमागमनल्पः ।
अभिनवशिशिरान्तस्फारगोभाभिरामा
प्रसरदपि सलिलततरंगा लसन्ति ॥ २१ ॥
विकसितनवनीलीमिलिते यत्र नील-
स्परितनव……गुञ्जापुञ्जपुञ्जं विभाति ।
कलितनलिनगुम्फा मकरार्थं पद्मिनी-
मलयकुसुमकान्तिश्रेणिकण्ठेपरावलीर्णम् ॥ २२ ॥
मधुमदशिथिलाङ्गाङ्गानुगा भ्रम्यमाणा-
स्तमसि पतितापश्चन्द्रनश्चन्द्रिकेयम् ।
गगनपवनतुन्माकन्दमालेव यस्मि-
न्मुकुलहरिविरावैर्लक्ष्यतेऽम्भोनिवेश ॥ २३ ॥
रमण इव सहेलं श्रीजयन्ने पुरन्ध्रे
कुवलयनयनैः श्रीर्यत्र तं पश्यतीव ।
पवनचलितवीचीबाहुभिर्नृत्यतीव
भ्रमरविरसनादैस्तद्गुणान्गायतीव ॥ २४ ॥
मधुरसविभवेन स्पर्द्धते नो धरामे-
ररुणिमसुकुमारत्वेन पाणिप्रवालैः ।
कमलवनमितीवाम्‌ययोत्पाटयन्ती-
रविशदथ जयन्तम्ना पुरस्कृत्य तत्र ॥ २५ ॥
मधुभिरिव विवृद्धैः पुण्यलावण्यपूरै-
रलिभिरिव विलोलैर्लोचनैश्चासनोभैः ।
पयसि विदधुराम्यैः कण्ठदघ्ने तदानी-
मपरकमलखण्डाडम्बरं ताम्नरुण्यः ॥ २६ ॥
अथ करजलयन्त्रैर्वारिपूरं किरद्भि
स्फुरति वियति वर्षाडम्बरेऽन्योन्यमुच्चैः ।

जललितिषु तासां प्रीतिवल्लीविलासं
कलयति स च शोषं मानमुद्राजवासः ॥ १७ ॥
शुचिरचिरुचिमुक्ताहारसौभाग्यभङ्गीं
विदधति जलधाराः कण्ठपीठे लुठन्त्यः ।
विकटकुचतटान्तःस्फारकर्पूरपूर-
प्रभवमकरिकाणां विभ्रमं चाङ्गनानाम् ॥ १८ ॥
मुखकमलविसर्पद्भूरिसौरभ्यलुभ्य-
द्भ्रमरनिकरकल्पे कुन्तलानां कलापे ।
विकचविचकिलश्रीस्फूर्तिमतं तर्जयन्ति
लितनलिनमुखीनां कान्तमुक्ताम्बुभाराः ॥ १९ ॥
तरति हृदि वहन्ती विश्वविश्वंभराया
भरमपि भुजदण्डैर्बिभ्रतं प्राणनाथम् ।
सरसि जलमगाधं कापि कान्ता न चित्रं
पृथुतरकुचतुण्डीडम्बरालम्बना हि ॥ २० ॥
पयसि लघु निलीनः कौतुकेनापकर्ष-
त्वरिहितमि[च]यान्तं दक्षयालक्षि कान्तः ।
तदनु च स तयोक्तः कोऽपि चौरोऽयमेवं
सरसविधि ववन्धे बाहुपाशेन सद्य ॥ २१ ॥
क्वचन जघनबिम्बे कापि तुङ्गस्तनान्ते
क्वचिदपि मुखपद्मे कापि कण्ठेऽम्बुपूरम् ।
प्रगुणितकरयन्त्रैरक्षिपत्प्रेयसीना
करकमलमिवाय कामकेलौ विलासी ॥ २२ ॥
बहुविधजललीलाकौतुकैः प्रीतिचित्त
पथमनुसृतवत्या श्रीजयन्तस्य सद्य ।
जलनिबिडदुकूलव्यक्तनिःशेषसाङ्ग
सरसमुदरमस्याः श्रीविलासं ससर्ज ॥ २३ ॥ (१)

मन्[illegible]मिः केसरी-
 [illegible]न्तकलैः ।
[illegible]
 [illegible] राजाः ॥ १४ ॥
[illegible]
 [illegible] तव [illegible]र् ।
[illegible]
 [illegible] [illegible]नाम् ॥ १५ ॥
[illegible]
 [illegible]मोऽभूत् ।
[illegible]
 [illegible] नो(?)[illegible]नाय ॥ १६ ॥
[illegible]
 [illegible] ।
[illegible]
 [illegible]नाम् ॥ १७ ॥
[illegible]
 [illegible] ।
[illegible]
 [illegible] ॥ १८ ॥
[illegible]
 [illegible] ।
[illegible]
 [illegible] ॥ १९ ॥
[illegible]
 [illegible]

स्मितकुसुमसमाजोत्तंसितैरिन्द्रनीलो-
पलशकलग्रगुत्थैः कुट्टिमैः साम्यमाप ॥ १० ॥
कलितमिव तमालैः कुन्तलीकुन्तलाली-
रुचिभिरिव तताभिश्चुम्बितं विश्वविश्वम् ।
स्थगितमिव समन्तादञ्जने राजपट्टै-
र्घटितमिव चकासे व्याप्तमिद्धैस्तमोभिः ॥ ११ ॥
अभिनवमृगनाभीपङ्कक्लृप्ताङ्गरागा
भ्रमररचितदुकूलैर्वेषमुद्रां दधानाः ।
मरकतकृतभूषाः पक्ष्मलाक्ष्यः सलीलं
रमणमभिसरन्ति स्वैरमिद्धेऽन्धकारे ॥ १२ ॥
सपदि दधति आतैकातपत्रं प्रभुत्वं
जगति तिमिरराजे लुप्तभूभृत्समाने ।
सरणितरुणवीरैस्तैरवस्कन्दहेतो-
रिव बहुविनिशाद्यैर्भूरिदीपैरदीपि ॥ १३ ॥
तिमिरपटलयोगं हर्तुकामो जगत्या-
स्तदनु च नयनानामोषधीशः क्रमेण ।
अमृतमयशलाकासंनिभां मन्दमन्दं
रविमुचितकलाभृत्तत्र चिक्षेप दक्षः ॥ १४ ॥
क्षितिपरिभवहेतुध्वान्तसंतानकोपा-
दिवसमधिकरागं मण्डलं तत्र राज्ञः ।
निचितमिव चकोरीचञ्चुभिर्वा मयूखै-
रुदयशिखरिचूडा चुम्बमानं चकासे ॥ १५ ॥
क्षणमदधत पूर्वाशावधूवक्त्रपद्मे
घुसृणतिलकलक्ष्मीडम्बरं चन्द्रबिम्बम् ।
तदनु किरणमुक्तामालकस्फीतशोभं
मदनधरणिभर्तुः पुण्डरीकश्रियं च ॥ १६ ॥

अभिदुरतिमिरौघम्लेच्छसङ्गाशुचित्वं
प्रशमयितुमिव ·········वामलक्ष्म्याः ।
विनिहितमिव रेजे पावनं गाङ्गमम्भः
शशिकलशविसर्पच्चन्द्रिकाचक्रवालम् ॥ ५७ ॥
तिमिररिपुजयाय प्रस्थितस्याथ राज्ञो
रुचिरकिरणवीरैः प्रोल्लसद्भिः समन्तात् ।
जगदखिलमकारि क्षिप्रमेवाविपक्षं
किमिव वसुमतां न क्ष्मातले साध्यमस्ति ॥ ५८ ॥
सह तिमिरभरेण स्वैरिणीनां प्रमोदः
प्रशममगमदुच्चैश्चन्द्रिकायां लसन्त्याम् ।
चतुरतरचकोरैयसीभिः सहाभू-
त्रिभुवननयनानां किं च पीयूषपानम् ॥ ५९ ॥
दधति मुदमुदारां कापि चञ्चचकोरी-
ध्वनिविघटिततन्द्राश्चन्द्रिकायां चकोराः ।
क्वचिदरतिमयं ते चक्रवाकाः सशोकाः
सुखमसुखमिह स्यादात्मकर्मानुरूपम् ॥ ६० ॥
मदकलकलकण्ठीकोमलः कालिमासौ
रजनिरमणबिम्बे लक्ष्यतेऽन्तर्निलीनः ।
प्रसभमपि रहस्यध्वान्तभूमनुगेत्य
क्षिप्त इव युवराजः शासितप्राणहेतोः ॥ ६१ ॥
भुवनमखिलमित्थं(स) मन्मथोऽपि प्रसादे-
ऽप्युदयमुदितराज्ये कौमुदीजीविनेशे ।
तदनु च कुसुमेषोर्मार्गणैः पञ्चसंख्यै-
र्गत भुवनविजेतृत्वंस्यना को न नीतः ॥ ६२ ॥
तिमिररिपुमयस्य प्रौढिमुल्लास्य दूरं
भुवनधामनीया चन्द्रिकामप्यद च ।

अपरदिशि चचाल क्षोणिपालायमानः
　कृतसकलविधेयो यामिनीकामनीशः ॥ ६३ ॥
विगलितवपुशोभाविभवं स्वं विदित्वा
　तदनु शिशिररश्मिर्जातविच्छायकायः ।
अपरगिरिशिरोभिः काममन्तर्हितोऽमू-
　द्विघटितविभवानां स्फूर्जितं ह्रीपदं हि ॥ ६४ ॥
अनवरतमखण्डं मण्डलं निष्कलङ्कः
　प्रथयति कमलानां काममुत्रिद्रतां च ।
अयमिति परिभाव्य क्ष्मापतेर्विक्रमस्य
　प्रविशति हिमरश्मिर्लज्जयेवाम्बुराशिम् ॥ ६५ ॥
अथ सरसविनोदैः प्रीतिमुद्भाव्य देव्या
　निधुवनरसमुद्रानिद्रया मुद्रिताक्षः ।
रतिपतिरिव रत्या गाढमालिङ्गिताङ्गः
　क्षणमिव रजनीं स क्षोणिपालो निनाय ॥ ६६ ॥
नागानां क्रमशृङ्खलारणरणध्वानैः प्रबोधक्षणे
　संपत्सुन्दरमन्दुरोदरचरद्धृसाश्च हेषारवैः ।
माद्यन्मङ्गलतूर्यवर्यनिनदप्रोद्दामलीलायितै-
　स्तस्य क्षोणिपतेः प्रियेव चतुरा निद्रामुचल्लोचने ॥ ६७ ॥
मानोत्तानतया सखीषु कलुषा प्रेङ्खोल्लोपाश्रिर
　दूनीषु स्वयमाननेऽपि दयिते यास्त्रिरे वक्रताम् ।
ताः प्रातश्चरणायुधध्वनिनिमिषादाज्ञामिवाप्य स्मर
　क्षोणीशस्य समुत्सुका प्रियपरीरम्भं स्त्रियस्तन्वते ॥ ६८ ॥
विस्तोराम्भोजराजीमधुरमधुरमयानरशार्मिलषा
　यावद्भृङ्गानुयाता सुरभिमुगनम पादपासन्नैयन्त ।
प्रातः शाखेषु मान्या मदननरपतेर्वर्तन्ते वातास्तु पने
　रत्यन्तश्रान्तवातामनवरतपरिनर्मदमास्वादयन्त ॥ ६९ ॥

माद्यन्मण्डलचक्रवालकलितं स्येयः सुखश्रीकरं
संख्यातीतरथाश्च वैभवपदं नक्षत्रलोपावहम् ।
शङ्के सूरमपूर्वमीक्षितुमयं त्वं कौतुकीवाधुना
पूर्वक्ष्माधरमारुरोह नृपते पाथोजिनीवल्लभः ॥ ७० ॥
मद्वल्लभां कैरविणीमुपेत्य चुम्बन्त्यमी रागवतेति राज्ञा ।
आमोचयत्यङ्कजगुप्तिनद्धान्मित्रः प्रभाते वसुभिर्द्विरेफान् ॥ ७१ ॥
द्वारे तिष्ठति ते नरेन्द्र सुभग श्रीराजितं राजकं
सेवां कल्पतरोरिवेप्सितफलां हर्षाच्चिकीर्षच्चिरम् ।
सद्यो भूषयितुं तदर्हसि मणिभ्राजत्सभामण्डपं
जज्ञे मङ्गलपाठकोदितगिरामित्थं विलासस्ततः ॥ ७२ ॥
(पञ्चभिः कुलकम्)

स्मरविलसितवर्यां तां परित्यज्य शय्यां
करतलमवलम्ब्य स्वप्रतीहारिकायाः ।
जयनयजयशब्दैः सार्धमुत्थाय भेजे
प्रचररुचि सभायां रत्नसिंहासनं सः ॥ ७३ ॥
अथैत्य विनमच्छिरोमुकुटकोटिरत्नाङ्कुर-
स्फुरत्किरणकोरकोत्करकरम्बिताङ्घ्रिद्वयम् ।
क्षमायुवतिवल्लभैः सकलराजलोकैः समं
स विश्रुतपराक्रमः प्रणयतः प्रणेमे प्रभुः ॥ ७४ ॥
दृष्ट्वा प्रमदाधिनमिशिताग्ने प्रभो पुरस्तादुचितासनस्था ।
चक्रुः श्रिया धाम्नि तदास्यचन्द्रे लीनं चकोरोपमयात्मचक्षुः ॥ ७५ ॥
इति श्रीमन्महाकवि[illegible] महाकाव्ये [illegible]
[illegible]दयोऽष्टम सर्गः ।

नवम सर्गः ।

अथ सुता विश्वमहीश्वरस्य प्रशासतः [illegible]रेशितुः ।
[illegible] प्रसन्नः [illegible] सदा [illegible]वर्द्धनकमे ॥ १ ॥

सदोदयैस्तस्य विभूतिसंचयैः पचेलिमैः पुण्यतरोः फलैरिव ।
उपायनीभावमुपागतैः स्वयं न कश्चमत्कारमपारमभ्यगात् ॥ २ ॥
परेद्यु विद्योतितसर्वदिङ्मुखे कृतासनो रत्नमयासने नृपः ।
जयन्तमुख्यैः परिवारितो जनैर्ददर्श कंचिद्गजराजमग्रतः ॥ ३ ॥
समाययौ यस्य मिषेण जङ्गमः क्षमाभृतस्तस्य हिमाचलः किल ।
समुन्नतिं द्रष्टुमिवातिकौतुकादनन्यसाधारणतामुपेयुषीम् ॥ ४ ॥
यदीयकुम्भस्थलतल्पशायिनीभवन्मदाम्भस्तटिनीतटाश्रितैः ।
मधुव्रतैः सान्द्ररवैः कदाचिदप्यवापत स्वापसुखं समुद्रजा ॥ ५ ॥
उदारजाम्बूनदभूरिभूषणैर्ज्वलन्मणिश्रेणिशिखाविभूषितैः ।
क्षपा क्षणोल्लासि महौषधीरुचि हिमाचलं गौरवपुर्जिगाय सः ॥ ६ ॥
स्वरार्तकान्तानघनाघलावली चलाचलेन श्रवणद्वयेन यः ।
बभौ नभोलम्बनलोलपक्षवानिवेन्द्रहस्तीन्द्रयुधे कृतोद्यमः ॥ ७ ॥
विसारिसिन्दूरपरागपिञ्जरं समुन्नतं कुम्भतटं च धारयन् ।
पिधानशृङ्गस्य नवार्ककान्तिभिर्बिभर्ति यः पूर्वमहीभृतः श्रियम् ॥ ८ ॥
(कुलकम्)
तदन्तरे श्रोत्रसुखैकपारणामिवादधद्भूमिपतेर्जनस्य च ।
वचो वरादित्युदियाय दैवतं तवैष भावी खचरेश्वरः सुतः ॥ ९ ॥
शुभोदयादस्य वशंवदात्मना मयार्पितोऽद्यैष चकास्तु कुञ्जरः ।
उदन्वता श्रीकुचकुम्भलालित हरेर्यथा वक्षसि कौस्तुभो मणिः ॥१०॥
अथ गज सिंहलपेशभूपतेरमहुरैस्मै मुहूर्ते समाहृत ।
गृहाङ्गणं प्राप मम प्रभावतो गृहाण न भो निगृहाण विद्विष. ॥ ११ ॥
शशाम यावत्तदमानव वचो महीपतिस्तावदिनेन्द्रमात्मना ।
सुगन्धधूपप्रसवैरपूजयज्जयास्पद चक्रिकान्तु चक्रभृत ॥ १२ ॥
वचोहर [illegible] ।
सभा [illegible] ॥ १३ ॥
नृप [illegible] वचोहर ।
त्वदन्तिकं प्राप मम प्रभा [illegible] ॥ १४ ॥

समञ्जसं मञ्जयकुञ्जरः स नस्तनोति नेत्राम्बुजकौतुकं तव ।
अवैमि तस्मिन्न च लोभसंभवं पयः प्रवेशे कलमा स्पृहाम्बुधेः ॥१५॥

सुहृत्त्वमाविष्कुरु सिंहलेश्वरे त्वमत्र तन्वेशगतो विशेषतः ।
विजृम्भितानिःस्पृहणीयतोद्भवं यशस्त्वयास्त्वद्भुतमुत्सवं हि ते ॥ १६ ॥

गजेन्द्ररत्ने गृहमागते स्वयं महीभुजः कस्य मनो न लुभ्यति ।
तथापि हेयः स बलीयसस्त्वया न सुन्दरः काम्यसमानविग्रहः ॥ १७ ॥

विपर्यये वल्गति लोभसंभवः क्षमाभुजां दाव इव क्षमारुहान् ।
प्रमादतस्तत्र कृतोऽपि स त्वया समुच्छ्नतां नीतिवधूविलासिना ॥१८॥

रदक्षमाणां निपुणः प्रकाशयत्नोऽपि नैर्मल्यनिवासचेतसः ।
वचोभिरक्लिष्टमना यथागुणैर्वचोहरस्योत्तरयांबभूव सः ॥ १९ ॥

इमां यदस्मासु स सिंहलेश्वरः प्रभुस्तव स्नेहविशेषवर्णिताम् ।
उवाच वाचं तदर्दशतामुना छटात्मसौजन्यमहोदधेरियम् ॥ २० ॥

ममाङ्गणालंकरणं करीश्वरः सहेलमागत्य बभूव यः स्वयम् ।
तथार्पितो देवतया प्रसन्नया स दीयते चेद्भुवना तदा न किम् ॥२१॥

सुहृद्वृतः प्रेषयितुं न युज्यते ममैष राजन्तव मेदिनीपतेः ।
न चेदिदं प्रेषयता स संप्रति स्वकीयराज्यं समस्तमृद्धिभिः सुहृद् ॥२२॥

नयागते वस्तुनि राज्यभूषणे समर्पिते दूतमुखेन कस्यचित् ।
रणाक्षमत्वप्रभवा हि भूभुजा भवेदकीर्तिर्न कथं गरीयसी ॥ २३ ॥

मुमोच यं दिव्यगजेश्वरं न्यय पविश्रुभाग्राज्यवियोगभूचकम् ।
प्रभोऽस्तु वा पुण्यवतस्त नस्य का वस्निष्टतैव कतमश्च विग्रहः ॥२४॥

प्रसेदुषी यस्य बभूव देवतार्पितद्विपेन्द्रा स बलीयसा धुरि ।
मदोद्धतः सूक्ष्मविधृतयान्ववर्धास्युत्कलोम. पतिरेव तावकः ॥ २५ ॥

जगाद दूतः पुनरग्मनायकप्रभुत्वशंसीनि यथा वराघव ।
असंख्यहस्तीन्द्रवनोऽपि हस्तिन परे ग्रहे ते कतमो ममाग्रहः ॥२६॥

मृगेक्षणाना मरम समागमे स कण्टकत्वं न तु राज्यसंपदः ।
भविष्यतीनस्तु वदन्नुपायनात्प्रसेदुषः सिंहलभूभुजं गतः ॥ २७ ॥

न किंचिदूनं करिणामुना विना प्रभोर्मदीयस्य तथापि स द्रुतम् ।
गृहिष्यते तं हठ····(?) सुबाधियः श्रिया सहासाधरुषां धुरंधरः ॥२८॥
नरेन्द्र बुध्यस्व धियालनोऽथवा महेन्द्रमन्त्रिप्रतिमस्य मन्त्रिणः ।
मम प्रभो मेपय कुञ्जराधिपं प्रजास्य कोपार्चिषि मा पतङ्गताम् ॥२९॥
तरङ्गितान्तःपृथुकोपपावकारुणेक्षणेन क्षितिपेन नोदितः ।
ध्रुवा जयन्तोऽथ वचस्विनां गुरुर्जगाद तं दूतमभूतसंभ्रमः ॥ ३० ॥
महानिधीनामधिपोऽपि चक्रभृत्त्वयागतं वस्तु न जातु मुञ्चति ।
मतङ्गजस्यास्य मिषात्स्वमन्दिरे रमा प्रविष्टा क्रियते कथं बहिः ॥३१॥
विभोर्मेमाजौ विषमायुधाधिकप्रहारपात्रीकृतविग्रहस्तव ।
भविष्यतीशो नवसंगमे वधूजनो यथोत्कण्टककम्पसाध्वसः ॥ ३२ ॥
द्विपो न पोष्याः प्रणिपातमन्तरा निजैः पदार्थैरिति भूभृतां नयः ।
न जातु तेषां तमपश्यतां भवेज्जनाद्विशेषः फणिदुग्धपायिनः ॥ ३३ ॥
मदेन मत्तस्तव मेदिनीपतिर्द्विदं ततोऽस्याजनि मन्दता धियः ।
गिरोऽप्यसभ्याः प्रचरन्ति ताः परं यतः कृतोत्साहपरंपराः परे ॥३४॥
मयि द्विपार्पणसंभवाः कुधस्तवैव नाथस्य विनाशहेतवः ।
स्वतः प्रभूता निधनं धनंजयज्वलच्छिखाः किं न नयन्ति शाखिनम् ॥३५॥
न लभ्यते सद्मसमाश्रित स्वय महात्मना नीतिरियं गरीयसी ।
पुरापि मैनाकमवाप वीक्षितु न गोत्रभिद्वारिधिमध्यमाश्रितम् ॥ ३६ ॥
सुमेरुभास्वो खनित खनित्रता खगागदष्टाशिखैरुपागते ।
न दन्तभङ्गादपर फल यथा तथा द्विपामप्युपमर्पिनामिह ॥ ३७ ॥
निशम्य निन्दामथ भर्तुरात्मन परिस्फुरत्कोपभरारुणेक्षण ।
जगाद दूत क्षितिनाथनन्दन प्रकम्पसम्पर्कचलात्तराधर ॥ ३८ ॥
निपीड्य दोर्दण्डबलेन नत्र्युद्विपाधिराज सह राज्यसम्पदा ।
न यावदादास्यति तावदस्य ते प्रभो प्रतीतिर्न भविष्यति ध्रुवम् ॥३९॥
द्विधापि बालोऽसि कुमार निश्चितस्त्वमज्ञनोद्गारगिरा प्रपञ्चन ।
अगण्यदोषो विदुषा ततोऽधुना स्वमानन सुद्रय मौनमुद्रया ॥ ४० ॥

गतामहत्त्वं जय कुञ्जरां पुरो विधाय सर्वस्वमुपायनीकुरु ।
प्रसादनायास्य जिजीविषुर्यदि प्रसेदुषो राज्यमितो लभस्व ॥ ४१ ॥
गिरा तदारुंतुदया सदार्दितः सुतः स दूतस्य जगाद भूपभूः ।
हरिः स कूपस्य परं यदीयया कुशिक्षया ते सजलातिशायवाक् ॥ ४२ ॥
मुधात्र किं ताण्डवडम्बरैर्गिरां मदीयभूभृद्दलवल्गु वल्गितम् ।
सितासिधाराम्बुनिमज्जितारयो निवेदयिष्यन्ति महाजिभूमयः ॥ ४३ ॥
हरेर्मदीयप्रहितास्त्रदुःसहे रणक्षणे दर्शनिशीव चन्द्रमाः ।
अवस्थितिं नो कलयापि लास्यतीत्यवेत्य तस्मै विनिवेदयद्रुतम् ॥ ४४ ॥
सदात्यया वह्निरिव क्रुधा ज्वलन्समेत्य नत्वा च हरिं नरेश्वरम् ।
मुखस्य विच्छायतयैव सूचयन्व्यजिज्ञपत्कार्यमसिद्धमात्मनः ॥ ४५ ॥
नृपाधिराज द्विपराजमञ्जसा न मुञ्चते हन्त कथंचनापि सः ।
फणीश्वरः स्फारफणामणिं क्वचिज्जहाति जीवन्न हि दर्पदुर्द्धरः ॥ ४६ ॥
रिपोः स्वरूपं विनिवेदयिष्यति स्फुटार्थमेतन्मयि मा रुषं कृथाः ।
महीभृतां सत्यगिरो हि सेवकाः प्रसादपात्रं पुरतो हितैषिणम् ॥ ४७ ॥
परत्र वीरे नरवीर का कथा न शङ्कते जातु पुरंदरादपि ।
प्रचण्डदोर्दण्डबलावलेपतस्तृणाय न त्वामपि मन्यते प्रभोः ॥ ४८ ॥
न पुण्यलक्ष्मीजरसेव जर्जरा तवेश रक्षासु विचक्षणा ततः ।
गजेन्द्रवद्राज्यमिदं हरिष्यते तदीयपुण्यैः सुभटैरिवोद्भटैः ॥ ४९ ॥
निशम्य दूतादिति दुःश्रवं वचः प्रणष्टतत्त्वार्थविचारणः क्रुधा ।
समूलकाषं कषितुं स विद्विषं समुद्ययौ तार्क्ष्य इव क्षणात्खगः ॥ ५० ॥
विधेर्विबुध्य प्रतिकूलकारितां गजेन्द्रनाशप्रकटीकृतां ततः ।
स मन्त्रिभिर्नीतिपथैकशालिभिर्न्यवारि तेन द्विपनाशिना नृपः ॥ ५१ ॥
तथाप्यवज्ञाय तदीयमन्त्रितं प्रयाणमाधत्त मदोद्धतस्ततः ।
अरिष्टमग्रे नितमृत्युरप्यसौ विरुद्धचेष्टैर्मतिनव्यनायथा ॥ ५२ ॥
(अथ कुलकम्)
विशोटकर्माणिनर्त्तावर्त्तानि मदाभिषिक्तानि करामशीकरः ।
विमुच्छितान्यस्य भयेन दिग्गजान्प्रजानि शालन्यधिपस्य शंसित ॥ ५३ ॥

नृपोऽसहिष्णुः परभूरमण्डलं जगाम दूरोऽयमितीव सर्वतः ।
यदीयतुङ्गतुरगाः पुरोद्धतैर्धरापरागैः स्थगयन्ति तत्पथि ॥ ५४ ॥
जलाशयाभिर्जलतामिवानयन्नगाधनीरैरनिनीरधीरपि ।
मुहुर्मुहुर्मज्जनपानगाहनैरनीकभूयिष्ठतया नदा पथि ॥ ५५ ॥
धराभुजङ्गध्वनुरङ्ग·······तरङ्गभङ्ग्येव तरङ्गिणीपतिः ।
असीमसामन्तमहर्द्धिडम्बरः प्रयाणभेरीरवपूरिताम्बरः ॥ ५६ ॥
स्वदेशसीमानममानमानभूः समाससाद क्रमशः स विक्रमः ।
हरिर्नरेशः सरसाङ्कितामिव क्षितिं द्विपदन्तिपटाविघट्टनः ॥ ५७ ॥
अथो जयन्तीश्वरचारपूरुषः समेत्य भूपं विधिना व्यजिज्ञपत् ।
विभो रिपुस्ते हरिराययौ स्वयं स्वदेशसीमानमसीमसेनया ॥ ५८ ॥
रमाकुचस्पर्शसुखेन शायिनं मुकुन्दमप्यम्बुनिधौ विविस्मयन् ।
निदेशतो विक्रमसिंहभूपतेः प्रयाणभेरीध्वनितं ततोऽभवत् ॥ ५९ ॥
मयि स्थिते हन्त निदेशवर्तिनि स्वयं प्रयासः कतमः प्रभोरिति ।
समुत्सहिष्णुः समराय राजसूर्व्यजिज्ञपन्मधिमुखेन भूभुजम् ॥ ६० ॥
द्विपत्नरेन्द्रस्य हरेः पराजयो रणाङ्गणे यदुवराजतोऽभुतः ।
तदैव तद्देव यशःप्रशस्तये त्वदीयमूर्त्यन्तरमूर्जितं हि सः ॥ ६१ ॥
प्रयातु तज्जेतुमनेकशक्तिभृज्जयी कुमारोऽभिनवस्त्वदाज्ञया ।
प्रभाकरस्यापि विभो भवेदिदं विभाकरः किं न तमस्तितिच्छिदे ॥६२॥
विमृश्य विज्ञप्तिमिति क्षितीश्वरः समञ्जसां चेतसि सर्वसंविताम् ।
हरेर्विधातुं परितः पराजयं जयन्तमाज्ञापयति स्म सस्मय ॥ ६३ ॥
उदात्तवीरव्रतनीतिभूषणं रणाय नम्रक्षितिपालमण्डलीम् ।
कृतप्रसादां सह गन्तुमादिशत्तन. कुमारेण जिगीषुना द्विष ॥ ६४ ॥
समूलमुन्मूलितवैरिपादपे हरीषितु सिंहराजकुञ्जरे ।
ततः कुमारः क्षितिभृन्निदेशतः समीरितार्थोय तदोपचक्रमे ॥ ६५ ॥
विशिष्टवेषाभरणैर्महावती स वीरबालानन्दनसीमिवारभत् ।
पितुः प्रणम्यैव पदौ तदाशिषं जयश्रियः सिद्धिविशारदे ततः ॥६६॥

शुभे मुहूर्ते जयकुञ्जराधिपं रणे जयं मूर्तमिवाधिरूढवान् ।
स चामरग्राहिकुरङ्गचक्षुषां बभौ कटाक्षैरिव चामरैः सितैः ॥ ६७ ॥
स विक्रमक्षोणिधवान्वयाम्बरप्रभाकरः प्रीणितबन्धुपङ्कजः ।
असीमतेजःशमितारिकौशिकस्ततः प्रतस्थे चतुरङ्गसेनया ॥ ६८ ॥
चमूचराणां तुमुलेन भूयसा चलंश्चकाशे क्षितिपालनन्दनः ।
युगान्तकालोच्छलितोरुयादसो गभीरधीरध्वनिनेव वारिधिः ॥ ६९ ॥
सुरनिकरकराब्जप्रेरिता पुष्पवृष्टिः
समजनि वसुधाया हर्षहास्यप्रभेव ।
तदनु मनुजवृन्दैः श्रूयमाणः स्मितास्यै-
र्दिवि निरवधिरुच्चैर्दुन्दुभीनां ध्वनिश्च ॥ ७० ॥
पृष्टे स्पर्शमिपात्क्षरन्निव सुधावायुर्ववौ पक्षिणां
श्रेणीष्वास्यदिव प्रदक्षिणगतिः कल्याणमालारवैः ।
जज्ञे तत्र निमित्तमन्यदपि तत्साम्राज्यलक्ष्म्याः परी-
रम्भारम्भमिवास्य गोत्रतरणे विज्ञापयामास यत् ॥ ७१ ॥
तव स्फूर्जच्छौर्यप्रभवयशसा चन्द्रमहसा
भृशं शुभ्रीभूतं सकचनिचयं वीक्षितवती ।
पलिक्नीत्वभ्रान्त्या कुलितहृदयात्रौषधविधेः
शची पृच्छाक्रेरो निपतति मुहुः स्वर्गिभिषजोः ॥ ७२ ॥
....
.... ।
उपकृति(?)महिमर्तुर्भूमिभारं दधानो
गदमिव भुजदण्डे यः श्रीयुव(?)राजलक्ष्म्याः ॥ ७३ ॥

इति श्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये
अभयाङ्के दुर्गोत्सववर्णनो नाम नवमः सर्गः ।

दशमः सर्गः ।

प्रयाणके तस्य तत महर्षेः संमर्दचारिध्वजिनीध्वमानाम् ।
उद्योचयौधा करयावभूरे दृगापनीतार्कमरीचितापैः ॥ १ ॥

तत्रैककालं परिवाघमानानिश्वान(!)वृन्दादुरितिर्निनादैः ।
क्षुभ्यत्समुद्रोर्मिजलेन सूर्यश्च·········मत्कारमकारि शीतः ॥ २ ॥
इलां ततः पङ्किलतां नयद्भिर्मदप्रवाहैर्द्विरदैश्चलद्भिः ।
स निर्झरैर्जङ्गमतां प्रपन्नै रराज शैलैरिव सैन्यमस्य ॥ ३ ॥
हस्तीन्द्रहस्तोत्करसीकराणां गणैरदभ्रैस्त(!)नभस्तलेऽस्य ।
प्रयाणरेणुः स्थगिते खरांशौ समुद्गतानीव शुभान्यदु(मू)नि ॥ ४ ॥
एकोऽप्ययं वैरिनरेन्द्रपक्षक्षोदक्षमस्तन्मदवैभवं वचः ।
भूपैव भृङ्गाः करिणामितीव कपोलमूले कथयांबभूवुः ॥ ५ ॥
प्रोपावलम्बैः पृथुफेनपिण्डैर्वनायुदेश्यास्तुरगास्तदीयाः ।
हेषारवैः पूरितभूरिसंख्यप्रयाणशङ्खा इव रेसु(णु)रुच्चैः ॥ ६ ॥
तुरङ्गमास्तस्य चतुःसमुद्रीं रजःसमाजैः स्थलतां नयन्ति ।
खुरोद्धतैर्दातुमिवावकाशमपारनासीरपरंपराणाम् ॥ ७ ॥
तदास्य तत्तुरगाङ्घ्रिपातभेद्योल्लितोच्छृङ्खलधूलिपुञ्जैः ।
मुखानि वैरिक्षितिपाङ्गनानां दिशां च वाढं मलिनीबभूवुः ॥ ८ ॥
तत्सैन्यधूलीपटली व्यधत्त व्योमान्तरे मामवनीमितीव ।
शेष· सितच्छत्रमिषादकार्षीन्मृत्यन्तराणीव विधोर्दुमेनाम् ॥ ९ ॥
मत्तोऽधिकं तच्छविर ह्रियेति विस्तार्यपि व्योम तदा विलम्बम् ।
लीनं तदीयाश्वखुरोत्थधूलीपटीकुटाकोटरकोणकोटौ ॥ १० ॥
यदश्वधारालखुरक्षताया ··निमग्नायामवनौ स्खलन्त ।
कृच्छ्रानने·················रथ्यवाहा ············ इव सचरन्ति ॥ ११ ॥
रथैः पराभूतनिकेतपङ्क्तिर्मतङ्ग·······न्यैकृतकान··············· ।
प्रयाणके तस्य बभूव साक्षा·········मा अङ्गमराजधानी ॥ १२ ॥
विश्वंभराभारभराय भूयस्तथा ·············कुमार· ।
फणीरशेषैरपि शेषराजो यथावलम्ब ·······मप्यपनताम् ॥ १३ ॥
तदीयसैन्यैः प्रविलोकिनीनां विद्याधरेन्द्रामरसुन्दरीणाम् ।
कुतूहलं पिपिसुरीक्षणानि रण ··············· ॥ १४ ॥

स प्रावृडम्भोदमयी विमोरुमायूरपिच्छातपचारणोत्थैः ।
मज्जञ्शरन्मेघमयीमिव द्यां चक्रे च विस्तारितपुण्डरीकैः ॥ १५ ॥
दुग्धाम्बुधेरप्यधिकर्द्धिभाजां पद्माकुलत्वेन जलाशयानाम् ।
विलुप्तया भूमिरुहां श्रिया च यस्य प्रयाणोज्झितभूरलक्षि ॥ १६ ॥
हरेरथारेः प्रविवेश देशं सिंहो द्विपस्येव वनप्रवेशम् ।
गजेन्द्रसैन्यैः स परःसहस्रैर्विन्ध्याटवीविभ्रममादधानैः ॥ १७ ॥
ररक्ष देशं स्वमिवाप्यशत्रोः क्षयं स तस्यैव यतश्चिकीर्षुः ।
सभाववैरान्नकुलो हि सर्पं निहन्ति नो तत्सदनं प्रविष्टः ॥ १८ ॥
दूतः कुमारप्रहितोऽथ गत्वा श्रीसिंहलेशं सहसा प्रणम्य ।
समुद्रनिर्घोषविशेषसख्या वाचा स्युम''''त्ससर्भं बभाषे ॥ १९ ॥
गजार्थिना दूतमुखेन रोषं निन्ये त्वया यः परुषैर्वचोभिः ।
तेनारि का''''कुचपत्रवल्ली विलोपसाटोपभुजप्रतापः ॥ २० ॥
दोर्दण्डकण्डूर्भवतोऽपनेतुमसौ कुमारः प्रहितो जयन्तः ।
कल्पान्तवातोद्धतनीरराशिनीरैरिवाशु स्वबलैरुपेतः ॥ २१ ॥ (युग्मम्)
प्रसाध्य देशान्सकलांस्तवोच्चैर्निजाज्ञयासौ निकषागमत्त्वाम् ।
द्वित्रैर्दिनैरेत्य रणाङ्गणे यत्करिष्यते द्रक्ष्यसि तत्त्वमेव ॥ २२ ॥
अनिष्टवाक्यप्रथमावतारे जातेऽथ वर्णध्वनि भूभृदूचे ।
वध्योऽसि नौ दूत इति प्रयाहि त्वामाश्रयत्वीशमिवार्धचन्द्रः ॥ २३ ॥
अथापमानादुपयातकोपः सद्यः स मत्वा स्फुरदोष्ठपृष्ठः ।
अजातपूर्वं तदरातिकृत्यं स्वस्वामिने विज्ञपयांबभूव ॥ २४ ॥
प्रयाणकं तत्क्षणमेव चक्रे श्रीराजसूनुः प्रतिशत्रुराजम् ।
सोऽप्याययौ संमुखमस्य को हि प्रारब्धवैरावलिरप्युदास्ते ॥ २५ ॥
आसन्नतां जग्मुषि सैन्ययुग्मे तत्रातिमात्रं प्रतिशब्दतीर्थम् ।
प्रातः समापूरितरोदसीकं सन्नाहभेरीध्वनितं बभूव ॥ २६ ॥
आसन्नसंग्रामसमुत्सहिष्णोर्वीरव्रजस्यानशिरे मनांसि ।
दर्पप्रकर्षैः समुदञ्चदुच्चरोमाञ्चचक्रैश्च चिरं वपूंषि ॥ २७ ॥

---

१. क्रियाविशेषणमेतत्.

प्रमोदरोमाञ्चसमता तदानीं स्फुटं स्फुटत्कुर्परजालकांपैः ।
अस्पृष्टधौताननबाहुदण्डैः संनह्यमानस्यमभूद्भटौघैः ॥ २८ ॥
रणोन्मदोन्माद्यदमुक्तकिञ्चुकीमाभवन्ना च बभाञ्जनस्य ।
एकस्य यन्नापि महाभटस्य भाति स्म कृच्छ्रेण ततो तनुत्रम् ॥ २९ ॥
वीरोऽपरं शौर्यपृथुवपुर्दधत्प्रति तत्ताहकृताङ्गरक्षः ।
·················सिन्ध सोऽभूपदी न कस्यापि रिपोः कदापि ॥ ३० ॥
स्वयंप्रभासः कमलायताक्ष्या व्यालोकनेच्छोः पुलकीकृतायाः ।
कस्यापि संमान्ति ततो तनुत्रे रुजं निरोधाय पुरा रचे सा ॥ ३१ ॥
मापन्नमप्यस्तु जयश्रिया मे नवीनया वल्लभया तथापि ।
प्रियाशयं गद्गदया गिरेति श्रुत्वा ययौ कोऽपि रणेऽनिवर्तिनः ॥ ३२ ॥
सामन्त·········युद्धिपनामसङ्घाः संनद्ध संग्रामकलान्तवाचाः ।
दर्शयता स्वभवनेन सार्धं कुमारपादान्तिकमीयिवांसः ॥ ३३ ॥
संमानदानादिभिरेष तेषां हर्षप्रकर्षं प्रथयांबभूव ।
मन्यादृशम्भो हरिविन्दमिन्दुमस्पेन भर्तुर्विजयश्रिये स्युः ॥ ३४ ॥
कृताङ्गरक्षोऽपि स देवताभिरङ्गे कुमारः कवचं चकार ।
संग्राममुद्रेति ततः प्रपेदे प्रियामिवोपे रणकेलिदीक्षाम् ॥ ३५ ॥
गर्जाकृतं हस्तिपकाधिपेन पुरोधसा रोपितदिव्यदामकम् ।
युधैकधीर्विक्रमगूर्जिगेन्द्रमैरावणं शक्रमिवारुरोह ॥ ३६ ॥
सामन्तसेनापतिमन्त्रिमित्रसगोत्रराजन्यगणैरुपेतः ।
मदद्विपरथतुरङ्गसैन्यसर्वांतुरुक्षित जगच्चाल ॥ ३७ ॥
अलङ्कृतायामथ युद्धभूमावन्यूनसैन्येन नृपाङ्गजेन ।
सोऽप्याययौ सिंहलभूमिपालः कालेन कोपादिव कृष्यमाणः ॥ ३८ ॥
तदा प्रसैन्ये रणतूर्यनादै महाध्वनद्भिस्तुमलोल्वणाभ्यै ।
सितासिदार्शर्विवृषेऽतिमात्रं वर्षाम्बुवाहैरिव वारिवारे ॥ ३९ ॥
योधे प्रतिद्वन्दियुधैरिसी(गो)धैः महाश्ववारैः सममश्ववारे ।
रथिप्रवीरे रथिभिश्च सार्धं समानकक्षैर्जयवद्धलक्षे ॥ ४० ॥

---

१ हृष्टं स्यात्

विनश्वरैरप्यसुभिः स्वकीयैरनश्वरं जन्ययशोऽर्थयद्भिः ।
राजन्यकैस्तत्र चिरं.....चक्रेऽहंपूर्विकापूर्वकमाजिकेलिः ॥ ४१ ॥
भटस्य कस्यापि बभौ शितासिभिन्नेभकुम्भोच्छलिता पतन्ती ।
मुक्तावली मूर्द्धनि पुष्पवृष्टिर्मुक्तेव देवैरवदानतोषात् ॥ ४२ ॥
नाराचबाणासिभुसण्डिमल्लीचक्रार्धचक्रप्रमुखास्त्रशस्त्रैः ।
भूमण्डली खण्डितवीरमुण्डमालाकुलालोहितपङ्किलाभूत् ॥ ४३ ॥
तुरङ्गमातङ्गघटाभटाङ्गव्यासङ्गिशस्त्रौघविदारणोत्थैः ।
रक्तस्रवन्ती निवहैर्वहद्भिर्दुःसंचरा कापि धरा बभूव ॥ ४४ ॥
कृते कथंचिन्नृपतेः सुतस्य पराङ्मुखे शत्रुभिरग्रसैन्ये ।
कल्लोलिनीजीवितवल्लभस्य तटाम्बुनीव प्रतिकूलवातैः ॥ ४५ ॥
मा कांदिशीकत्वमिहाश्रयध्वं यशश्चिनुध्वं निजपूर्वजानाम् ।
अदृष्टपूर्वं भवतां हि पृष्ठं संख्येष्वपि.........वैरिवीरैः ॥ ४६ ॥
इत्थं गिरोत्साह्य पुरः प्रवर्त्य रणाय राजन्यकमुद्धतास्त्रम् ।
सेनापतिः सिंहलसैनिकेषु श्येनः शकुन्तेष्विव निष्पपात ॥ ४७ ॥
(विशेषकम्)

अश्वा न ते तत्र न चाश्ववारा न ते जगा(गजा) नापि गजाधिरूढाः
पदातयो नो रथिनो न रथ्या ये जजेग नाम्य शरैर्बभुवुः ॥ ४८ ॥
छत्राणि चिच्छेद रणाभिमाणा तेजांसि साक्षादिव तीव्रबाणैः ।
ध्वजान्स कीर्तीरिव नांशकीर्ति शिरांसि वनानिव मूलतोऽपि ॥ ४९
कुठारधारा इव वाग्गिरि कुलद्रुमा क्षालितमूलजाला ।
शौर्यन्दर्पायैर्दर्पविपक्षो ब[illegible]गापानपद च कांचन ॥ ५० ॥
द्रुता फलानीव शिरांस्यरीणां शाखाः प्रशाखा इव बाहुदण्डान् ।
अङ्गान्यपराणि दलोपमानि चिच्छेद निस्त्रिंशलता शिरस्य(शरीर) ॥५१
[illegible] द्विरदाभमेन श्रीभीमसेनेन कुठेथ [illegible] ।
श्रीसिंहल[illegible] मृगेन्द्रनाम्ना सेनाधिनाथ प्रससार योद्धुम् ॥ ५२
[illegible] दर्वीकरनागसेनदन्ती निकटावभूनाम् ।
[illegible] कुधान्धी [illegible] चतुरङ्गादव च ॥ ५३ ॥

कथंचनानन्यमनाः सुखे(षे)ण प्रमद्दरं(?) तत्र स भीमसेनः ।
गाढप्रहारैर्विधुरीकृताङ्गं मूर्च्छामतुच्छां सुचिरं निनाय ॥ ५४ ॥
कोलाहलः सिंहलराजसैन्ये जितं जितं नः प्रभुणेत्युदस्थात् ।
मूर्च्छावसाने च स भीमसेनोऽप्यथात्मसैन्यप्रमदेन सार्धम् ॥ ५५ ॥
रणे तदोत्साहमुवाह चेतः शौर्यं जयाकाङ्क्षि च बाहुदण्डः ।
श्रीभीमसेनस्य तथा यथासौ सःसुन्दरीगेयगुणो बभूव ॥ ५६ ॥
नीरन्ध्रबाणान्तरितान्तरिक्षं न्यक्कारनादैर्बधिरीकृताशम् ।
रणे तयोः स्फूर्जितमूर्जितं तद्बभूव या गोचरमेति यत्र ॥ ५७ ॥
एतावुभावप्यनिवार्यवीर्यौ कृतश्रमौ द्वावपि चास्त्रशस्त्रौ ।
युद्धे सदृक्षावथ वीक्ष्य वीर जेतानयोः कः समदोरतेत्थम् ॥ ५८ ॥
रणश्रमेणातनुना सुखे(षे)णं महाज्वरेणेव विसंस्थुलाङ्गम् ।
बुद्ध्वा स चिक्षेप विभोः पुरस्तात्ततो हरेर्मूर्तमिव प्रतापम् ॥ ५९ ॥
ततो गृहीते निजसैन्यनाथे नाथः पृथिव्याः पृथुपार्थिवश्रीः ।
क्रोधादुदस्थात्क्षयकालकेलिं कर्तुं जयन्ते विशिखानलेन ॥ ६० ॥
कुर्वन्नसौ शोणितसान्द्रपङ्कं निःशङ्कमेवारिबलं बलेन ।
व्यालोडयामास सदातपेनोपतापितः पल्वलवत्कुलायाः ॥ ६१ ॥
अभीमसंग्राममहार्णवेषु पारीणतां येऽपि ययुः प्रवीराः ।
कल्पान्तवातैरिव तस्य शस्त्रैर्विनिर्ययुस्तेऽपि दिशां मुखेषु ॥ ६२ ॥
रणे प्रमोदामृतवीचिसेकादिव प्रसर्पत्पुलके प्ररोहः ।
अथो सदिष्ट(?)स्त्वयप्रभुप्रशौर्यः श्रीमज्जयन्तो जयकुञ्जरेण ॥ ६३ ॥
रराज तत्र क्षतकुम्भिकुम्भस्थलीगलन्मौक्तिकचक्रवालम् ।
कुमारशौर्याद्भुतरञ्जिताया रणक्षमाया इव हास्यलास्यम् ॥ ६४ ॥
बाणैः कृपाणेन च तोमरैश्च क्षिप्रं गजेन्द्रस्य च वेगगत्या ।
अलक्षि लक्षैरिव बाहुदण्डैः स मण्डितः खण्डितवैरिमुण्डैः ॥ ६५ ॥
तं वीक्ष्य भूदिष्टबलाधसेनं सदेहनिर्लोठनकौतुकोत्कम् ।
स्वस्यातिदूरत्वमसत्प्रमादं गुणाय सहायश्राधगाश(?) ॥ ६६ ॥

प्रकामसंग्रामरसः स वैरिकुम्भीन्द्रकुम्भेषु कृतोपमर्दः ।
अरिश्रियामुच्चकुचस्थलानि श्रीमज्जयन्तः स्ववशान्यमंस्त ॥ ६७ ॥
सेनाजने नच्छ(श्व)रघोरणीभिः समन्ततो दृष्टिपथादतीते ।
एकाक्यभूत्सिंहलभूमिपालस्ताराग्णे चन्द्र इवार्कभाभिः ॥ ६८ ॥

दृष्टेर्गोचरचारिणि प्रहरति श्रीमज्जयन्ते हठा-
त्तत्रोच्चैर्जयकुञ्जरे च विजयव्यापारपारंगमे ।
उ·········द्रुरुमत्सरो हरिरपि क्षिप्रं विपक्षक्षय-
·············कान्ह्याशनिनिभां चिक्षेप बाणावलीम् ॥ ६९ ॥

छत्रं चिच्छेद तस्य प्रवररिपुजयश्रीविलासाश्रयासौ(?)
कीर्त्या सार्धं चकर्त ध्वजमपि च सतां राजवंशावतंसम् ।
निर्जीवं चापमस्त्रैर्हरिरवि·····सपदं कुञ्जरेन्द्रं च चक्रे
तत्राश्चर्यं कथयं किमिव न विदधे वैक्रमिर्विक्रमेण ॥ ७० ॥

खङ्गाखङ्गिशराशरप्रभृतिभिर्युद्धप्रकारैर्युधं
कारंकारमपारकौतुकरसं विस्तारयन्तौ दृशाम् ।
प्रत्येकं विजयश्रिया रणगुणोत्कर्षापकर्षेक्षणे
कं यामीति विमुग्धया प्रतिकलं तौ········स्निग्धया ॥ ७१ ॥

अथ क्लेशावेशप्रसरविरसं सिंहलपति-
र्जगादैव वध्यस्त्वमसि मम नासेः शिशुरिति ।
सतां निस्त्रिंशोऽपि प्रभवति न हि भ्रूणहतये
प्रयाहि तत्त्वं व्रज निजगृहं रन्तुमधुना ॥ ७२ ॥

एतैस्त्वं मदविह्वलोऽसि वचनैरुत्कृष्टलेखांशिनः
स्फारं शारदवारिदैरिव निनादैरसारैर्भृशम् ।
निःशङ्कोऽसि रणे मम प्रतिभटश्चेत्त्वं करोषि ध्रुवं-
च्छिन्द्यामस्य शिरः शरेण सहसा श्रीमज्जयन्तस्ततः ॥ ७३ ॥

स्थिरीकर्तुमिवाङ्कस्य हठात्कृष्टा जयश्रियम् ।
सर्वतोऽपि जयन्तस्य सुराः पुष्पाणि चिक्षिपुः ॥ ७४ ॥

स तस्य सप्ताङ्गसुसंगतां श्रियं जग्राह सार्धं यशसा यशोनिधिः।
प्रभुः प्रपेदे च तदीयनन्दनैर्हदेति यः कोऽपि स एव वन्द्यते ॥ ७६ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते महाकाव्ये श्रीशब्दाङ्के
हरिराजपराजयो नाम दशमः सर्गः।

एकादशः सर्गः।

अथ विक्रमभूभर्तुः पुत्रः प्राज्यपराक्रमः।
प्रताप इव पिण्डस्थः प्रतस्थे दिग्जिगीषया ॥ १ ॥
श्रीजयन्तस्ततः पूर्वं पूर्वस्यामचलद्दिशि।
चतुरङ्गचमूचक्रे चलयञ्चलामपि ॥ २ ॥
वल्गद्भिस्तुरगैस्तस्य द्विरदैर्मदवर्षिभिः।
प्रापत्समन्ततः कम्पं सं च व्यस्तकर्म मही ॥ ३ ॥
ततश्चीरसुरक्षुण्णक्ष्मापीठप्रभवैर्घृशम्।
रजोभिरभवन्वन्ध्यायापारास्तरणेस्त्विषः ॥ ४ ॥
तस्मिंश्चलति भूपालमौलिलालितशासने।
अहितानामवर्धन्त श्वासश्वासमहोर्मयः ॥ ५ ॥
तत्सैन्यपदसंमर्दनिर्दयोद्धूतरेणुभिः।
भूभृतां मलिनान्यासंश्चक्राणि च शिरांसि च ॥ ६ ॥
सर्वस्वादानतः केचिन्मानभङ्गाच्च केचन।
शरण्यं शरणीकृत्य मार्गभूपालमन्वगु ॥ ७ ॥
स पूर्वपर्वतोत्सङ्गतरङ्गितमहोत्सवान्।
विजिग्ये तरसा भूरि भिल्लानुल्लङ्घितक्रम ॥ ८ ॥
ततः समुचरन्सुमानजिह्मितपराक्रमः।
चचार चरणन्यस्तमहाकाननलतेजस ॥ ९ ॥
नागानुपायनीकृत्य तमेवोर्जितविक्रमम्।
सिषेवे सर्वितं जातमौडः सौण्डीर्यमान्मनः ॥ १० ॥
स वैरिवैरवरविरम्पदोर्दण्डमण्डलः।
प्रापत्प्रमार्गदिन्तालदामलं कृत्यमम्बुधेः ॥ ११ ॥

मुक्तासूत्रोर्मिभिर्मुक्ता हठेनार्त्तस्य शूलिना ।
स शोकस्येव लक्ष्यन्ते वालेन्दोरश्रुबिन्दवः ॥ १२ ॥
मम राज्ञः कुलस्यापि वनश्रीरुपकण्ठजा ।
मग्नामुनावलेनाब्धिरितीव कलुषोऽजनि ॥ १३ ॥
उपस्थितोऽपि मद्यपे पानाब्धेरस्य सैन्यतः(?) ।
रक्षिका क्षारतैवेति तुष्टुवस्तां तुष्टुवेऽम्बुधिः(?) ॥ १४ ॥
निवेश्य शिविरं तत्र तीरे नीरेशतुस्ततः । ·
यशस्तोमैरिवात्मीयैर्डिण्डीरैरतिपाण्डुरे ॥ १५ ॥
उत्तुङ्गान्वङ्गभूपालकीलकानुच्चखान सः ।
चखान च जयस्तम्भान्निर्दम्भभुजविक्रमः ॥ १६ ॥ (युग्मम्)
प्रतापतपनेनोच्चैः शोषयन्कपिशां नदीम् ।
समम्मुत्कलकान्तानां कस्तूरीपत्रवल्लिभिः ॥ १७ ॥
सैन्यकोलाहलैर्दूरं पूरयन्रोदसीमथ ।
चचाल नरशार्दूलः कलिङ्गाधिपतिं प्रति ॥ १८ ॥ (युग्मम्)
अखण्डैः खण्डितारातिभुजदर्पः प्रयाणकैः ।
महेन्द्रविक्रमः प्राप महेन्द्राद्रेरुपत्यकाम् ॥ १९ ॥
तत्र निस्त्रिंशनिर्घातत्रुटत्कङ्कटसंकटम् ।
निरन्तरशरासारमत्रिनोद्दामदुर्दिनम् ॥ २० ॥
परस्पराश्मसघट्टस्फुरदग्निस्फुलिङ्गकम् ।
कलिङ्गपतिना सार्धमभवद्युद्धमद्भुतम् ॥ २१ ॥ (युग्मम्)
विलोड्याथ क्षणेनैव विपक्षबलसागरम् ।
कुमार कटकागारनिर्वोद्भ्रे जयश्रियम् ॥ २२ ॥
तस्यावरोधने पुत्रभिक्षामभ्यर्थितस्ततः ।
निवेश्य तत्सुतं राज्ये प्रतस्थे दक्षिणां दिशम् ॥ २३ ॥
निशम्य भूभुजङ्ग समुपायान्त रमादथ ।
मान्यवमध्यासिता प्राप दक्षिणा कम्पसंपदम् ॥ २४ ॥

तत्सैन्यपांशुमिश्रान्धीभूता इव निरङ्कुशैः ।
अपश्यन्तः पुरस्तात्तं मृत्योर्द्वारमिवात्मनः ॥ ६४ ॥
बान्धवैरिव निर्बन्धादनिमित्तैर्धृता अपि ।
निपेतुस्तमभिक्षायाश्चा····(?)त्पारणरागिणः ॥ ६५ ॥
(त्रिभिर्विशेषकम्)

बलपाथोधिना सोऽथ निजेन नृपनन्दनः ।
आपतन्तीमरातीनां प्रतिजग्राह वाहिनीम् ॥ ६६ ॥
आततज्यधनुर्ध्वानैर्निस्वानानां च निस्वनैः ।
अभूद्वीरुभटश्रेणीस्ततः शब्दो(?)रणक्षमः ॥ ६७ ॥
सोमग्रहणशङ्काभूदातपत्रैः समस्तकैः ।
दिवापि दिवि दीव्यद्भिः शितशस्त्रसमुद्धृतैः ॥ ६८ ॥
गजेन्द्रात्क्षेपितैर्वीरैः स्वैरमाधोरणा बभुः ।
प्रीतये प्रेतनाथस्य प्रस्तुतोपायना इव ॥ ६९ ॥
परस्परास्त्रसंघट्टादेक्षुरग्निस्फुलिङ्गकाः ।
वीरैस्त्रैलोक्यनाथेव कृता दीपा जयश्रियः ॥ ७० ॥
मत्तमानङ्गमपानविधानमसमुद्भवम् ।
बभूव क्षीबताहेतु क्षतज जाङ्गलाशिनाम् ॥ ७१ ॥
अथ व्यथितमालोक्य सैन्यं धनुषि राजसूः ।
कृतान्तभ्रुकुटीभङ्गभीषणो दत्तवान्दृशम् ॥ ७२ ॥
तस्मिन्पर्जन्यवत्तत्र शरासारं विमुञ्चति ।
गजहंसं समुड्डीनमुद्धृत कीर्तिकन्दलैः ॥ ७३ ॥
भयङ्करं भयस्यापि कृतान्तस्यापि कम्पकृत् ।
चकार वैकर्तिवैरिकुलान्त करणं रणम् ॥ ७४ ॥
अथ··निजमुर्वीन्द्रे तेजोऽग्नौ गजमूर्तिजे ।
पुरोधसेव नि शङ्कमुपयेमे जयश्रियम् ॥ ७५ ॥
तस्मिन्नुपरकम्पमुक्ता प्रस्वेदप्रकरो(?) बभुः ।
कटाक्षा इव शौण्डार्यमनुष्ठाया जयश्रियः ॥ ७६ ॥

ततः समुत्तीर्य गिरेरनुद्रुतो वनेचरैर्विश्ववशंवदः पदम् ।
बबन्ध कालागुरुगन्धबन्धुरे स कामरूपामविदग्धसीमनि ॥ ९० ॥

विश्वंभराविजयजाग्रदुदग्रवीर्यं
तं कामरूपनृपतिः स्वपुरं प्रवेश्य ।
तैस्तैरुपायनशतैरभिनन्द्य पूर्व-
मुर्वीपतिं तदनु शासनमाददेऽस्य ॥ ९१ ॥

इत्थं पृथ्वीवलयमखिलं पादमूले स कृत्वा
कीर्तिस्तम्भस्तबकितपयोराशिवेलावनान्तः ।
कुर्वन्नुर्वीपरिवृढशिरःशेखरम्लानिमुच-
त्तेजःपुञ्जैः स्वनगरमथ श्रीजयन्तः प्रतस्थे ॥ ९२ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीमदङ्के दिग्विजयो नामैकादशः सर्गः ।

द्वादशः सर्गः ।

अथ धरणिधवः पतिर्जयन्त्या निजतनयस्य समस्तदिग्जयेन ।
श्रवणपथगतेन सप्रमोदस्तबकभराञ्चितमानसो बभूव ॥ १ ॥
बहुविधरसभङ्गिभङ्गि लास्यं निजपुरि वर्धनकं व्यधापयन्स ।
रिपुविजयमनु क्षितीश्वराणां भवति पुरीषु न का महोत्सवश्रीः ॥ २ ॥
कतिपयदिवसव्यतिक्रमेऽस्य श्रवसि विवेश वचो यथात्मसैन्यात् ।
नृप नव तु नय जहार कश्चित्सितिमिव भूमिनराड्दृश्यरूप ॥ ३ ॥
समजनि [illegible] स्वमन्त्रमन्द[illegible]समभवदाहृया सुतस्य ।
प्रथयति [illegible] [illegible]सोगादिशापि नीनरमे ॥ ४ ॥
[illegible]स्वनिर्विवर्ध[illegible] [illegible] [illegible]निर्मिते ।
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]निवाविनश्च[illegible] ॥ ५ ॥
[illegible]स्तनिते ।
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]पासि ॥ ६ ॥
[illegible] [illegible] मगृद्धया ।
[illegible] [illegible] गगनरिष्यामपुरे पुर समभि ॥ ७ ॥

:]

धरणिभुजां भुजावलेपप्रसरतमिस्रसरोजिनीभुजङ्गः ।
समरजितशासनोन्नतिर्यः पवनगतिर्नृपतिः स तत्रशास्ति ॥ ८ ॥
त्रिभुवनविजयाय मीनकेतोर्निरुपममेकमिवास्त्रमस्य राज्ञी ।
समजनि जगदर्थ्यरूपलक्ष्मीर्जिनमतपुण्यमयीव चित्रलेखा ॥ ९ ॥
रतिरमणनृपान्तरङ्गसेना निरवधिरूपवतीषु लब्धरेखा ।
समजनि तनया क्रमेण तस्याः कनकवती कनकाभिगम्यकान्तिः॥१०
सरसमथ सुपुत्रजन्मनीव क्षितिभृदकारयतोत्सवं तथास्याः ।
असुभगमिह जन्म कन्यकानामजनि यथैष वृथा प्रवादपङ्कः ॥ ११ ॥
क्षितिपतिकुलकन्यकोचिताभिः सकलकलाभिरलंकृता क्रमेण ।
अवनिपतिसमा सुवर्णरूपप्रमुखगुणा सुखमेधते स्म तन्वी ॥ १२ ॥
इयमतिशयसौरभाभिरामे कमल इवालिवधूर्जिनेन्द्रधर्मे ।
निरवधिमधुनेव सिद्धिलक्ष्मीः सततसुखेन मनोहरेऽभिरामे ॥ १३ ॥
कुसुमशरसुधारसायनं सा युवजननेत्रचकोरचन्द्रिकाभः ।
प्रशमरगुणचित्रचित्रमौधं सकलविलाससमयं वयः प्रपेदे ॥ १४ ॥
शुभकुल····रूपशौर्यराज्यैर्नृपतिशतैः मथिता सुतामयाचि ।
नलिनगुणनया स तानमुग्धस्मरदशगुणैर्हि ममागमो गुणाय ॥ १५ ॥
निजतनयकृते नमर्थ्यगन्द्र पवनगति प्रणयाद्याचतैनाम् ।
अभिलषति वर न देव कंचिन्मम तनयत्यथ तेन स न्यषेधि ॥ १६
तदनुसभरसक्रमानिचित्त क्षितिपतिनंगापयिक विचिन्त्य तत्र ।
अभिमतफलकल्पशाखिशाखा जिनविभुशासनदेवता जयाख्या ॥
अवददिति निजाशय सुतायास्तदनु च योऽजिनपाणिरत्नवा सा ।
स्वजनकवचन प्रपद्य अथामिव मनु।।क.मन क्रमेण ॥१८॥
धृतिमति मदने कृतामनय शुचिवपुरात्तपवित्रशुभ्रवस्त्रा ।
अकृत जिनपदार्चन प्रमोदाद्यादरमशोपशुभननायहारि ॥ १
मृगमदघनसारकुङ्कुमाद्यैः प्रसृमरसौरभवासितान्तरिक्षे ।
सुरतरुसुमन स्रजा समानैर्मधुपवधूमनुपानकल्पपात्रे ॥ २०

मधुरदगुरुधूपधूमधूमैर्नभसि घनभ्रमतः स केकिकेकैः ।
अकृत सुकृतिनीष्टदेवतार्चामभिकलभक्तिभरादियावनम्रा ॥ २१ ॥
(युग्मम्)

तदनु कृशतनुस्तपोविशेषादभिगतदेवतयैस्यमावदन्ती ।
क्षणमिव दिवमाजिनाय यत्नादभिमतयोगसुखाय योगिनीव ॥ २२ ॥
सुरभिपवनमिश्रपुष्पवृष्टिः समजनि सप्तमवासरेऽथ तत्र ।
रुचिविजिततडिल्लता पुरस्तात्त्यगददिदं समुपेत्य देवता सा ॥ २३ ॥
अयि नृपतनये तवेतिभक्तेरिह जिनशासनदेवताहमागाम् ।
फलतु वरमनोरथस्तवायं नकरिव दोहदतः प्रसादतो मे ॥ २४ ॥
चतुरुदधिपयःपवित्रसीमाक्षितिवलयैकविलासिना वरेण ।
भव रजतगिरिप्रसिद्धविद्याधरनृपवन्द्यपदा जयन्तनाम्ना ॥ २५ ॥
मम वचनमिदं निवेद्य सद्यो जनयितुरिष्टवरस्य संगमाय ।
व्रज निजपरिवारवर्धितश्रीर्जिनसदनोपवनेऽपनीतखेदे ॥ २६ ॥
इदमुदितवती तयार्चितासौ सपदि तिरोभवदादृता तदुक्तम् ।
उषसि शशिमुखी तथैव चक्रे हितवचने हि रताः शुभं लभन्ते ॥२७॥
सकलनृपतिचक्रमेकहेलं स्फुरदनुभाववशंवदं विधाय ।
निजनगरमभिप्रयान्तमेषा झटिति जयाथ जयन्तमाजहार ॥ २८ ॥
प्रकटितहृदयानुकूलभाव मुग्धमवलोक्य विकस्वर म नस्या ।
पदकमलयुग त(न)नाम देव्या विनयगुणाञ्चितमानसा हि सन्तः २९
अथ निजजननीव सा बभाषे नृपतनयाहमिहानय नगे त्वाम् ।
तव गगनचरेषु चक्रिलक्ष्मीप्रभवगुणा नृपकन्यका प्रदिष्टा ॥ ३० ॥
ध्वजपटमिषतो वरेण्यपुण्यप्रभवगुणा नयंव(?) जगत्सु दक्षपाते ।
इह सुरसदने जिनेन्द्रबिम्बं ····नयनामृतसारणि स्वनेत्र ॥ ३१ ॥
वियदिव परिमातुमुच्छ्रितानां विकसितपुष्पमिषेण पादपानाम् ।
... नन्दनाह्वं वनमपि यत्र जनैर्भवोदयेन ॥ ३२ ॥
... ...द्रुमशिखरैः पवनेन यत्रमद्भि ।
...जिनं शिरोभिरस्यालयमतुलं परिवृत्य नित्रति स्म ॥ ३३ ॥

रगगनचरेन्द्रसुन्दरीभिः सितनयनाञ्जलिभिः प्रपीयमानः ।
ादिदमुपवनं सलीलयालंकुरु भविता च तयेह संगमस्ते ॥ ३४ ॥
समयसमुचिते कृतेऽथ कृत्ये मितपरिवारविभूषितस्तयासौ ।
हितजनवचनं बुधैर्विधेयं ध्रुवमिति जैनगृहे जगाम हृष्टः ॥ ३५ ॥
अहमहमिकया जिनेन्द्रबिम्बं खचरनृपैर्विहितोत्सवं स तत्र ।
सरभसमवलोकयाबभूव ध्रुवशिवसौख्यतरोरवन्ध्यबीजम् ॥ ३६ ॥
निरवधिमकरन्दबिन्दुवृन्दैः सततवशंवदषट्पदैः प्रसूनैः ।
मुखकमलनिलीनलोचनोऽसौ सरभसमर्चयति स····त्कुमारः ॥ ३७ ॥
विपुलपुलकमांसलः सदैवं प्रणयवशीकृतमानसः प्रणम्य ।
शुचिरुचिपटलीजटालमुच्चैर्मणिमयमण्डपमासदत्तदग्रे ॥ ३८ ॥
जनकुमुदततेः कुमुद्वतीनां पतिरिव यः परितश्चकास्ति तत्र ।
घनसमय इवोपशान्तिवल्लेः कुमतकरीन्द्रघटासु केसरीव ॥ ३९ ॥
फलमिव परिपाकि दाडिमीनां चिरपरिचुम्बितनिष्कषायभावम् ।
सततमपि मनो यदीयमास्ते····नमिव सत्करुणोदयैश्च हृद्यम् ॥ ४
विषयविषविषङ्गवैनसम्य(!) स्फुरति लवोऽपि न यस्य मानमान्त.
प्रतिकलमिह खेलति स्म यस्मात्प्रशमरसान्तरमामृतप्रवाह ॥ ४१
समतृणमणिलोष्टकाञ्चनस्य त्रिकरणशुद्धिविभूषितस्य यस्य ।
कामकमलनमस्ययापि जन्तोस्त्यजति सुदुस्तरनामद भवाब्धि ॥
गुरुगिरिवयमस्तटे स गन्धस्सरिव सौरभशालिभि प्रसूनै ।
शिवपथपथिकैकसाधवार प्रथितयशा स्खलितस्मरप्रताप ॥
दर्शविषमदप्रदानीन्द्रकृत्य गुणानिव य सुकवेर्महाप्रबन्ध ।
अविनुमित्र जगन्ति सोदरात्रोरापगुणधमेभ्य समन्ततोऽपि ।
अविरशिवपुरीप्रवेशनृपवर्णनम पुरवचनैर्जिनेन्द्रधर्मम् ।
स्वचरसुरजनस्य कौतयन्त स तमवलोक्य ननाम धर्मसूरिम
(अष्टभ

गुरुरपि नृपज स धमनाप्रावनतेन मुदारसद चकार ।
क. शिरोवनसीकृतमानस शि गर्वावि कानु'

शृणु सगुण जयन्त जैनधर्मं सकलसुखोपयिकं भवद्वयेऽपि ।
इति गुरुवचने स बद्धतृष्णः समजनि चातकवत्पयोदनीरैः ॥ ४७ ॥
सपदि शिवपदाय वीतरागं परममवेहि जिनेन्द्रमेव देवम् ।
किमपि मृगदृशां कटाक्षपातैः शिरसि कृतस्मरशासनैः किमन्यैः ॥ ४८ ॥
घनसमयपयोदगर्जिनादैः स्फुटसुमनस्त्वमुपैति केतकीव ।
द्रुतमपि जनता यदीयवाक्यैर्भज सुगुरु तमपास्तसर्वसङ्गम् ॥ ४९ ॥
परिहर परिहार्यमार्य वीर्यैः कुपथमपथ्यमिवातुरः सकर्णः ।
इतरजनसमानतैव यस्मिन्विषयजुषां खलु देवता गुरूणाम् ॥ ५० ॥
विषयसुखमशेषदेहभाजां सुखमधुरं परिणामदारुणं च ।
इति विदुरधियामपीह शक्तिर्विलसति मोहमहीन्द्रशासन हि ॥ ५१ ॥
तरुणतनुमता वराङ्गनेव क्षितिपतनूज दया यदि प्रिया ये(ते) ।
द्रुतमनुभविता तदा ह्यनङ्गव्यतिकररम्यतमा दशा सदैव ॥ ५२ ॥
मुखकमलमलंकरोति सत्य··· · · · ····
······· ·········· ····· ·· ····· · · ·········

जनितयुवपतङ्गदेहदाह ज्वलितगुण च शिखायमा...
परयुवतिवपुः प्रदीपकल्पं भवति सदा यतधीर्न जातु
विविधविभवभोगभूरितृष्णा ज्वरलहरीव भवावनि
जनयति हृदि तापमित्यमन्द प्रशमय निस्पृह
बलमिव परिरक्षतु प्रकार जिनपतिन कुरु द.
नरसुरशिवसंपदा पद स्य भवति चिकाशनि ।
सकलसुकृतकल्पपादपाना दवदहनप्रतिरोपम
नय चतुरशम कषायवर्ग प्रशमरसेन
संवेगामृतपरसुन्दरसुरभीनान्विनासो...
यानु हन्त सदा... ना बड़...
अर्हन्निर्म...धम विधिन...
सं शृङ्गाय ...

संजातायां तदनु सुगुरोर्देशनायां जयन्तः
शुद्धः श्रद्धाकर्णितमनाः साधितं धर्मकर्म।
प्राप्याक्षीणं निधिमिव मुदा मेदुरः सादरोऽयं
जज्ञेऽनन्याम्युदयसुभगं भावुकश्रीविलासः॥ १९॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीजयन्तकुमारधर्मप्रतिपत्तिवर्णनो नाम द्वादशः सर्गः।

त्रयोदशः सर्गः।

अञ्जलिं शिरसि बिभ्रदभ्यस्तभक्तिरमकुम्भमिवोच्चैः।
श्रीमुनीन्द्रमथ पार्थिवसूनुः प्रणम्य स चचाल यथेप्सम्॥ १॥
तस्य जैनसदनस्य विनिर्यच्चन्द्रकान्तिमणिकान्तिपयोभिः।
नित्यमुत्थितमिवालिकुलाभं कौतुकादुपवनं स विवेश॥ २॥
यत्र यत्र स चचार वधूभिस्तत्र तत्र सुभगः परिवव्रे।
ध्रीयते हि मधुसारभमारं पारिजातकुसुमं भ्रमरीभिः॥ ३॥
तद्वपुर्लवणिमामृतपूरं पृथग्लोलनयनाभिरपाङ्गैः।
पीयते स्म कुसुमायुधजन्यस्मारतापमपहर्तुमिवाशु॥ ४॥
लोचनैरिव विकस्वरपुष्पैः पल्लवैः करतलैरिव शोणैः।
उन्मुखैरिव फलैर्वनलक्ष्म्यास्तत्र विस्मयमनायि स मेने॥ ५॥
यामिनीचरमयामविरामे चक्रवाक इव सम्मृतरागः।
स प्रियानर्पानवपल्लवा ता नर्दति कुसुमभृद्गनिमग्न॥ ६॥
देवनायचननी नृपपुत्री मानकेतननिकेतनमकम्।
साध्यथास्वनमुन्मुकचिता सचचार सुकुमारशरीरा॥ ७॥
मागम वरगमध्यसजातस्वेदबिन्दुभरदन्तुरिताङ्गी।
अन्तकल्पितरागपर्यार्थमौक्तिकैरिव वभौ निचिता सा॥ ८॥
पूर्णविच्युतमृगीव विलोलक्षिप्तचक्षुरभितस्त्वपि चक्षुः।
तस्य दर्शनकृतेऽत्र वने सा क्वापि केलिनिलय……सा॥ ९

आस्यसौरभमिलन्मधुपालिध्वानमांसलितनूपुरनादैः ।
तत्र कांचन विभाव्य मृगाक्षीं सोऽपि कौतुकवशेन विवेश ॥ १० ॥
तां तडिद्द्युतिविजित्वरकान्तिं रूपतर्पितजगत्त्रयनेत्राम् ।
वीक्ष्य विस्मयतरङ्गितचेताः स व्यचिन्तयदिदं युवराजः ॥ ११ ॥
पर्वते किमिह पर्वतपुत्री पर्वतश्रियमवेक्षितुमागात् ।
किं रतिः किमु रमा खलु नैव मर्त्यलोकललनैव निमेषात् ॥ १२ ॥
पादपङ्कजतले खलु रागः पद्मरागरुचिरः प्रथितोऽस्याः ।
निर्ममे मम मनोद्रुमरागं सांप्रतं कृतपदेयमतीव ॥ १३ ॥
लाक्षया विहितरागतरङ्गैः साङ्कुरैः स्मरतरोरिव बीजैः ।
पादपङ्कजनखैः समयुग्मैः शोभते रजनिजानिमुखीयम् ॥ १४ ॥
विद्रुमद्रुममरीचिसगोत्रैः पादयोर्नखमयूखशिखाग्रैः ।
एतदङ्गलतिका स्मरभूभृद्दोःप्रतापपटलीव विभाति ॥ १५ ॥
एतदङ्घ्रियुगमाकृतिलक्ष्मीलाभलम्पटतयेव सदापि ।
क्षोणिभारवहनव्रतचर्यासेवनैव रसिकोऽजनि कूर्मः ॥ १६ ॥
सुभ्रुव क्रमपरिक्रमणेऽस्या जात्यहेममणिनूपुरनादैः ।
बोभवीति मकरध्वजभूभृन्निद्रया सततमेव दरिद्रः ॥ १७ ॥
हारिणीं क्रमगतिं हरिणाक्ष्याः शिक्षितुं सुचिरमभ्यसनेऽपि ।
केलिहंसललनः न शशाक स्वल्पधीः खलु जलाशययोगात् ॥ १८ ॥
रमणीयकमनङ्कुशमस्या जङ्घयोरनघयोरवलोक्य ।
नूनमूरुतरुराभवदुग्रः मर्त्यगुणललना वनवासम् ॥ १९ ॥
एतदूरुमिषतः पृथुरम्भास्तम्भयुग्ममिव यौवनलक्ष्म्या ।
उद्धृतं प्रविशतः पुरमस्य मन्मथक्षितिपते प्रतिभाति ॥ २० ॥
दीर्घिकामणिक स्तनकाञ्ची किङ्किणीकणमियान्नृपपुष्या ।
यौवनस्य नगरस्य सुरम्यं मन्दिरं इव प्रतिभाति ॥ २१ ॥
उल्लसत्त्रिवलिसंभृतवापी तीरभूमितरुतां गमयन्त्या ।
रोमराजिरलसत्प्रतिभा वहति चारुदृशोऽस्याः ॥ २२ ॥

उन्नतिः कठिनयोः कुचयोर्यत्स्थानमप्युपरि मे मृदुनोऽस्याः ।
तत्सुदुःसहमतीव बभूव क्षामवत्यमुदरं कृशमस्याः ॥ २३ ॥
भारितं गुरुभरेण कुचाभ्यां विस्तृतेन जघनेन च रुद्धम् ।
इत्यसह्यघनवेदनयेव क्षाममेतदुदरं ननु कार्श्यम् ॥ २४ ॥
एतदुच्चकुचसद्मनि निश्रेणीव भाति ललिता त्रिवलीयम् ।
गच्छतो रतिपतेरवलम्बस्तारहारलतिकोन्नयतोऽत्र ॥ २५ ॥
कण्ठसौष्ठवगुणैर्गमितोऽयं कम्बुरम्बुजदृशा परिभूतिम् ।
नूनमन्तरधुनापि दधात्यावर्तरूपमतिदुःखमितीव ॥ २६ ॥
सुभ्रुवो मदनकेलिगुरुत्वं प्राप्तवत्यतितरां कुचयुग्मे ।
नैर्भराम्बुभरविभ्रममेति स्फारहारलतिकोमयतोऽस्याः ॥ २७ ॥
केतकीदलदृशः स्तनपीठे मुद्रयत्यधरपल्लवकान्तिः ।
अप्रयत्नमवकुङ्कुमरागश्रीविलासमनुवेलममुष्याः ॥ २८ ॥
एतदीयसरलोन्नतनासा वंशपार्श्वगतलोचनयुग्मम् ।
एकनालकमलद्वयशोभा वैभवं दधदिव प्रतिभाति ॥ २९ ॥
लङ्घितुं श्रवणयोश्चिरसीमा लोचने मृगदृशो विवदाते ।
निर्विवादविषयेऽपि विवादं शश्वदश्रुनिमता किमु चित्रम् ॥ ३० ॥
नित्यभूषणजुषः श्रुतियुग्मस्योपमास्तु किमु मौक्तिकशुक्त्या ।
या विदार्य परिमुञ्चति मुक्तामण्डनं निजमखण्डमरीचि ॥ ३१ ॥
आत्मनापघटनैर्घटितुं व यत्र रत्नवचनाद्युपमोढुम् ।
तत्कपोलतलचुम्बनतोऽस्याः कुण्डलद्वयममन्यत सौख्यम् ॥ ३२ ॥
अष्टमीशशिनिभेऽधिकनीले भ्रूयुगं लसति भालतलेऽस्याः ।
वल्लरीद्वयमिवास्यसरस्याः सम्भृतं लवणिमामृतपूर्णे ॥ ३३ ॥
तारकावलयवैभवभाजा व्योमपार्वणहिमद्युतिनेव ।
कान्तिमौक्तिकवृतेन ललाटे शोभतेऽलिकतले तिलकेन ॥
कुन्तलैरलिकुलैरिव नीलैः केसरैरिव रदद्युतिपूर्णैः ।
कण्ठनालपरिवर्धितशोभं शोभते वदनवारिजमस्याः ॥ ३५

आम्भोरुहमभिकम्पमुरीकृत्यानलावलिनूपुरनादैः ।
मत्र कानन विभान्ति मृगाली मोऽपि कौतुकवशेन विशन ॥ १० ॥
तां मदिरमुनिविजितनाकाणि कन्यानिजगतमनेनाम् ।
वीक्ष्य विस्मयनमितचेता स अन्निमगरि गुरगतः ॥ ११ ॥
पदेने किमिह पर्सिनुपी पर्तेश्रियमनेशिनुमागात् ।
किं गनि किमु गता मनु नैव मर्पंकोकङ्जनैव निमेनात् ॥ १२ ॥
पादपङ्कजतले मनु गत पद्मरागकणिशः प्रथितोऽस्याः ।
निर्ममे मम मनोद्भुमराग मान्नं कृतादेयमनीव ॥ १३ ॥
लाक्षया विहितरागतरङ्गै भाङ्गैः मान्नगोऽपि मीनैः ।
पादपङ्कजनखे ममयुग्मे शोभने रजनिजानिगुणीयम् ॥ १४ ॥
विद्रुमद्रुममरीचिमरोचैः पादयोर्नखमयूखशिखाभिः ।
एतदङ्गुलितिका स्मरभूभृद्यो मनापपट्टलीव विभाति ॥ १५ ॥
एतदङ्घ्रियुगाकृतिलक्ष्मीलाभलम्पटतयैव सदापि ।
क्षोणिभारवहनव्रतचर्यामेवमेव गमितोऽजनि कूर्मः ॥ १६ ॥
सुभ्रुवः क्रमपरिक्रमणेऽस्या जात्यहेममणिनूपुरनादैः ।
बोभवीति मकरध्वजभूभृच्छ्रिया मततमेव दरिद्रः ॥ १७ ॥
हारिणीं क्रमगतिं हरिणाक्ष्या शिक्षितुं सुचिरमभ्यसनेऽपि ।
केलिहंसललना न शशाक स्वल्पधीः खलु जलाशययोगात् ॥ १८
रामणीयकमनङ्कुशमस्या जङ्घयोरनघयोरवलोक्य ।
नूनमुद्गतपराभवदुःखा सम्प्रेणललना वनवासम् ॥ १९ ॥
एतदूर्मिपन पृथुरम्भास्तम्भयुग्ममिव यौवनलक्ष्म्याः ।
उद्धृतं प्रविशतः पुरमध्ये मन्मथक्षितिपतेः प्रतिभाति ॥ २० ॥
दीप्यदीर्घमणिकाञ्चनकाञ्ची किङ्किणीकणितपात्रपपुष्याः ।
यौवनोन्मदकरीन्द्रपुरस्ताड्डिण्डिमारव इव प्रतिभाति ॥ २१ ॥
उल्लसल्लवणिमामृतवीच्या नाभिमण्डलगभीरसरस्याः ।
रोमराजिरुपकण्ठजदर्वा प्रातिभ वहति चारुदृशोऽस्याः ॥ २२ ॥

र्गः]

क्षतिः कठिनयोः कुचयोर्यस्मानमभ्युपरि मे मृदुनोऽस्याः ।
न्मुदु.सदमतीव बभूव कृशायस्यमुदरं कृशमस्याः ॥ २३ ॥
भारितं गुरुभरेण कुचाभ्यां विस्तृतेन जघनेन च रुद्धम् ।
इत्यसमानमवेदनयेव प्रासमेनदुदरं ननु कार्श्यम् ॥ २४ ॥
एतदुपकुचसद्मनि निश्रेणीव भाति ललिता त्रिवलीयम् ।
गच्छतो रतिपतेरवलम्बसारहारलतिकोभयतोऽत्र ॥ २५ ॥
कण्ठसौष्ठवगुणैर्गमिनोऽयं कम्बुरम्बुजदृशा परिभूतिम् ।
नूनमन्तरधुनापि दधात्यावर्तरूपमतिदुःखमितीव ॥ २६ ॥
कुम्भयो मदनकेलिगुरुत्वं प्रासवत्यतितरां कुचयुग्मे ।
निर्भरान्धुगरविभ्रममेति स्फारहारलतिकोभयतोऽस्याः ॥ २७ ॥
केतकीदलदृशः स्तनपीठे गृध्रयत्यधरपल्लवकान्तिः ।
अभयस्तभवकुङ्कुमरागश्रीविलासमनुवेलममुष्याः ॥ २८ ॥
एतदीयसरलोन्नतनासा वंशपार्श्वगतलोचनयुग्मम् ।
एकनालकमलद्वयशोभा वैभवं दधदिव प्रतिभाति ॥ २९ ॥
लङ्घितुं श्रवणयोर्भिरमीमा लोचने मृगदृशो विवदाते ।
निर्विवादविषयेऽपि विवाद शश्वदश्रुतिमता किमु चित्रम् ॥ ३० ॥
नित्यभूषणजुष श्रुतिगुग्मस्योपमास्तु किमु मौक्तिकशुक्त्या ।
या विदार्य परिमुञ्चति मुक्तामण्डन निजमम्बुकणमरीचि ॥ ३१ ॥
अमितापघटनैर्घटद्ग न यत्र स्मरवनिताद्युपभोक्तुम् ।
तत्कपोलतलचुम्बनतोऽस्या कुण्डलद्वयममन्यत सौख्यम् ॥ ३२ ।
अष्टमार्धशशिनेऽभिकर्ताल भ्रूयुग लसति भालतलेऽस्या ।
वक्रगौठयमिवास्यसरस्या सभूत लवणिमामृतपूरे ॥ ३३ ॥
तारकावल्यवैभवभाजा व्योमपार्वणहिमद्युतिनेव ।
कान्तिमौक्तिकवृन्तेन ललाटचा शोभतेऽलिकतल तिलकेन ॥ ३
कुन्तलैरलिकुलैरिव नील पङ्कजेरिव रदद्युतिपूरं ।
कण्ठनालपरिवर्धितशोभ शोभते वदनवारिजमस्या ॥ ३५ ।

आस्यसौरभमिलन्मधुपालिध्वानमांसलितनूपुरनादैः ।
तत्र कांचन विभाव्य मृगाक्षीं सोऽपि कौतुकवशेन विवेश ॥ १० ॥
तां तडिद्द्युतिविजित्वरकान्तिं रूपतर्पितजगत्त्रयनेत्राम् ।
वीक्ष्य विस्मयतरङ्गितचेताः स व्यचिन्तयदिदं युवराजः ॥ ११ ॥
पर्वते किमिह पर्वतपुत्री पर्वतश्रियमवेक्षितुमागात् ।
किं रतिः किमु रमा खलु नैव मर्त्यलोकललनैव निमेषात् ॥ १२ ॥
पादपङ्कजतले खलु रागः पद्मरागरुचिरः प्रथितोऽस्याः ।
निर्ममे मम मनोद्रुमरागं सांप्रतं कृतपदेयमतीव ॥ १३ ॥
लाक्षया विहितरागतरङ्गैः साङ्कुरैः स्मरतरोरिव बीजैः ।
पादपङ्कजनखैः समयुक्तैः शोभते रजनिजानिमुखीयम् ॥ १४ ॥
विद्रुमद्रुमगभीरिमगोत्रैः पादयोर्नखमयूखशिखाग्रैः ।
एतदङ्गलतिका स्मरभूभृत्प्रतापपटलीव विभाति ॥ १५ ॥
एतदङ्घ्रियुगाकृतिलक्ष्मीलाभलम्पटतयेव सदापि ।
क्षोणिभारवहनव्रतचर्यासेवनैव गमितोऽजनि कूर्मः ॥ १६ ॥
सुभ्रुवः क्रमपरिक्रमणेऽस्या आत्यहेममणिनूपुरनादैः ।
बोधवर्तिनि मकरध्वजभूभृन्निद्रया मननमेव दरिद्रः ॥ १७ ॥
हंसिका क्रमगतिं हरिणाक्ष्या शिक्षितुं सुचिरमभ्यसनेऽपि ।
[illegible] न शशाक [illegible] खलु जलाशययोगात् ॥ १८ ॥
[illegible] योरनघयोरवलोक्य ।
[illegible] वनवासम् ॥ १९ ॥
[illegible] यौवनलक्ष्म्याः ।
[illegible] प्रतिभाति ॥ २० ॥
[illegible] जाभिमाभ्रपुष्याः ।
[illegible] इव प्रतिभाति ॥ २१ ॥
[illegible] श्रीरमास्याः ।
[illegible] वर्तते [illegible] ऽस्याः ॥ २२ ॥

ः]

...स्तिः कठिनयोः कुचयोर्दरमाननमप्युपरि मे गुरुणोऽस्याः ।
...सदतीव बभूव हृदयस्थमुदरं कृशमस्याः ॥ २३ ॥
...भारितं गुरुभरेण कुचाभ्यां विस्तृतेन जघनेन च रुद्धम् ।
...ल्पमदनमवेदनदेव प्रासनेतदुदरं ननु कार्श्यम् ॥ २४ ॥
...पदुपचुवसनानि निश्रेणीव भाति लग्निता त्रिवलीयम् ।
गच्छतो रतिपतेरवलम्बहारहारलतिकोभयतोऽस्य ॥ २५ ॥
कण्ठसौष्ठवगुणैर्निमितोऽयं कम्बुरम्बुजदृशा परिभूतिम् ।
नूनमन्तरधुनापि दधात्यावर्तरूपमतिदुःखमितीव ॥ २६ ॥
सुभ्रुवो मदनकोटिगुरुत्वं प्राप्तवत्कठिनतां कुचकुम्भे ।
निर्भराम्बुभरविभ्रममेति स्फारहारलतिकोभयतोऽस्याः ॥ २७ ॥
केतकीदलदृशः स्तनपीठे गूढपल्लवपटस्य च कान्तिः ।
सममसभवगुञ्जनरागश्रीविलासमनुधेत्यमुष्याः ॥ २८ ॥
पद्मदीपसरलोज्ज्वलनासा वंशपार्श्वगतलोचनयुग्मम् ।
एकनालकमलद्वयशोभा विभ्रमं दधदिव प्रतिभाति ॥ २९ ॥
हर्तुं श्रवणयोरभिसीमा लोचने मृगदृशो विवदाने ।
निर्विवादविषयेऽपि विवादः साधरस्य निमता किमु चित्रम् ॥ ३० ॥
नित्यभूषणजुष श्रुतियुग्मस्योपमास्तु किमु मौक्तिकजालया ।
य विहार्य परिमुच्य मुक्तामण्डन निजसमण्डलशीलि ॥ ३१ ॥
अङ्गुलीयकघटनेपटदु ग्र यत्र रक्तानन दधतीन्दुम् ।
[illegible] कुण्डलद्वयमनन्यन लोचनः ॥ ३२
[illegible] ॥ ३३ ॥
[illegible]
[illegible] निजचेत ॥
[illegible] रदयुग्मम् ।
[illegible] वदनवारजमन्या ॥ ३५ ॥

सा विज्ञाभिवदनापि कुलीना लज्जया निगदितुं न शशाक ।
किं तु कम्पपुलकादिभिरङ्गैरेव तं वरतया प्रतिपेदे ॥ ४९ ॥
प्रेर्यमाणमिव हर्षतरङ्गैरालिचक्रमचिरेण कुमार्याः ।
एत्य भूपमभिनम्य च सम्यक्तां व्यजिज्ञपयदीप्सितसिद्धिम् ॥ ५० ॥
तां विलोक्य जिनशासनदेवी तत्र राजतनयापि तुतोष ।
श्रीकुमारवरदाननिदानं यक्षभक्तिरथ पूजयति स्म ॥ ५१ ॥
निःसमानबहुमानविधानात्प्रमोदहृदया सविशेषम् ।
देवता तदनु साजनि तस्याः कामधेनुरिव काङ्क्षितदानैः ॥ ५२ ॥
अभ्यगादथ नृपः स महर्ध्या तं नरेन्द्रतनयं सह देव्या ।
सोऽपि तस्य विदधे प्रतिपत्तिं नौचितीं त्यजति जातु कुलीनः ॥ ५३ ॥
तौ कथां प्रथयतः स्म मिथस्तां प्रेमवारिनिधिवीचिविनोदैः ।
या श्रुता सुरगुरोरपि चेतः स्मेरविस्मयरसं विदधाति ॥ ५४ ॥
कन्यका कनकवल्ल्यभिधाना पादपङ्कजयुगे निजपित्रोः ।
सा महेलमलिनीव महीयः स्नेहसौरभवशेन सिषेवे ॥ ५५ ॥
स व्यचिन्तयदिदं मम पु(नू)नं सामत विधिरभूदुडुपः ।
मामकीननयनचकोरचन्द्रिकासारभूतोरिव योग ॥ ५६ ॥
कल्पवैभवकलाकुलभार्गवेनामुना जगति कोऽपि सदृक्षः ।
अस्म ते न यदा मम योग्या [illegible] कनकवल्ल्या ॥ [illegible]
इत्युदीर्य [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

समप्रमोदपुलकं कलकण्ठध्वानगानजनितप्रमदाभिः ।
तत्क्षणोचितविधिप्रवणाभिः कृत्यवस्तुनि कृते प्रमदाभिः ॥ ७५ ॥

भूषितः सुरवितीर्णमयूखमेदुरोल्बणविभूषणमुख्यैः ।
आवृतः परिकरेण समन्ताच्चारुवेषरचनारुचिरेण ॥ ७६ ॥

विक्रमक्षितिपतेरथ सूनुः पाणिपीडनसमुत्सुकचेताः ।
प्राञ्चलत्समधिरुह्य विमानं कामिनीनयनकैरवचन्द्रः ॥ ७७ ॥
(त्रिभिर्विशेषकम्)

वैत्रिणेव सुहृदा दिदृक्षेन(?) खेदतः सपदि दर्शितमार्गः ।
द्वारि खेचरपतेः सदनस्य प्राप शंभुरिव सोऽथ हिमाद्रेः ॥ ७८ ॥

आगताभिरभिराजवधूभिः सूक्तनेत्रकमलैः परितोऽपि ।
पूज्यमानतनुरुत्तरति स्म स्मेरपङ्कजमुखः स विमानात् ॥ ७९ ॥

तस्थिवानथ मरुद्गुणदण्ड..........बमनव्यकरेण ।
कल्पपादपलताश्रितहस्ते(?)रावतश्रियमुवाह कुमारः ॥ ८० ॥

मङ्गलानि धवलानि च गायन्तीभिरद्भुततरसं वरवध्वोः ।
अर्घदानमथ कङ्कणबन्धमूर्त्रितस्य विदधे सधवाभिः ॥ ८१ ॥

ता कुसुम्भरसरञ्जितवस्त्रं कण्ठकन्दलकृते विनिवेद्य ।
सौधमध्यमनयन्मृगनेत्रा श्रोत्रपेयकलगीतविलासम् ॥ ८२ ॥

श्रीजयन्त इति नामनि मन्त्रे योगिनीव मनकारिणिनीला ।
मान्नि यत्र कुसुमाग्रपताका मातृपूजनमसौ विदधेऽत्र ॥ ८३ ॥
(युग्मम्)

वाससा शशिरुचाथ स नन्दी नामधाध्य(वश्य)हवगुण्ठितदेहम् ।
क्षीरसागरविमाग्निरकैरावृताङ्कलतिकामिव लक्ष्मीम् ॥ ८४ ॥

कारिते हृदयहारिणि तारामेलकं लघु यथाविधि तत्र ।
दृष्टयो मिथुनकस्य विरेजु कामशास्त्रिनुगुमोदमकला ॥ ८५ ॥

वेदिकाम्बरमित सह वध्वा कैणमुल्लसितगीतमनेर्पात ।
तत्क्षण च मकरध्वजराज मोदमानमिह विश्वजयाय ॥ ८६ ॥

संविधाय पुरतः खचरेन्द्रः श्रीजयन्तयुवराजविमानम् ।
आतपत्रचलचामरलक्ष्मा दत्तविस्मयरसं प्रविवेश ॥ ६२ ॥

(चतुर्भिः कुलकम्)

वैक्रमेस्तदनु कुण्डलसंज्ञमत्र सत्वरमुपेत्य····द्वाग्निः ।
उक्ततातकुशलोऽथ समीपे काञ्चनासनमलंकुरुते स्म ॥ ६३ ॥
निश्चितेऽथनिमलग्नदिनेऽथ क्ष्मापतेर्हृदि मनो निममज्ज(ज्ज) ।
कृत्यजातमपि बन्धुवधूभिर्भूपसपदुचितं विदधेऽत्र ॥ ६४ ॥
प्रत्यहं करयुगाङ्गुलिपर्वश्रेणिभिस्त्वरितमेणदृशोऽस्याः ।
लग्नपूर्वदिवसान्गणयन्त्याः कान्तसंस्मृतिरभूत्सलनाय ॥ ६५ ॥
तां तदाभ्युदयभाजि मुहूर्ते विष्टरे मणिमये विनिवेश्य ।
सर्वमप्यविधवाः कुलवध्वस्तेनिरेऽथ विधिना विधिजातम् ॥ ६६ ॥
उद्यदम्बुरुहिणीप्रियरोचिः संगमारुणसरोरुहलक्ष्मीम् ।
सान्द्रयावकरसेन तदीयं रञ्जित पदतलं जयति स्म ॥ ६७ ॥
निर्मिते च रुरुचेऽरुणरोचिः पादपङ्कजनखव्यपदेशात् ।
तत्तनोः कृतपदस्य सपर्या बन्धुजीवकुसुमैः कुसुमेषोः ॥ ६८ ॥
निःसपत्नविनिवेशितरत्नैः पञ्चवर्णकिरणाङ्कुरितैः सा ।
भूषणैरुपचिताङ्गविभूषा कल्पशाखिलतिकेव रराज ॥ ६९ ॥
यत्नसाधनमसूत्रि(त्र)त तस्याः सर्वतो लवणिमातिशयाय ।
तत्सुधाधवलन तुहिनांशोः स्वादुनाथ मितया च सुधायाः ॥ ७० ॥
निर्मितानि किरणैरिव चान्द्रैः पारिणेत्रसिचयान्यथ कन्या ।
पर्यधायि कनककङ्कणबन्धा सूत्रितोचितविवाहविधेया ॥ ७१ ॥
सा विवाहसदनं नृपपुत्र्या देवता व्यरचयद्रुतमेव ।
भूरिभङ्गिरचनाञ्चितशोभावैभवादनिमिषैर्नृभिरीक्ष्यम् ॥ ७२ ॥
कामधेनुनवगोमयपूतं कल्पशाखिदलवन्दनमालम् ।
इन्द्रचापचतुरद्युतिदण्डैस्तोरणैर्मणिमयैरधिकश्रि ॥ ७३ ॥ (युग्मम्)
तत्र साहमधिरोप्य कयाचिन्मातृदेव्यभिमुखं लघु नीत्वा ।
पादयोर्नतिमकार्यत नामामाभिना च रुचिराननमग्रे ॥ ७४ ॥

सप्रमोदपुलकं कलकण्ठध्वानगानजनितप्रमदाभिः ।
तत्क्षणोचितविधिप्रवणाभिः कृत्यवस्तुनि कृते प्रमदाभिः ॥ ७५ ॥

भूषितः सुरवितीर्णमयूखमेरुदुल्बणविभूषणमुख्यैः ।
आवृतः परिकरेण समन्ताचारुवेषरचनारुचिरेण ॥ ७६ ॥

विक्रमक्षितिपतेरथ सूनुः पाणिपीडनसमुत्सुकचेताः ।
प्राचलत्समधिरुह्य विमानं कामिनीनयनकैरवचन्द्रः ॥ ७७ ॥
(त्रिभिर्विशेषकम्)

वैत्रिणेव सुहृदा दिदृशेन(!) खेहृतः सपदि दर्शितमार्गः ।
द्वारि खेचरपतेः सदनस्य प्राप शंभुरिव सोऽप हिमाद्रेः ॥ ७८ ॥

आगताभिरभिराजवधूभिः सूत्रनेत्रकमलैः परितोऽपि ।
पूज्यमानतनुरुत्तरति स्म स्मेरपङ्कजमुखः स विमानात् ॥ ७९ ॥

तस्थिवानथ मरुद्भुजदण्डं...... .....बमवल्यकरेण ।
कल्पपादपलताश्रितहस्तै(!)रावतश्रियमुवाह कुमार ॥ ८० ॥

मङ्गलानि धवलानि च गायन्तीभिरद्भुतरस वरवध्वो ।
अर्धदानमथ कङ्कणबन्धमूत्रितस्य विदधे सधवाभिः ॥ ८१ ॥

ता कुसुम्भरसरञ्जितवस्त्र कण्ठकन्दललते विनिवेश्य ।
मौघमध्यमनयन्मृगनेत्रा श्रोत्रपेयकलगीतविलासम् ॥ ८२ ॥

श्रीजयन्त इति नामनि मन्त्रं योगिनीव मनकागिणिनीला ।
सास्मि यत्र कुसुमास्त्रपताका मानृपूजनमसौ विदधेऽत्र ॥ ८३ ॥
(युग्मम्

वाससा शशिरुचाथ स तन्वीं नामशाय(वश्य)दवगुण्ठितदेहम् ।
क्षीरसागरविसारितरङ्गैरावृताद्भुतनिकानिव लक्ष्मीम् ॥ ८४ ॥

कारिते हृदयहारिणि तारामेलके लघु यथाविधि तत्र ।
दृष्टयो मिथुनकस्य विरेजु कामशास्त्रकुसुमोद्गमकल्पा ॥ ८५

वेदिकाम्बरमित सह वध्वा क्षेणमुक्तनिनगीतमनेपीन ।
लक्षण च मकरध्वजराज मोदमानमिह विभ्रमयाय ॥ ८६ ॥

आसने कनकरत्नमयेऽसौ मोदमेदुरमना निषसाद ।
तस्य पार्श्वमभजन्नृपपुत्री वल्लरीव वनकल्पतरोः सा ॥ ८७ ॥
देवताभिरवरोधवधूभिर्बन्धुभिश्च विविधैरथ पौरैः ।
मन्दिरं नृपजनैरपरैस्तद्दाडिमीफलमिवाजनि बीजैः ॥ ८८ ॥
निःस्वने निभृतचक्षुषि लोके सावधानहृदये च नरेन्द्रे ।
झल्लरीध्वनिमुखेन विदित्वा लग्नमुच्चसकलग्रहरम्यम् ॥ ८९ ॥
हस्तलेपमतिपावनशम्यश्वच्छ(त्य)चूर्णमति तूर्णमथार्द्रम् ।
श्रोत्रियः करतले नृपपुत्र्या न्यदिप(ध)त्स्मरतरोरिव बीजम्(?) ॥ ९० ॥
(सुगम)

सेक्तुकाम इव तत्क्षणजातस्वेदबिन्दुनखरक्षरणेन ।
तच्च पाणिकमलेन कुमारः सोत्सवं स पिदधे मुहूर्ते ॥ ९१ ॥
तत्क्षणं धवलमङ्गलमिश्रैरुच्छलद्गुरुलतूर्यनिनादैः ।
मण्डलानि स ······पनिोऽमेनितृनि च खचरक्षितिभर्तुः ॥ ९२ ॥
तत्र मण्डलचतुष्कममामी खेचराधिपनिरात्मसुतायाः ।
पाणिमोचनमचीकरदुच्चैराज्यभारविभवेन कुमारम् ॥ ९३ ॥
तत्र दानसमये खचरेन्द्रः प्राज्यवाजिकरटीन्द्रघटाभिः ।
स्वर्णरत्ननिकरैश्च स चक्रे श्रीपतिं हरिमिवाब्धिसमाजम् ॥ ९४ ॥
याप्ययानरथवाजिगजस्थैः राजलोकनिवहैः स्मितचक्रैः ।
आवृते स्वपुरभूमिमभूनाय प्राज्यऋद्धिपरिवारवृतेन ॥ ९५ ॥
दम्पती समाविश्य विमान छत्रचामरनराजितकान्ती ।
पौरवर्ग्यगुणरूपविभूती प्रापतुस्तदनु तौ सदनं स्वम् ॥ ९६ ॥
(सुगम

केतयन्तमिव भासनवस्त्य वासमन्दिरमगात्सह वध्वा ।
कामदेवविधुरत्नसदृश्य यत्र कान्तिनमदर्शयत तस्याम् ॥ ९७ ॥
वक्षस्त्रसममर्दितचि   सर्वाभिनेत्रयुग सत्र ।
दन्तमंशुधरमनोद्यतान नमयन्नत्र दर्शनमत्र ॥ ९८ ॥

उवाच दूतोऽथ नरेन्द्रपूर्वं मत्प्रार्थितोऽपि प्रभुणा तथेयम् ।
ददे परस्मै तनया त्वया तन्नूनं कृतान्तः प्रगुणीकृतोऽयम् ॥ १०८ ॥
महापराधेन तव श्रुतेन क्रुद्धे विभौ कः शरणं जगत्सु ।
उत्कोपिने यष्टिमुखेन सिंहे क्षेमो हि कौतस्कुतमङ्गभाजः ॥ १०९ ॥
विराजमानं युवराजलक्ष्म्या श्रीचक्रिणोऽप्यस्य सुतं विहाय ।
भूगोचरस्यापि कथं त्वया सा द्विकस्य हंसीव ददे परस्य ॥ ११० ॥

एवं प्रत्यवदज्जयन्तसचिवो नीतिप्रियैः क्षत्रियै-
र्दूतोऽस्मीति न वध्यसे स्फुटतरं वध्योऽपि दुर्भाषणात् ।
यस्त्वं किंतु कुधीरवादयदिदं तं दुर्मदान्मेदुरं
युद्धे जीवितसंशयं मम विभोर्नेष्यत्यपास्य श्रियम् ॥ १११ ॥
हेलादिग्विजयार्जितोऽर्जितयशःशास्त्रप्रशस्त्याक्षरै
रम्यां स्तम्भपरम्परा निहितवान्सर्वाब्धितीरेषु यः ।
हीनां कारयितुं त्वदीयनृपतेश्छित्त्वा शिरःपङ्कजं
सद्यस्तां [illegible] कमले प्रक्षेप्तुमभ्येति सः ॥ ११२ ॥
श्रीमानिदं [illegible] पुनर्विवक्षुः कण्ठप्रदत्तार्धनिमार्धचन्द्रः ।
[illegible] कठोरैर्वाक्यैः सभाया निरकासि······ ॥ ११३ ॥

इति [illegible] विरचिते श्रीजयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये [illegible]
[illegible] त्रयोदशः सर्गः ।

चतुर्दशः सर्गः ।

[illegible] सम्यग्[illegible] प्रवृत्तिम् ।
[illegible] भिरनाप्यः ॥ १ ॥
[illegible] शरीरे ।
[illegible] इव [illegible] ॥ २ ॥
[illegible] मानः ।
[illegible] ॥ ३ ॥

दोष्णः कृपाणे च रुषाभिताम्रा तस्यापदृष्टिः शुशुभे पतन्ती ।
संग्रामकालस्य जयाय पूजानिमित्तमम्भोरुहमालिकेव ॥ ४ ॥
रराज शुभ्रारुणनेत्रकान्तिकरम्बिता तस्य कृपाणलेखा ।
समन्नवैरिक्षितिपालशौर्यसूर्यास्तसंध्येव परिस्फुरन्ती ॥ ५ ॥
करीन्द्रकुम्भादलिकर्कशेन स ताडयन्नंसतटं करेण ।
चिराय वैरिव्ययतः प्रसुप्तं प्रबोधयञ्शौर्यमिव व्यराजत् ॥ ६ ॥
इत्युल्लसत्तीव्रतराभियोगः संग्राममार्च्यं रिपुमाकलय्य ।
अमात्यवृद्धानवधीर्य दर्पात्तं प्रत्यचालीद्रघुनपुरेशः ॥ ७ ॥
तस्य प्रयाणक्षणवाद्यमाना समाननिःस्वानमहानिनादः ।
स संभ्रमैर्निश्चलकर्णतालमाकर्णितो दिक्करिभिर्विवशैः ॥ ८ ॥
भेरीरवस्तत्र समुल्ललास तथा यथा ध्यानजुषां मुनीनाम् ।
स संभ्रमाणां करपङ्कजेभ्यो द्रुतं निपेतुः स्फटिकाक्षमालाः ॥ ९ ॥
तत्रोल्लसद्भिः पटहप्रणादैर्दिशां गुहाणि प्रतिशब्दवन्ति ।
कुर्वन्ति सामन्तमहीपतीनामकारण कारणतः स्वभर्तुः ॥ १० ॥
तत्रैककाले परिवाद्यमाननिश्वा(स्वा)नभेरीपटहप्रणादे ।
संभाविता सारथिना प्रसन्त कथ कथंचित्तरणेस्तुरङ्गा ॥ ११ ॥
समारुरोहाथ समुल्लसद्भिर्ध्वजैः समन्तादुपदीकितमपि ।
स चित्रकर्मुर्निर्विविवाद विमानगुर्जिद्रुतगर्भमान ॥ १२ ॥
जाते नभ प्राङ्गणसङ्गतेऽथ विद्याधरेन्द्रस्य महाविमान ।
क्रमेण सामन्तमहीपतीना विमानवृन्दं [illegible] ॥ १३ ॥
विद्याधराणां [illegible] ॥ १४ ॥
[illegible]
[illegible] ॥ १५ ॥
[illegible]

समन्ततः शोणितपङ्कपिण्डविडम्बनाडम्बरमादधानः।
बभूव दुष्प्रेक्ष्यतरः खरांशुरवस्थितोऽन्तःपरिवेषमुच्चैः॥ १७॥
दिवाकराधिष्ठितदिग्विभागमाश्रित्य फेत्कारपरम्पराभिः।
भृशं शिवाः कातरजन्तुजातमुत्त्रासयन्त्यः प्रकटीबभूवुः॥ १८॥
गच्छन्ति मार्गे सममेव गृध्रश्येनादयः क्रूरपतत्रिणस्तैः।
व्यापारयन्तो नयनान्यभीक्ष्णं तेषां शरीरेष्वतिमांसलेषु॥ १९॥
पतिप्रयाणां स्खलतोऽप्यभीक्ष्णं स दुर्निमित्तैरिति खेचरेन्द्रः।
आकृष्यमाणाः किल कालपाशैः स्वदेशसीमानमलंचकार॥ २०॥
अत्रान्तरे चारमुखात्तदीयं प्रस्थानमाकर्ण्य स कर्ण्यवर्ण्यः।
महीपतिर्वायुगतिर्जयन्तममात्यवृद्धांश्च तदेत्यवोचत्॥ २१॥
असौ समागच्छति खेचरेन्द्रः सान्द्राभिषङ्गः किल संयुगाय।
प्रचण्डदोर्दण्डबलावलेपादपि त्रिलोकीं कलयंस्तृणाय॥ २२॥
जानामि तावद्भुजवीर्यमस्य जानामि राज्याङ्गसमग्रतां च।
एतच्च जानामि यदस्य दैवमन्यायवृत्तेः प्रतिकूलमेव॥ २३॥
अतः समायान्तममुं निशम्य संग्रामकामं न मदीयमेतत्।
दोर्दण्डयुग्मं सहते विलम्बमतः परं यूयमिह प्रमाणम्॥ २४॥
इत्थं समाकर्ण्य वचस्तदीयं न्यायानुविद्धं च समुद्धतं च।
कालोचितं नीतिपथप्रवीणैः पुरस्कृतं मन्त्रिवरैस्तदेव॥ २५॥
यान्यप्येवायमयं न साध्यो विद्याधरेन्द्रस्तव देव सद्यः।
उपेक्ष्यते कोऽभ्युदयी समीपे समीयिवांसं रिपुमल्पशस्त्रम्॥ २६॥
समस्त्यमात्य भुवनत्रयेऽपि किं नाम देवस्य सदैव यस्य।
दर्पोद्धुरारातिबलावलेपः सहायतामेव जयन्तदेवः॥ २७॥
इत्थं च नैमित्तिकभाषितं तत्कृतार्थनामेतु जयन्तदेव।
अतः प्रचण्डोऽपि नभश्चरेन्द्रजयाय नूनं विजयोद्यमो वाम्॥ २८॥
इतीरितं नीतिपथानुकूलममात्यवृन्दैर्वचनं निशम्य।
महीपती तौ समभावमुना निधानधीपूरमाविबोधिः॥ २९॥

महीपतिर्वायुगतिस्तदानीं विद्या समग्रा अपि सानुबन्धाः ।
प्रीत्या कुमाराय ददौ स तस्मै किमस्त्यदेयं हृदयंगमानाम् ॥ १० ॥
अनन्तरं विक्रमसिंहसूनोः प्रत्यग्रपुण्योपचयाश्रितस्य ।
असाधिता अप्यनुकूलभावं प्रपेदिरे ताः किल पाठसिद्धाः ॥ ११ ॥
ततः प्रतस्थे स्थिरचित्तवृत्तिः शुभे मुहूर्ते पुरुहूतकान्तः ।
सामन्तसेनापतिमन्त्रिमुख्या नानन्द सद्यः स पुरक्रियाभिः ॥ १२ ॥
प्रयाणतूर्यध्वनिभिः समन्तात्नभोगणं नादमयं वितन्वन् ।
विमानमालाभिरपि प्रकामं समुद्गतार्कं दु(?)सहस्रशोभि ॥ १३ ॥
(युग्मम्)

तस्मिन्क्षणे दुन्दुभिमेघनादमाकर्ण्य तद्वीर विदूरभूमिः ।
मुमोच रोमाञ्चचयापदेशादङ्कुरश्रेणिमिव प्रकामम् ॥ १४ ॥
गभीरभेरीरणितैरमर्त्यमर्त्येषु दूरं बधिरीकृतेषु ।
सदात्मनः सर्पकुलं श्रुतीनामभावमुच्चैर्बहु मन्यते स्म ॥ १५ ॥
तस्य प्रयाणक्षण एव देवैः प्रसूनवृष्टिर्मुमुचे नभस्तः ।
छन्दानुवर्तीव समीरणोऽपि मार्गानुगामी समजायतास्य ॥ १६ ॥
वामेतरेणाक्षिसरोरुहेण प्रस्पन्दमानेन तथा भुजेन ।
सदात्मन संयति सांयुगीन स निश्चिकायाभ्युदयं जयन्तः ॥ १७ ॥
तस्य प्रतापेन पुरस्कृतो वा बभूव भानुर्द्विगुणप्रताप ।
सु(स्व)श्रीकृतानीव तदीयकीर्त्या प्रसादमापु ककुभा गुम्बानि ॥ १८ ॥
उपक्रमोऽस्य विजयाय भावी तस्मिन्ति नून शकुना शशंसु ।
प्रदक्षिणावर्तमिषेण येन दर्शितः दक्षिणसमसौ ॥ १९ ॥
हयुत्सर्गद शकुनैर्नन्दैरानन्दसदोहसर्ग[illegible] ।
अलञ्चकार क्षितिपाल[illegible] प्रदेशान्[illegible] ॥ ४० ॥
समीपभाव मधुपानेऽस्य [illegible] ।
[illegible] ॥ ४१ ॥
[illegible] ॥ ४२ ॥

निरूपिते निर्भरगद्भराय दिनेऽय दैवज्ञगुणैर्गुणाढ्यैः।
मेरीग्वापूरितरोदसीकं सैन्यद्वयं तत्रयुगीनभूव ॥ ४३ ॥
(त्रिभिर्विशेषकम्)

पूर्वावनं जुम्बि(म्ब)ति चण्डदण्डी विमोगवत्रामुखहो नयन्तः।
मत्यूपकल्पं विधिवद्विपाय गंग्मूल्य मान्न.मग्णीयमिष्टम् ॥ ४४ ॥
प्रदक्षिणीकृत्य पतिं प्रभूणामुदस्मूलः मंगरामद्दलक्ष्यः।
आनन्ददानैरनुजीविवर्गं संमाममूमिं समलंचकार ॥ ४५ ॥ (युग्मम्)
अनन्तरं वायुगतिर्नरेन्द्रः ममस्तसामन्तमनायपार्श्वः।
लब्धाधरेस्तः समराजिरेषु तस्याग्रतोऽभूदगमाभिमानः ॥ ४६ ॥
विद्याधरेन्द्रोऽपि सहस्रसंख्यैः सामन्तसेनापतिभिः परीतः।
सुते पुरोवर्तिनि सांयुगीने रत्नाङ्गदे संगरग्रमागात् ॥ ४७ ॥
अवन्ध्यविद्याबलतस्तदानीं पक्षद्वयेऽपि प्रसरत्सनारम्।
आविर्बभूव प्रतिपन्थिका(मा)र्थविक्षोभदक्षं चतुरङ्गसैन्यम् ॥ ४८ ॥
ततः कृतान्तभ्रुकुटीकरालकोदण्डचण्डध्वनिपूरिताशम्।
समं समानैः परिपन्थिमार्थैः प्रारब्धमायोधनमग्रसैन्यैः ॥ ४९ ॥
समुल्लसद्भूरितरान्धकारे निरन्तराभिः शरधोरणीभिः।
दिवापि निर्भासितभानुबिम्बं नभस्यभूत्तारकचक्रवालम् ॥ ५० ॥
धनुर्धरः कश्चिदवार्यवीर्यः शौर्यातिरेकाद्युगपत्क्षुरप्रैः।
प्रत्यर्थिवीरस्य पतत्रिपङ्क्तिर्मौर्वीजयाशा च...लुलाव ॥ ५१ ॥
निशातनिस्त्रिंशविशीर्णजीर्णशरीरवर्न्वैर्युधि वीरवर्गैः।
संप्राप्य दिव्यं वपुराशु मेने परापकारोऽप्युपकार एव ॥ ५२ ॥
परस्परप्रेरितशस्त्रमथमघट्टजन्मा जगतः पतीनाम्।
जयश्रियः पाणिसमागमेऽभूत्प्रदक्षिणा योग्यदशः कृशानुः ॥ ५३ ॥
प्रमादिनं वीक्ष्य विपक्षवीरमरातिसूतः प्रयतः प्रहर्तुम्।
तदीयनिस्त्रिंशहतोऽत्युग्रम. सद्य प्रपेदेऽरुणसारथित्वम् ॥ ५४ ॥

१. 'जवा' इति स्यात्

प्रचण्डदण्डाहतिघूर्णितानां रथस्थितानां रथिनामुपेत्य ।
परस्पराक्षोन्मथनप्रसक्तः पर्यन्तकल्पं दहनश्चकार ॥ १५ ॥ (युग्मम्)

प्राणांस्तृणीकृत्य विपक्षकुम्भिकुम्भस्थलीपाटनलम्पटोऽन्यः ।
तदीयमुक्ताफलबीजवापमभूत्स्वकीर्तिलतोद्गमाय ॥ १६ ॥

आधोरणानामभितः पतद्भिर्विपक्षविक्षोभकरैश्च कुन्तैः ।
तुरङ्गिणः कीलितकायकाण्डाः समं तुरङ्गैरगमन्रसायाम् ॥ १७ ॥

तुरङ्गमातङ्गनरोत्तमाङ्गैर्निरन्तराले रणरङ्गपीठे ।
परस्परं लोचनगोचरस्थैरपि प्रहर्तुं चकमे न वीरैः ॥ १८ ॥

परिच्युतं संयति गाढघाताच्छिरः शिरस्त्रप्रतिबद्धमेव ।
पाणिस्थमन्येन ... [illegible] ... न किंचित् ॥ १९ ॥

[illegible] गणलक्ष्यप्रोट्ठुटेरन्यदहो ...
निशानशस्त्रप्रविदीर्णदेहैर्नागैर्नगेन्द्रप्रतिमैर्निपत्य ।
शिरःसरोजाभरणाः कियन्त्यः कीलालकुल्याः परिकल्पिता न ॥ २० ॥

इति प्रवृद्धे समरोपरागेऽप्यरागवत्तीमजवैर्महद्भिः ।
श्रीमज्जयन्तस्य विपक्षसैन्यैर्बलं बलिष्ठैः परितोऽप्यधूतम् ॥ २१ ॥

ततः मरूदप्रमदो मदान्धैर्भूपालवृन्दैरनुगम्यमानः ।
जयन्तमुद्दिश्य विवृद्धकोपो विद्याधराधीशसुतः प्रतस्थे ॥ २२ ॥

तं वीक्ष्य विक्षोभकर परेषां परापतन्तं रभसादसह्यम् ।
तदन्तरे वायुगतिर्नरेन्द्र प्रत्यग्रहीद्रभसो रणेषु ॥ २३ ॥

तयोरपोलम्भितभीमनादगुदारनागाचलिरोहितानाम् ।
[illegible] अन्यम[illegible] ॥ २४ ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

प्रहारमूर्छाप्रविलुप्तसंज्ञं वरार्थिनी कंचिदुपेत्य वीरम् ।
पुनः प्रवृत्तं प्रधनाय दृष्ट्वा जगाम लज्जां विधुरा सुरस्त्री ॥ ६८ ॥
आधोरणैस्तीव्ररुषः प्रयुक्ताः करैः प्रवीरान्करिणोऽभिगृह्य ।
चक्रुः समाक्रम्य वपुः पदाभ्यां शिरःसरोजैर्बलिमन्तकाय ॥ ६९ ॥
रथाङ्गधीरध्वनिनादमुच्चप्रहारकूजत्करिकण्ठनादम् ।
नृत्यत्कबन्धं समराङ्गणं तत्कृतान्तसंगीततुलां प्रपेदे ॥ ७० ॥
गतेऽथ दैवे प्रतिकूलभावं विद्याधराधीश्वरसूनुसैन्यम् ।
कुलं द्विपानामिव सिंहनादादरातिशस्त्रोन्मथनाद्विशीर्णम् ॥ ७१ ॥
ततः प्रहस्य प्रहतप्रवीरकपालमालाकुलितं रणाग्रम् ।
रथाङ्गदं वायुगतिर्विधूत्य जयन्तपादान्तिकमानिनाय ॥ ७२ ॥
निशम्य सूनोरपमानमुच्चैर्नभश्चरेन्द्रोऽप्यथ सान्द्रकोपः ।
अनन्यसाध्यं रिपुमाकलय्य प्रचक्रमे स स्वयमाहवाय ॥ ७३ ॥
तस्मिन्समाक्रामति च प्रदोषे तमःसमूहैरिव भूरिसैन्यैः ।
रणाङ्गणं पूर्वमहीधरं वा जयन्तशीतांशुरलंचकार ॥ ७४ ॥
ततस्तयोः संप्रयुजे प्रकोपप्रकम्पमानाधरयोः क्षणेन ।
दृशाथ दृष्टिर्विषसा च वाक्यं शस्त्रेण शस्त्रं युगपत्प्रहर्त्रोः ॥ ७५ ॥
विभिन्नतुर्निर्विवरं प्रवीरावबन्ध्यपातैरिषुभिस्तु तस्थौ ।
नभोऽङ्गणं संगरदर्शिनीनां सुराङ्गनानां जनिताभ्यसूयौ ॥ ७६ ॥
शस्त्रैर्धनुर्मुद्गरभुशुण्डिभल्लनाराचचक्रप्रमुखैः सरोषम् ।
कुर्वाणयोः समरकर्म तीव्रं तयोर्न कश्चित्परभागमाप ॥ ७७ ॥
स दुर्गतस्येव मनोरथेषु समस्तशस्त्रेषु फलीभवत्सु ।
विद्याधरेन्द्रोऽथ विधाय दम्भं मुमोच दिव्यं द्विरदास्त्रमुच्चैः ॥ ७८ ॥
रणाङ्गणे वैरिवरान्कराग्रैरुल्लासयन्तः कलभास्ततोऽस्मात् ।
निश्चक्रमुः सागरसंभवानां स्वर्गं स्वदर्पैरिव दर्शयन्तः ॥ ७९ ॥
अथ प्रदन्तावलदन्तदम्भविमर्दिनं वीक्ष्य जयन्तदेवः ।
विरक्षयवद्धस्य पञ्चाननास्त्रं विससर्ज सद्यः ॥ ८० ॥

मृणालनालोपमया निमेषाद्भुजङ्गपूगे कवलीकृते तैः।
मुमोच गुञ्जामुखमेव कामं नभश्चरेन्द्रस्तिमिरास्त्रमुच्चैः ॥ ९४ ॥
तमालताळीगवलालिनीलैर्नीलीरसेन स्नपितामिवोर्वीम्।
कुर्वद्भिरुद्भूतमथान्धकारैः कारानिकेतप्रतिमैः परेषाम् ॥ ९५ ॥
निमीलिता लोचनचक्रवाले विहङ्गमानामनुजीविनां च।
ध्वान्तप्रतस्तत्परिपन्थिभूतं प्रद्योतनास्त्रं नृपतिर्मुमोच ॥ ९६ ॥
ततः किरन्तः करजालमुच्चैर्विस्मेरयन्तो नयनाम्बुजानि।
विशोषयन्तः परवाहिनीं च प्रादुर्बभूवुस्तपनाः समन्तात् ॥ ९७ ॥
निराकृते संतमसः प्रचारे खरांशुभिः खेचरचक्रवर्ती।
दिशाद्दशां दीनतरामरीणां विधुंतुदास्त्रं तरसा मुमोच ॥ ९८ ॥
देहं विनाप्याश्रितविग्रहोग्रास्तमःस्वरूपा अपि तर्जितार्काः।
निकृत्तकण्ठा अपि चित्रमग्राः प्रससुरुच्चैरथ सैंहिकेयाः ॥ ९९ ॥
स्वर्भाणुभिर्भास्करचक्रवाले बलावलेपात्कवलीकृतेऽथ।
श्रेणीद्वयस्यापि भविष्णुचक्री चक्रायुधास्त्रं तरसा मुमोच ॥ १०० ॥
देहप्रभापीवरिताम्बरान्तास्तस्मादकस्मान्मुरविद्विषोऽथ।
निश्चक्रमुश्चक्रगदाकृपाणकोदण्डदण्डाञ्चितबाहुदण्डाः ॥ १०१ ॥
तेषां च तीव्रांशुसितांशुरूपे विजृम्भिते लोचनचक्रवाले।
कृतापराधैरिव यत्तमोभिः पलायितं हन्त किमत्र चित्रम् ॥ १०२ ॥
गतेषु दूरं विधवाङ्गनानां लावण्यरूपेष्विव निष्फलत्वम्।
अस्त्रेषु शस्त्रेषु च खेचरेन्द्रस्त्रपावनम्रो जगदे नृपेण ॥ १०३ ॥
हहो महावीर विमुञ्च लज्जां रणान्निवर्तस्व भव स्वराज्यम्।
किं नाम नारूढ्यबलावलेपो भवन्तमद्याप्युपरीकरोति ॥ १०४ ॥
श्रुत्वेति कोपाग्निनिर्धगेन्द्रः सोऽप्याह योग्योऽस्मि न तेऽधुनापि।
गम्योऽस्ति गोमायुशिशोः कदाचिद्वधोऽपि किं रे हरिणाधिराज ॥ १०५ ॥
अस्मादिदं दुर्वचनं प्रवृत्तमिनीव रोषास्त्रिपुरान्तकास्त्रम्।
अमोघमस्मै नृपचक्रवर्ती मुमोच चिच्छेद च कण्ठपीठम् ॥ १०६ ॥

अथ सुरपथवल्गद्दिव्यभेरीनिनाद-
द्विगुणितकलभृङ्गारावगर्भं नभस्तः ।
शिरसि सुरकराजप्रेरितं पुष्पवर्षं
न्यपतदवनिभर्तुर्मङ्गलोद्गारसारम् ॥ १०७ ॥

पुरमथ रथनूपुराभिधानं गगनचरैः परिवारितः प्रविश्य ।
समनत निजपौरुषोपनीतामवनिपतिः खचराधिराजलक्ष्मीम् ॥ १०८ ॥

तदनु विनयवामना नरेन्द्राः खचरपतेरनुजीविनः प्रणम्य ।
अवनिपरिवृढं किरीटकोटीघटितकराः शिरसा दधुस्तदाज्ञाम् ॥ १०९ ॥

विलेभे विषयान्सद्यस्तेषामपि महीपतिः ।
न नाम महतां सेवा भजते जातु वन्ध्यताम् ॥ ११० ॥

राज्याभिषेकमनुभूय नभश्चरेन्द्र-
सूनुं निदेशगतमत्र निवेश्य यानम् ।
श्रीमान्स वायुगतिसंनिहितोऽधिरुह्य
स्वं राज्यमम्बरचराधिपतिः प्रतस्थे ॥ १११ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते श्रीजयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीमदङ्के
आयुधवर्णनो नाम चतुर्दशः सर्गः ।

पञ्चदशः सर्गः ।

इतश्च सुस्थितः सूरिः श्रीजयन्त्यां समाययौ ।
निजै रराज यः शिष्यैः कल्पशाखीव पल्लवैः ॥ १ ॥

मूर्तिमानिव यो धर्मः कुलशान्तेरिवामलम् ।
कृपावरेण्यपण्यश्रीलाभ्यलीलैकरङ्गभूः ॥ २ ॥

उद्यतीव तपस्तेजः सौमत्वं च परं दधत् ।
यो बभौ मिथिते सह पुष्पदन्तद्वयैरिव ॥ ३ ॥

यः केवलावलोकेन विरेजे सदायद्युता ।
व्योमेव व्योमरत्नेन ध्वान्तध्वंसपटीयसा ॥ ४ ॥

मधुरोदितविशेषोऽपि तस्यार्थं विदुर्गांम्बदीः ।
जायते जनता चित्रं यस्य नेदं विस्मयः ॥ ५ ॥

मुत्पूर्वी समवसारे निर्मापिते मरुत्पतिः ।
गता त्रिजगदिरुले सदने मानिस्तरः ॥ ६ ॥
तत्र धर्मज्योतिर्मौलिमालमण्डप ।
भानव्य सर्वजाभेव सनातैमे स देशनाम् ॥ ७ ॥
सार्वगर्भांस्मलीन समस्तान्नवैभवः ।
श्रीसर्वज्ञार्थे देवः सभां निःश्रेयस श्रिये ॥ ८ ॥
तत्रागमोऽस्मानिश्वयः गुणाशुध गुरुर्गतः ।
यतः पारीणता यान्ति जन्तवः संसारवारिधेः ॥ ९ ॥
ओकरूपः पूर्वीनवेर्पैसां जीवदयामयी ।
यो मनोरमवल्लीनां स्पर्द्धते निजशाखैः ॥ १० ॥
जैन जनस्य दानानि धर्मकर्म चतुर्विधम् ।
राजमैन्यमिवानन्यदुन्तगारि जयश्रिये ॥ ११ ॥
मुगतिश्रेयसी पुंसां शोभतीति वशंवदा ।
जृम्भमाणे जिनेन्द्रोक्तधर्मकार्मणकर्मणि ॥ १२ ॥
इति देशनया सूरेर्मिथ्यात्वममुचन्नृपः ।
नि:शङ्कं पङ्कपङ्कं शारदेव सरिज्जलम् ॥ १३ ॥
श्रद्धासमृद्धिसंबन्धबन्धुरो धरणीधव. ।
श्राद्धधर्मधुराधौरेयत्वमभाजत ॥ १४ ॥
अत्रान्तरे द्विज. कश्चित्पाण्डित्यमदमेदुरम् ।
वाचमुल्लासयामास सर्वज्ञाभावसिद्धये ॥ १५ ॥
मत्सरो नात्र मे राज्ञा सर्वज्ञो मन्यतेऽद्य यत् ।
अप्रमाणेन तेनायं किं श्वेतैर्विप्रतारित. ॥ १६ ॥
सर्वज्ञो नास्ति यद्ग्राह्य प्रमाणै' पञ्चभिर्न स' ।
यदेव तद्भवेदेव यथा व्योमसरोरुहम् ॥ १७ ॥
[1].... ' रम्याङ्गहारिण्यो यथा रूप मृगीदृश' ।
विलोकते तथा चक्षुः सर्वज्ञस्य न जातुचित् ॥ १८ ॥

[1] 'मनो' इति स्यात्.

वधूनामधरस्येव मधुरां मधुसंपदम् ।
नैव सर्वज्ञतां जातु गृह्णीते रसनेन्द्रियम् ॥ १९ ॥
——गमादिसंदर्भगर्भसौभाग्यभूषणम् ।
...भर्तानिवादत्ते श्रोत्रं सर्वज्ञतां नहि ॥ २० ॥
...गरकस्तूरीविचित्रकुसुमोद्भवम् ।
...रम्यमिव नादत्ते सर्वज्ञं घ्राणमिन्द्रियम् ॥ २१ ॥
...र्वज्ञोऽस्तीति न ज्ञानं स्पृशति स्पर्शनेन्द्रियम् ।
...बुद्धीन्द्रियाभिधानाङ्गसमाङ्गो जातु धीधनः ॥ २२ ॥
प्रत्यक्षं पञ्चधाप्येवं सुधासर्वज्ञसाधने ।
सत्प्रतिष्ठाविधौ मानं जातु मानं च चल्गति ॥ २३ ॥
लिङ्गेन लिङ्ग्यते लिङ्गी साध्यधर्मविभूषितः ।
अविनाभावसंबन्धं संबन्धेन च नात्र तत् ॥ २४ ॥
सर्ववित्तोपमानेन प्रमाणेनैव गृह्यते ।
प्रवर्तते हि सादृश्यात्तद्गोगवययोरिव ॥ २५ ॥
परेषां नागमेनापि सर्ववित्साध्यते बुधैः ।
अन्योन्याश्रयदोषो हि निर्विवादोऽत्र वादिनाम् ॥ २६ ॥
नार्थापत्तिप्रमाणं च सर्वज्ञास्तित्वसिद्धये ।
तत्र साध्या विनाभावभावो यत्रास्ति कश्चन ॥ २७ ॥
प्रमाणपञ्चकस्यैवं सर्वज्ञो नास्ति गोचरः ।
तदभावप्रमाणेनाभावस्तस्येति मन्यताम् ॥ २८ ॥
अनुज्ञया गुरोस्तस्य क्षुल्लको वादिसत्तम. ।
प्रतिवादिवचोऽनूद्य दूषयामास वादिनः ॥ २९ ॥
न सर्वज्ञः प्रसिद्धस्ते साध्यधर्मीह साधने ।
अप्रसिद्धविशेष्याख्यं पक्षदोषः स्फुटस्ततः ॥ ३० ॥
हेतुमप्याश्रयासिद्धहेतु……दूषितम् ।
अन्धुमन्ध इवामेऽपि दुरहे त्वं न पश्यसि ॥ ३१ ॥

निजाकारेण साकारे तत्र नार्थावभासनम्।
प्रसज्येत पराकारदरिद्रं तद्यतो मतम् ॥ ५८ ॥
अथार्थैरर्पिताकारे तत्र विश्वस्य शून्यता।
प्रसज्यते ततो ज्ञानं तत्र गोचरयत्वदः ॥ ५९ ॥
अर्थैः समर्पिताकारैरनन्तैस्तत्समाकुलम्।
सजातीयविजातीयभेदनिर्नो(र्णो)यकं कथम् ॥ ६० ॥
अत्रोच्यते त्वयोद्दिष्टा दोषा ज्ञाने हि कोऽपि न।
अर्थग्रहणरूपेण परिणामि हितं मतम् ॥ ६१ ॥
ततोऽनन्तस्वभावत्वादनन्तार्थोपलम्भकम्।
ज्ञानं सिद्धमितः सिद्धिः सर्वज्ञस्येति मन्यताम् ॥ ६२ ॥
निर्जिते मुनिना वादे निग्रहस्थानमागतः।
निर्भर्त्स्य मत्सरी राज्ञा स ततो निरकास्यत ॥ ६३ ॥
प्रशशंस विशामीशस्ततस्तं वादिनं मुनिम्।
इत्थं प्रभावना जज्ञे त्वचोऽद्य जिनशासने ॥ ६४ ॥
विकल्पजालकल्लोलैर्जल्पकल्लोलिनीपतौ।
पातालप्रणयिन्यत्र धीरभूत्तस्य वादिनः ॥ ६५ ॥
मुनेऽद्य मौनमुद्रास्ये वैलक्ष्यं वास्य वादिनः।
ददे त्वयाददे वाशु जल्पकौशलजं यशः ॥ ६६ ॥
अथ विद्याधरः कश्चिदवतीर्य विमानतः।
मुनिं नत्वा नृप चास्य व्यजिज्ञपदनिप्रियम् ॥ ६७ ॥
योऽपजह्रे सुतस्तेऽसौ वैताढ्यं सानुकूलया।
चक्रे देवतया राजकन्येशश्चक्रवर्त्यपि ॥ ६८ ॥
सोऽयमायाति भूमीन्द्र प्रसाध्य जगतीमिद।
जयन्तः स्वभुजप्राप्यशौर्यनिर्जितशात्रवः ॥ ६९ ॥
गुरुश्रोतस्विनीस्रोतः श्रुतं वारीव शीतलम्।
राज्ञोऽथ तद्वचोऽशास्य तापं पुत्रवियोगजम् ॥

अभूदवीचिभिः ग्रातः सखेदं सुतवार्तया ।
दिदृक्षुरक्षिपक्षुम्नं ततः स नमस्तले ॥ ७१ ॥

आययौ खेचरश्रेणिचक्रवर्तिश्रियः प्रियः ।
विमानैः पूरयन्नाशा मुदा च नयने पितुः ॥ ७२ ॥

जिनेन्द्रमिव देवेन्द्रः समुत्तीर्य विमानतः ।
नमश्चक्रे नमस्याईं श्रीजयन्तो गुरुं ततः ॥ ७३ ॥

आश्चर्यैकपदैर्गुणैस्त्रिभुवने भ्राम्यद्यशःसौरभै-
स्तैस्तैरभ्युदयैरसौ····सुकृतप्रागल्भ्यलभ्यैर्मुदाम् ।
दिग्यात्रासु जयैश्च तस्य जनको नारञ्जि राजा तथा
श्लाघ्यैः श्रीजिनधर्मकर्मभिरपि प्रीत्या गृहीतैर्यथा ॥ ७४ ॥

पितुः स विद्याधरचक्रवर्ती सुधावकत्वेन गुणी गुणेन ।
तदा कुमारोऽपि मुदम्बुपूरैः समुद्रमुद्रां बिभरांबभूव ॥ ७५ ॥

मुखालोकैः प्रौढप्रणयसुभगैस्तस्य सुगुरोः
कृतार्थीकुर्वाणो नयननलिने भूपतिरथ ।
पदोरर्चां कृत्वा मणिमुकुटदीप्तांशुकुसुमै-
रलंचक्रे शक्रानुज इव विभूत्या स सदनम् ॥ ७६ ॥

सर्वत्र क्षितिमण्डले क्षितिधवैः श्रीविक्रमक्ष्मापते-
रादेशेन विनिर्मिताद्भुततमा जैनेन्द्रहर्म्यावलिः ।
उन्मीलन्मणिकिंकिणीक्वणमिषादाख्यातुमभ्युद्यते
वामादद्भुतपुण्यकीर्तिपटला कान्ता प्रभुत्वाश्रया ॥ ७७ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीजयन्त-
नरेन्द्रसम्यक्त्वप्रतिपत्तिवर्णनो नाम पञ्चदशः सर्गः ।

षोडशः सर्गः ।

अन्यदा सदसि राजशासनाद्वेत्रिणा सपदि संप्रवेशितः ।
विक्रमक्षितिपतेः पुरः · · · ·   ॥ १ ॥

निजाकारेण साकारे तत्र नार्थावभासनम् ।
प्रसज्येत पराकारदरिद्रं तद्यतो मतम् ॥ ५८ ॥
अथार्थैरर्पिताकारे तत्र विश्वस्य शून्यता ।
प्रसज्यते ततो ज्ञानं तत्र गोचरयत्तदः ॥ ५९ ॥
अर्थैः समर्पिताकारैरनन्तैस्तत्समाकुलम् ।
सजातीयविजातीयभेदनिर्ना(र्णा)यकं कथम् ॥ ६० ॥
अत्रोच्यते त्वयोद्दिष्टा दोषा ज्ञाने हि कोऽपि न ।
अर्थग्रहणरूपेण परिणामि हितं मतम् ॥ ६१ ॥
ततोऽनन्तस्वभावत्वादनन्तार्थोपलम्भकम् ।
ज्ञानं सिद्धमितः सिद्धिः सर्वज्ञस्येति मन्यताम् ॥ ६२ ॥
निर्जिते मुनिना वादे निग्रहस्थानमागतः ।
निर्भर्त्स्य मत्सरी राज्ञा स ततो निरकास्यत ॥ ६३ ॥
प्रशशंस विशामीशस्ततस्तं वादिनं मुनिम् ।
इत्थं प्रभावना जज्ञे त्वचोऽद्य जिनशासने ॥ ६४ ॥
विकल्पजालकल्लोलैर्जल्पकल्लोलिनीपतौ ।
पातालप्रणयिन्यत्र धीरभूत्तस्य वादिनः ॥ ६५ ॥
मुनेऽथ मौनमुद्रास्ये वैलक्ष्यं वाम्य वादिनः ।
ददे त्वयाददे वाग्नु जल्पकौशलजं यशः ॥ ६६ ॥
अथ विद्याधरः कश्चिदवतीर्य विमानतः ।
मुनिं नत्वा नृप चास्य व्यजिज्ञपदतिप्रियम् ॥ ६७ ॥
योऽपजह्रे सुतस्तेऽसौ वैताढ्य मानुकूलया ।
चक्रे देवतया राजकन्येशश्चक्रवर्त्यपि ॥ ६८ ॥
सोऽयमायाति भूमीन्द्र प्रमाध्य जगतीमिह ।
जयन्तः स्वभुजप्राप्यशौर्यनिर्जितशात्रवः ॥ ६९ ॥
सुरस्रोतस्विनीस्रोतः सुतं वारीव शीतलम् ।
राज्ञोऽथ तद्वचोऽप्यास्य तापं पुत्रवियोगजम् ॥ ७० ॥

अस्ति हास्तिनपुरं भवसुराम्नातिदूरभुवि देव विश्रुतम्।
येन दक्षिण[दि]गङ्गनामुखाम्भोरुहे तिलकचारुता दधे ॥ २ ॥
चन्द्रकान्तमणिसान्द्रकान्तिभिर्यज्जिनेन्द्रसदनैर्मनोरमैः।
स्वं पुरीमिव हसत्यनुक्षणं गोत्रभिद्विहितनीतिसंपदम् ॥ ३ ॥
यत्र वेदमुखरा द्विजातयः सप्तमीं भवनभूमिमाश्रिताः।
संवदन्ति निजवासनोद्गतं कुम्भजन्ममुनिना सहान्वहम् ॥ ४ ॥
पालयत्यवनिपालमण्डलीमौलिलालितपदस्तदद्भुतम्।
वैरिसिंह इति वैरिसुन्दरीलोचनाञ्जनतमिस्रभास्करः ॥ ५ ॥
स्फारपुष्करकदम्बचुम्बिता यस्य खड्गलतिका कराम्बुजे।
युद्धनाशितहतावनीभृतामवर्णवहिकाश्रियं दधे ॥ ६ ॥
भाग्यसंपदिव पुष्पधन्वनः सृष्टिसारमिव पद्मजन्मनः।
तस्य देव कमलेव वारिधेरद्भुतास्ति रतिसुन्दरी सुता ॥ ७ ॥
तत्स्वयंवरविधानकौतुकोत्साहदर्शनसमीहया नृपः।
रूपयौवनमदाभिमानिनः सर्वतः क्षितिपतीनजूहवत् ॥ ८ ॥
किंतु सन्तु शतशः परे नृपा रूपसंपदधिकाभिमानिनः।
श्रीजयन्तमपहाय नापरस्तन्मनोन्तरधिकं विजृम्भते ॥ ९ ॥
वाचमेवमवनीपुरंदरः सुन्दरामथ निपीय सादनम्।
तत्क्षणं कृतयथोचितक्रियं राजदूतमवदत्प्रमोदतः ॥ १० ॥
इत्थमस्ति यदि दूत नूतनस्नेहमोहितमना महीपतिः।
श्रीजयन्तमवलम्बितक्रमं प्रेषयामि सममेव तत्त्वया ॥ ११ ॥
समतेन निजगोत्रमन्त्रिणा वासरेऽभ्युदयशालिनि द्रुतम्।
श्रीजयन्तमथ स व्यसर्जयद्भूरिसैन्यभरभङ्गुरावनिम् ॥ १२ ॥
दुन्दुभिध्वनिभरेण रोदसी पूरयन्नपरिमेयविस्तरः।
सोऽचलद्बलविमर्दरेणुभिर्दर्शयन्नहनि दर्शयामिनीः ॥ १३ ॥
अध्वनि प्रतिदिनं स नूतनैः कौतुकैस्तरललोचनाञ्चलः।
वासरैः परिमितैरपि द्रुतं प्राप हास्तिनपुरं नरेश्वरः ॥ १४ ॥

1. 'भवं सुराम्ना' इति पाठे सुगमं सम्बोधनम्

तं समागतमवेत्य पूर्ववैरिसिंहनृपतिः प्रमोदवः ।
संमुखं निखिलसैन्यसंचयन्यञ्चितावनितलस्तदाचलत् ॥ १५ ॥
तत्क्षदिग्गुरुदर्शी समन्ततस्तत्र तौ क्षितिपती वितेनतुः ।
····वितीमथ मिथः प्रथीयसा गौरवेण गुणरत्नरोहणौ ॥ १६ ॥
भूपतिस्तदनु भूरिभक्तिकृति प्रीतिमप्रतिमरूपसंपदम् ।
श्रीजयन्तयुवराजमादरा[दा]निनाय निजमुद्भुजं पुरम् ॥ १७ ॥
भूरि पौरजरतीकरक्षणगाजलाञ्छितशिरः शिरोरुहः ।
तत्र सत्वरनरेन्द्रदर्शिते वेश्मनि स्थितमुख्यः स तस्थिवान् ॥१८॥
हर्षनिर्भरमहीभृदाहृताविष्पगुस्थितवपुः परि······· ।
···दः ॥ १९ ॥
बन्दिवृन्दनिनदेन बोधितः प्रातरेव कृतदेवतार्चनः ।
तत्स्वयंवरविधानमीक्षितुं तत्क्षणादहन स प्रसाधनम् ॥ २० ॥
दिव्यभूषणगणैः स भूषितः कान्तिचक्रकृततारकार्मुकैः ।
[कां]चन श्रियमवापदद्भुतां दाहतः प्रथमगन्धजो यथा ॥ २१ ॥
रूपसंपदनुरूपमण्डनाडम्बरादितमहाकुतूहलः ।
तत्स्वयंवरसमाहृताखिलक्षोणिपालमगमत्सभाङ्गणम् ॥ २२ ॥
तत्र चित्ररचनामनोहरं काञ्चनोपचितमञ्चमुच्चकैः ।
आरुरोह स नरेन्द्रदर्शितं तुङ्गभूधरमिवाशु केसरी ॥ २३ ॥
विस्फुरत्यथ स दक्षिणेक्षणे पाणिपीडनविधानशंसिनि ।
पूर्वभूधरतटीमिवार्यमा हैमविष्टरमलंचकार च ॥ २४ ॥
भूभृतः सदसि तस्य भूषणोद्भासिरत्नमुकुरेषु बिम्बितः ।
रूपसंपदपहस्तिता क्षणादाश्रितास्तमिव सेवनेच्छया ॥ २५ ॥
यै. पुरा स्फुरदुरुप्रभाभरादात्मभिः सदसि भास्करायितम् ।
श्रीजयन्तयुवराज्यसंनिधौ ते दधुर्दिनविधूपमेयताम् ॥ २६ ॥
तत्र पौरनिकरेषु कौतुकोत्तानलोचनपुटेष्वनुक्षणम् ।
मागधेषु निजबुद्धिवर्धितोदामकाव्यरचनाभिधायिषु ॥ २७ ॥

१. 'निन' इति स्यात्.

उत्तमत्वगुरुगौरवे जनमागतं गिरिशि महीपतिं ।
मूर्धनि प्रतिनादं च दुन्दुभिध्वानमांगलिकशङ्खनिस्वने ॥ २८ ॥
गीतमङ्गलकुतूहलोन्मुखे भूमिनेतृनिकुरम्बके ।
स्थापितासननिवेशशंसितश्रीनितु सितिरपूरितासितु ॥ २९ ॥
सान्द्रचन्द्रकरमोदगम्बरा चारुचन्दनगन्धसंगता ।
मूर्तिमत्युदितपद्मवारिजा फाल्गुनीव कुसुमकालिनी ॥ ३० ॥
अङ्गसंगनिविचित्रभूषणोद्गीर्णकान्तिकलनककार्मुका ।
उत्तमद्रुपयोधरोद्धुरा मेघकालकमलेव जङ्गमा ॥ ३१ ॥
श्रोणिबिम्बकुचकुम्भगौरवान्मासु गच्छतु रमा रमातलम् ।
दानमेदुरमनङ्गमालगं मन्थरां गतिमितीव तन्वनी ॥ ३२ ॥
चक्रभृत्करधृतस्वयंवरोद्दामदामनि निविष्टलोचनाम् ।
गन्धलुब्धमधुपाङ्गनाप ··· ध्वानमन्मथमरान्दिवानिशाम् ॥ ३३ ॥
कामिनीजननिसर्गसज्जया लज्जया विनतचक्रवारिजा ।
वाञ्छिताभिनवभर्तृदायिनः कुर्वतीव नतिमङ्गजन्मनः ॥ ३४ ॥
आविरास रसनागुणकणत्किङ्किणीनिकरबोधितस्मरा ।
वैरिसिंहनरनाथनन्दिनी नन्दिनी निखिलभूपचक्षुषाम् ॥ ३५ ॥
(कुलकम्)

भासयत्युरु सभा नभोऽङ्गणं तां जयन्तयुवराजभास्करे ।
चेतसापि विजहुः क्षितीश्वरा वासरश्रियमिवाशुतारका¹ ॥ ३६ ॥
व्यालिलेख मुहुरङ्घ्रिणा महीं सा चकर्ष भृशमंशुकाञ्चलम् ।
श्रीजयन्तयुवराजदर्शने कारिता किमु न पुष्पधन्वनः ॥ ३७ ॥
एतदीयवदनेन्दुदर्शनादुत्तरङ्गगुरुरागसागरा ।
चेष्टितानि विदधुर्वसुंधराधीश्वराः सदसि ते स्मरोद्धतम् ॥ ३८ ॥
प्राससेरसमखिलेषु भूभुजां भूषणेषु निजहारमुज्ज्वलम् ।
उन्नतेन हृदयेन सर्वतः कोऽप्यदर्शयदखर्वगर्वतः ॥ ३९ ॥

---

१. 'ग' इति स्यात्.

हन्ति पञ्चभिरपीषुभिः मारो मां तदेनमभिहन्मि हेलया ।
कोऽप्यभाषत नृपः कृपाणिकावल्गुवल्गनमिनीव सूचयन् ॥ ४० ॥
नागवल्लिदलवीटिकामिषादङ्गुलीरिव मुखे विनिक्षिपन् ।
कोऽप्यलक्ष्यत पतिवरेच्छया मन्मथस्य पुरतः क्षितीश्वरः ॥ ४१ ॥
अङ्गुलीयमणिदर्पणे महस्येणनाभितिलकं न्यभालयत् ।
कोऽपि भूपदुहितुः समीहयेवाक्षरावलिमलीकसंगताम् ॥ ४२ ॥
पाटवं वचसि नाटयन्मुधा मीनलाञ्छनगुरोर्निदेशतः ।
नव्यकाव्यरचनासु चातुरीं कोऽप्यदर्शयदुदारदर्शनः ॥ ४३ ॥
लीलमाद्रिपतमीक्षणाम्बुजं कोऽप्यधत्त वसुधापुरंदरः ।
पातुमेकसमयं नृपाङ्गजारूपसंपदमृतच्छटा इव ॥ ४४ ॥
कीर्तनं विशतु मा स कन्यका काङ्क्षिणामपरभूभुजामिव ।
अङ्गुलीकिसलयेन कश्चन श्रोत्रसंपुटमिति व्यघट्टयत् ॥ ४५ ॥
व्यालिलेख सदसि क्रमाङ्गुलीपल्लवेन तपनीयविष्टरम् ।
तत्र सुसमधिकं परिश्रमाद्बोधयन्निव झषध्वजं पुरः ॥ ४६ ॥
'वन्दिवृन्दनिनदं स संमदो संनिरुध्य मधुरोद्गमध्वनिः ।
भूपतीन्विदितवंशविक्रमान्येश्रभूतमवशादकीर्तयत् ॥ ४७ ॥
शंभुशैलमभिमानलीलया वामपाणिकमले निधाय यः ।
आमकाङ्क्ष किल दक्षिणे करे कर्तुमुग्रम····रावण वशी ॥ ४८ ॥
पुष्पलावमवलूय मल्लकानवैयत्यममधिकमे क्रमात् ।
यत्र सद्गुणवर विलोकयत्नाकुल सममवविलोचन ॥ ४९ ॥
सं सुरासुरसमाजरावण रावण रणपुरीजविक्रमम् ।
प्रेमभङ्गुरनिधि विमन्वना येन शान्तिवमतत्वत क्षिते ॥ ५० ॥
सम केथिरपुनाविन्नाशिनो वन इयनवनामनर्तारनः ।
सन्वंस शशिवुरिर एष पु परव गुरुनुस्वरं न्वम् ॥ ५१ ॥
एनरइनयनीयशाविनी लेखनीरनान्यावनोइने ।
शावरन्दयपुरी निरस्त स इन्मंथ गुरुहंवने ॥ ५२ ॥

तं निरूप्य नृपतिः पतिंवरा किंचिदंचितपुटेन चक्षुषा ।
अथ राजविमुखादिति······ज्जुगमनं फणिपतिरस्तवान् ॥ ११ ॥
लोहितैतमममागरं पुरः स्मेरकैरवसमानलोचनम् ।
वैरभूम्मृगदृशो वशीकृताम्भोजराजकमदर्शयद्धनम् ॥ १४ ॥
[illegible]नोपनापितैः कौशिकैरिव जवाद्रतिभिः ।
मानमात्मनि [illegible] मृगनाभिकर्दमात् परिकल्पिता स्थितिः ॥ १५ ॥
नैष चन्द्रमुखि वेरनायकः सायकाम्बुजमिनारिपारकः ।
अस्ति नेत्र यदि नेत्रकौतुकं तर्ष्णात्र रिपयाभिसर्पसि ॥ १६ ॥
कवचनापि गुणिकभाजने नव सा समभवत्तराङ्मुखी ।
दैवमृत्वनुरजिन कानिचायते हि विभिवान कौतुकम् ॥ १७ ॥
तमुपा नादि वेत्र सखिमा नामधान्यनृपनेनिनाय सा ।
[illegible] पङ्कजारपारहृत ध्रामान् ॥ १८ ॥
[illegible] मदयाति दुर्गतः ।
[illegible] ॥ १९ ॥
[illegible]र्णदृशम् ।
[illegible]मनाथः ॥ २० ॥

भारती वसति यत्र……………………वारिधेः सुता ।
अस्य चाङ्कमधिगम्य निर्मलं त्वं तयोर्भव शुभे तृतीयका ॥ ६६ ॥
सामनादरवतीमिहाधिकं सावितर्थ्यं सुकुमारया गिरा ।
अन्यमुन्नतभुजं महीभुजं ख्यातकीर्ति…………द्रुतम् ॥ ६७ ॥
शिश्रिये निशितशस्त्रघट्टनप्रोच्छलच्छिखिशिखामिषेण यः ।
संभ्रमाद्युधि जयश्रिया हरे व्यत्ययादिव वसानयांशुकम् ॥ ६८ ॥
भस्मसात्कृतमवेत्य मन्मथं मन्मथारिनयनोत्थतेजसा ।
भूप एष तमिवाधिकद्युति यं व्यधत्त विधिरङ्गनावधिम् ॥ ६९ ॥
सोऽयमब्जनयने ककुद्धये गुञ्जतामहिपने करोति यः ।
कन्यकुब्जनृपतिश्चभूर्भवेन्नेत्रपङ्करुहगोचरोऽस्तु ते ॥ ७० ॥
क्षेमुमस्य शिरसीव तत्क्षणं पादपद्ममुदपातयन्……… ।
गन्तुमन्तिकमसौ समुत्सुका श्रीजयन्तनृपतः समीहितम् ॥ ७१ ॥
यानपास्य नृपतीन्पतिंवरा सा जगाम गुरुकामविह्वलान् ।
ते तयाऽऽजनयनैर्विलोचनैः श्यामतां दधुरिवाक्षमेक्षिताः ॥ ७२ ॥
सा विहाय नृपतीनथाजनि श्रीजयन्तमभि भूपतेः सुता ।
नाकिनोऽनुपमरूपसंपदः श्रीमुकुन्दमिव मन्थनेऽम्बुधेः ॥ ७३ ॥
तत्र चित्रितजगत्त्रयाधिकं सानुरागमनसं विराध्य ताम् ।
वेत्रभृद्वदनु तापमुच्चकैरभ्यधत्त मधुराक्षरामिति ॥ ७४ ॥
यत्करेऽरिकरिकुम्भभेदनोन्मुक्तमौक्तिकभरेण दन्तुरः ।
भात्यसिः समिति वीक्ष्य नश्यतः सत्वरानुपहसन्निव द्विषः ॥
विष्टपत्रयजयैकधुर्यया निर्जितः स्वभुजवीर्यचर्यया ।
कुण्डलाख्यविबुधो मदोद्धतोऽप्याशु दास्यमभजद्यदग्रतः ॥ ७
जैनजैत्रभुजशालिना प्रजा पालिताऽभ्यधिकमृद्धवृद्धिभिः ।
निन्दति स्म मरुतामपि श्रियं सोऽस्ति विक्रम इति क्षितीश्वरः ॥
तस्य सखि स एव बोधितघ्नोऽपि पद्मनिकरं स्वतेजसा ।
उद्धसितकुलैकभास्करः श्रीजयन्त इति तत्तनूद्भवः ॥ ७

उच्छलत्प्रबलपक्षशालिनाप्याधिमुख्यमुपगम्य चापलात्।
यत्प्रतापदहनेऽतिदुःसहे सिंहलेन शलभायितं युधि ॥ ७९ ॥
सिंहलीवदनचन्द्रचन्द्रिकां सिंहिकासुत इवासि भीषनः।
यस्य बाहुरसहिष्ट विष्टपानिष्टलुण्ठनपटुर्न संगरे ॥ ८० ॥
खेचरेगमतिदुःसहैः शरैः कुर्वताषि नृपतेः कुटुम्बिनम्।
चक्रवर्तिपदसंपदात्ममाधेन राजतगिरो व्यधीयत ॥ ८१ ॥
यश्चकार शरघोरणिक्षतान्खेचरान्समिति भूमिगोचरान्।
तद्वधूनयनबाष्पबिन्दुभिः सार्धमुद्र····ति पुरः पुरः स्मरान्(?)॥८२॥
आदिकोलकुलशैलकच्छपाम्भोधिभोगिपतिदिग्गजाः।
सन्ति संप्रति चिरात्सुखोन्मुखा भारमुद्धरति यद्भुजे भुवः ॥८३॥
चन्द्रमाः शशमलीनसच्छविस्तापकृच्चरणिरुग्रतेजसा।
तत्र किंचिदसन्नद्विधिश्चिरादस्य येन मुखमेति तुल्यताम् ॥ ८४ ॥
कस्य तस्य सखि भूपसंपदं स्तोतुमेति रसना समर्थताम्।
यस्य विश्वजनतातिशायिनो मन्मथेन तुलनापि लाञ्छनम् ॥८५॥
कौशलेन कलया कुलेन च त्व तमेनमनुरूपमात्मनः।
एहि मुग्धहृदये वृणु द्रुतं गेहिणीव हरिणाङ्कमुत्सुका ॥ ८६ ॥

आकर्ण्य कर्णमधुगामिति वाचमुच्चै-
किंचित्त्रपामगमपास्य नरेन्द्रपुत्री।
माला स्वयंवरमहोत्सवभासिणी ता
श्रीमज्जयन्तनृपते क्षिपति स्म कण्ठे ॥ ८७ ॥
असमदेशनिहितामथ माला ता द[illegible]विरराज।
शेषभूमिपतिकीर्तिपत्ताकामाद्यिन[illegible]सं[illegible]भवमत्रीं ॥ ८८ ॥
उद्दच्छद्दुमम[illegible]द्दुर्ग[illegible]भुज-
स्त्राशङ्कच जयन्त[illegible]चरपति दुर्जय[illegible]ाक्रमे।
मन्द मन्दमपर[illegible] प्राभृत-
[illegible]यादाय[illegible] वैरिविहद्विहिताभ्याम[illegible]गमा ॥ ८९ ॥

समं तया भूमिपनेस्तनूजया जयन्तभू(?)नत्मपरिच्छदः सदः ।
कुतूहलोत्तालपुरंध्रिमङ्गलैर्महोत्सवं मोगल्यस्तथाचलन् ॥ ९० ॥

अथ श्रिया हरिरमाजि विराजतेऽथ
पाथोपतिः सुरतरङ्गवनीसनाथम् ।
देवी शिवा प्रणयिनं हरमथ लेभे
पुष्पायुधं रतिरवाप किलाधुनैव ॥ ९१ ॥

सफलतामधुनैव हि वेधसः श्रममरोऽपि जगाम विहारयन्(?) ।
यदनुरूपवरेण समागमः समजनि सितपङ्कजचक्षुषः ॥ ९२ ॥

पौराणामित्यमभ्यर्णे कर्णे कुर्वन्गिरः पथि ।
मन्दिरं मङ्गलोल्लासि सोऽथ प्राप महीपतेः ॥ ९३ ॥
(त्रिभिर्विशेषकम्)

हर्षोत्कर्षाद्भुतमुभयतः संगताभिर्वधूभिः
स्पर्धाबन्धादधिकरचिते कृत्यजाते क्रमेऽथ ।
हृमे सौम्यमहबलयुजि स्वानुभावानुरूपं
तस्मिन्सुर्वीपतिदुहितरं पर्यणैषीज्जयन्तः ॥ ९४ ॥

प्रमोदनटनपुरस्पुरंध्रिहारावली-
गलत्तरलमौक्तिकैः पथि चतुष्कमापूरयन् ।
ततोऽभिनववल्लभामवनिवल्लभः सादरं
हरि श्रियमिवानयत्स्वनिकेतनमुत्तोरणम् ॥ ९५ ॥

अनुभवन्तनया सह भूपतिस्तदनु वैषयिकीं श्रियमन्वहम् ।
कतिपयान्दिवसान्पितृदर्शनोत्सुकमना अपि तत्र निनाय स ॥९६॥

इति श्रीनारायणसूनुभट्टाभयदेवकृते [illegible] महाकाव्ये
[illegible] नाम [illegible] सर्गः ।

[illegible] सर्गः ।

अथ श्रिया निर्जितदेवसद्मनो श्रीमज्जयन्तो [illegible] ।
[illegible] दिवसा नरेन्द्र हृष्टेन सार्धं [illegible] ॥

सर्ग·········त··।
··॥ २ ॥
·········केन प्रमदाकुलानां कर्णामृतैर्वाग्मिगिरां विलासैः।
श्रीवीरसिंहेन विधीयमानयथोचितार्चस्य दिनानि यान्ति ॥ ३ ॥
परेद्यवि श्रीरतिसुन्दरीदं प्राणप्रियं विज्ञपयांबभूव।
उल्लासयन्ती दशनांशुजालैः सा मीनकेतोरिव वैजयन्ती ॥ ४ ॥
कस्माद्विमुच्यान्यनरेन्द्रवृन्दं त्वां तूर्णमेवावृणवं सहेलम्।
आद्यावलोकेऽपि च तेऽवनीश दिवामणेरम्बुजिनीव जाता ॥ ५ ॥
विद्याधराणामधिपः स विद्यादेव्या मुखेनोत्तरयांबभूव।
प्रियप्रियालापसुधावसेका········दिवाङ्कुरत्पुलककाङ्कुरश्रीः ॥ ६ ॥
उवाच सा पूर्वभवे भवस्य स्निग्धा भवानीव सधर्मिणीयम्।
बभूव तेऽत्रापि ततोऽनुरागात्त्वम्यस्तमभ्येति भवान्तरेऽपि ॥ ७ ॥
तथाहि यस्यां कुचकुम्भचक्षुर्नीलोत्पलास्येन्दुनितम्बबिम्बैः।
स्त्रैणं चकाशे चतुरङ्गसैन्यैरिवोल्वणैः पञ्चशरस्य राज्ञः ॥ ८ ॥
श्रीस्वस्तिमत्यां पुरि तत्र भूभृद्बभूव वज्रायुधनामधेयः।
हेलाहतानम्रनरेन्द्रकान्तानेत्राम्बुसंवर्धितवारिराशिः ॥ ९ ॥
आसीच्च तत्रैव समुद्रदत्तः कलानदीष्णोऽपि सदा दरिद्रः।
स्वपूर्वकर्मस्फुरितानुसारं शुभाशुभं देहभृता फलं हि ॥ १० ॥
स कुन्तली कुन्तलभामि पक्षे दिने दिने चन्द्रिकया च चन्द्रः।
संपूर्णभिक्षाविरहे नदोधे क्षीण सपत्न्या सह कान्तिमत्या ॥ ११ ॥
एकातपत्रेऽपि सुभिक्षराज्ये वदान्यताभाज्यपि तत्र लोके।
सुदुर्लभा तस्य बभूव भिक्षा क्व मन्दभाग्यस्य समीहितं वा ॥ १२ ॥
गृहे गृहे तत्र सम सपत्न्या बभ्राम भिक्षामपि मुक्तमानः।
दुष्पूरसीमोदरपूरणाय प्राज्ञोऽपि दुष्कर्म करोति किं न ॥ १३ ॥
निरन्तरामन्दुरन्तदुःखदारिद्र्यमुद्राज्वरजर्जिताङ्गौ।
तौ दम्पती जीवितनिर्व्यपेक्षौ शैलं समारोढुमथ प्रवृत्तौ ॥ १४ ॥

१. 'दं' इति भवेत्. २ सर्वासु कलासु चतुरोऽपि दरिद्र

समालतालीवनराजिनीलः कालाग्निधूमः किल कौतुकीव ।
यद्व्याजतः पूरितरोदसीको निर्गत्य भूभागमलंचकार ॥ १५ ॥
तद्वत्तरङ्गैः सरितां प्रवाहैर्मही यदीया सततं चकास्ति ।
वामभ्रुवामुच्चकुचाग्रपीठीव स्फुरत्प्रभैर्मौक्तिकहारिहारैः ॥ १६ ॥
तस्मिंस्तपस्यन्नथ साधुरेकः न्यस्तार्कदृष्टिर्विहितोर्ध्वबाहुः ।
हस्तावलम्बाय शिवोन्मुखानां भवाम्बुधौ पातभियेव ताभ्याम् ॥ १७ ॥
महात्मनो दुष्करकारिणोऽस्य पादप्रणामः खलु शम्बलं नौ ।
प्रेत्य प्रयाणेऽस्त्विति दध्यतुस्तौ हृष्यं हृदम्भोरुहि भावि भद्रम् ॥ १८ ॥
श्रीमन्मुनिं तन्मिथुनं ववन्दे हर्षप्रकर्षोद्धुषिताङ्गयष्टिः ।
सधर्मलाभेन ततः कृताशीरादध्दा तत्र कृतोपयोगः ॥ १९ ॥
मुक्ताफलं न्यस्तमिव स्वहस्ते ज्ञानेन निर्णीय तयोः स्वरूपम् ।
आलापयद्भद्र न भद्रमेतत्प्राण प्रहाणं युवयोरिहैवम् ॥ २० ॥
निन्द्य बुधैरात्मवधं विधत्ते कथं सुधीरप्यधमत्वधाम ।
न चामुत किंचिदपैति दुःस्य व्याधिः कुपथ्यादिव वर्द्धते तु ॥ २१ ॥
जलाञ्जलिं दित्ससि चेन्निजाना दुष्कर्मणा दुःखदानप्रदानाम् ।
सर्माहितार्थोपयिक नैदक मुपात्रदान कुरु भिक्षयापि ॥ २२ ॥
अङ्गीचकारैनं गुरूपदेश कल्पद्रुमस्येव फल बुभुक्षु ।
तन प्रमाण कृतपूज्यपार्श्वमनया पुरस्तान्मिथुनं प्रनम्य ॥ २३ ॥
प्रायेण चित्र[illegible]समन्ततो निर्जगा[illegible] ।
या [illegible] ॥ २४ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ २[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

दुःस्थामवस्थामपि जग्मिवांसौ कृच्छ्रात्तमिश्राममिमौ कुकामी।
तौ दम्पती तत्र जलाशयान्ते स्थानं ततः शीतलमाश्रयेताम् ॥ २८ ॥
मासोपवासादितपोविशेषैस्त्वगस्थिशेषाङ्गमनङ्गरूपम्।
तस्मिन्पुरे पारणकाय यान्तं तौ दृष्टवन्तौ सुकृती मुनीन्द्रम् ॥ २९ ॥
सुदुर्लभं सर्वरसप्रशस्यं त्रिलङ्घनान्ते ददतस्तदन्नम्।
मुनेस्तदा सर्वमखर्वभावो किं दुष्करं धर्मधनस्पृहां हि ॥ ३० ॥
तद्दानतस्तौ परमप्रकर्षप्रमोदपीयूषविशेषपानैः।
अवेदनान्नौ स नृपः क्षुधोऽपि सुखं शिवस्येव तदान्वभूताम् ॥ ३१ ॥
राजन्समागत्य सुरः सुदृष्टिर्मुनीन्द्रभक्त्याथ तयोरुपान्ते।
विद्युत्प्रभामासुरकायकान्तिर्विद्युत्प्रभाख्योऽभिदधे सितास्यः ॥ ३२
अहो महादानमिदं तवाभूच्छ्रीमन्मुनेस्तीव्रतपोऽवसाने।
महाद्रुमस्येव घनाघनाम्भः संभारवृष्टिः शुचितापशेषे ॥ ३३ ॥
यद्दुष्करं दुष्करकारिणेऽस्मै विश्राणनं त्वत्करपङ्कजेन।
सुपात्रदानानुगुणेन तेन त्वयि प्रसन्नोऽस्मि समुद्रदत्त ॥ ३४ ॥
विधेहि वाग्गोचरमंचरिष्णु. स्ववाञ्छितं तद्विदधामि येन।
एवं हि मे नृत्यतु दानधर्मानुमोदनाल्लक्षणपुण्यलक्ष्मीः ॥ ३५ ॥
कृताञ्जलिर्वीक्ष्य ममभ्रमम्न व्यजिज्ञपन्मोऽपि विनम्रमौलिः।
सुदुर्लभं श्रीजिनशासनं यल्लेभे मया तत्किमितोऽर्थनीयम् ॥ ३६ ॥
तथापि मा धार्मिकवत्सलानां प्रभावमाभाग्यनरञ्जितानाम्।
प्रसादवाक्यं भवता सुरेश मन्मस्तके यातु किरीटसख्यम् ॥ ३७ ॥
जिनेन्द्रधर्मस्य समुन्नतानां सार्वत्रिकीणां परभागभाजाम्।
संदेहलोकेऽपि भवत्प्रसादान्निबन्धनं स्यामिति मेऽभिलापः ॥ ३८ ॥
ततः सुरो चिन्तयदस्य पुण्यं प्राज्यैस्तेति स शुभाशयोऽयम्।
जागर्ति य सिद्धिसुखोत्सुगर्यं नराभरार्धाश्वरसपदेऽपि ॥ ३९ ॥
संपत्स्यते ते स्वयमेव पुण्यैस्त्रिविष्टपाधीशप्रकोम्लादिष्टम्।
साहाय्यमात्र त्विदे मत्प्रभावस्य प्रत्यवादीत्रिदश प्रहृष्टः ॥ ४० ॥

विमलन्दर्भां सुरपमलक्ष्मीं सौधे समस्ताद्भुतवस्तुभाजि ।
रूपश्रिया प्रीणितनेत्रया च चक्रे स तौ स्वर्मिथुनायमानौ ॥ ४१ ॥
ततो विमाने किरणैर्मणीनां दिवामणेर्विभ्रममादधाने ।
निवेश्य दिव्यर्द्धिविशेषरम्ये स श्रीपुरोद्यानमवापयत्तौ ॥ ४२ ॥
तदास्य भूभर्तरि कालधर्मः क्रोडीकृते दैववशादपुत्रे ।
समाकुले राजकुले समन्तादसंगतं भानुमतीव चक्रे ॥ ४३ ॥
लुण्टाकलोकेन विलुण्ठ्यमाने गृहे गृहे पौरजनस्य वित्ते ।
नीराजराज्यग्रहणाग्रहेण ढौकयमानेऽपरराजलोके ॥ ४४ ॥
निपीयमाने च धने धरायां सर्वत्र विस्फूर्जति वैशसे च ।
राजानमैच्छज्जनता तदानीमुपप्लवानामुपशान्तिहेतुम् ॥ ४५ ॥ (विशेषकम्)
उपद्रवं सर्वमपास्य देवः पयोधरस्येव पयो दवाग्निम् ।
प्रदर्शयामास ततः कुमारं राज्योचितं राजसभागतो नः ॥ ४६ ॥
अनेन नाथेन सनाथतां नः श्रीमत्कुमारेण विभो विधेहि ।
सुरेश्वरेणेव दिविः सुराणां सेर्व्यंगवीदं स मतिस्थिरोभिः ॥ ४७ ॥
सुराभिषिक्तोऽथ स तेन तत्र रराज राजा शरदीव सूरः ।
यस्य प्रतापः प्रतिपक्षिकान्ताकपोलपत्राङ्कुरशोषकोऽभूत् ॥ ४८ ॥
सुपर्वणा पर्वणि तत्र दत्तश्रीराजसिंहापरनामधेयः ।
सामन्तयुक्त्यैरपि स प्रणेमे पृथुप्रभावो जयराजदेवः ॥ ४९ ॥
तूर्यत्रयं तत्र [illegible] ।
राज्योत्सवेऽभूत्तदशेषविश्व [illegible] ॥ ५० ॥
एकातपत्रं विश्वे [illegible] ।
[illegible] ॥ ५१ ॥
तदद्भुतं [illegible] ।
[illegible] ॥ ५२ ॥
[illegible] ।
[illegible] ॥ ५३ ॥

इति प्रमोदामृतवीचिमज्जन्मनाः सुरेन्द्रप्रतिमः स देवः।
विशुद्धमभः क्ष्मापसूनमुवाच वाचस्पतेरपि प्रीतिकरैर्वचोभिः(?) ॥१४॥
धर्म्यैर्गुणैस्ते हृदयं मदीयं वशीकृतं गौरयशोवतंसैः।
नरेन्द्र शार्दूलसमूलचूलसंसारवृक्षक्षयबद्धकक्षैः॥ ९५॥
सद्भावभाजा विनयेन सत्त्वया संदानितात्मेव न गन्तुमीशः।
तत्राद्य यद्यप्यमरेन्द्रपुर्यां तथापि मामुत्कलयोचितज्ञः॥ ९६॥
सम्यग्दृशां देव शिरोमणिस्त्वं स्वयं सुरेन्द्रेण निबद्धसख्यः।
अन्यमहीर्भामपि तादृशं यल्लोकोत्तरं ते चरितं यदीदृ॥ ९७॥
स्तुत्वेति तं भक्तिभरावनम्रः संपूज्य पूज्यं विहितोपकारम्।
स प्रार्थयामास दृशोः सदास्तु त्वद्दर्शनानन्दमयोत्सवो मे॥ ९८॥

तदनु तदनु रागेणान्तरङ्गीकृतात्मा
शुचि यशसि चरित्रे राजसिंहस्य देव।
सुरपरिवृढबन्धुर्विस्मयस्मेरनेत्रं
जगदपि विदधानः स्वश्रिया स्वर्जगाम॥ ९९॥

अथ सकलधराया मण्डनात्स स्वराज्यं
........सुकृतज्ञः कार्मण सिद्धिवध्वाः।
त्रिभुवनमपि कीर्तेर्लास्यलीलैकरङ्गं
गुणिषु निपुणदान श्रीनिदान चकार॥ ६०॥

राज्ये निवेश्य तनयं समये जितारिं
राजा तया मृगदृशा सह कान्तिमत्या।
कोटिं....समधिरुह्य च भावनाया
दिव्यं विमानमिव स त्रिदिवं जगाम॥ ६१॥

वृन्दैरप्सरसां विलम्ब्य विनमत्स्वःसद्मचूडामणि-
श्रेणीषु प्रतिबिम्बचुम्बिचरणो भुक्त्वेन्द्रराज्यं चिरम्।
क्षोणीमण्डलपालनाय कम्पोद्रिकादिवावातर
स त्वं विक्रमसिंहभूपतिकुले श्रीमज्जयन्तो नृपः॥ ६२॥

प्रथितलटभरूपान्तःपुरीचक्रवाले
  मुलित''''तिकलक्ष्म्याः कान्तिमत्याश्च जीवः ।
अजनि स मुनिदानादिन्द्रसामानिकश्री-
  स्तदनु नृपतिपुत्री प्रेयसी ते च भूप ॥ १३ ॥
विद्यादेवीनिजगतिभुवा तत्र जातिस्मरेण
  व्यक्ते हस्तामलकतुलया पूर्वजन्मस्वरूपे ।
शुद्धे पक्षे शशिसमुदयेनाम्बुराशेरिवाम्भः-
  स्तस्य प्रेमानवधि मिथुनस्याथ विस्तारमाप ॥ १४ ॥
इतः प्रत्यक्षं ते चरितमुदितश्रीपरिकरं
  परं किं किं भूयोऽपरनृपयशःकैरवरवे ।
इदं विद्यादेवी निगदितवती तेन महिता
  विसृष्टा दृष्टा सा द्रुतमथ तिरोऽभूत्तडिदिव ॥ १५ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये
श्रीजयन्ताङ्के नरेन्द्रपूर्वभववर्णनो नाम सप्तदशः सर्गः ।

अष्टादशः सर्गः ।

अथ निरन्तरया रतिसुन्दरीमुखसुधाकरचन्द्रिकयाश्रितः ।
अपि समागतमुष्णदिनं नृपः शिशिरकालमिवाकलयत्तदा ॥ १ ॥
यदभिसंगमतः खलु मित्रतोऽप्युदयते परितापभरो भुवि ।
उपद्रवादिव वीरुधिदारुण' किमु निदाघऋतुः स न दुर्जनः ॥ २ ॥
अकृत सृष्टिममुष्य सरस्वती सुचिरशोषकृतोऽपि कृतोऽविधिः ।
भुवि पुराणपुमानिति मन्दधीरति कलङ्कपदं स ततोऽजनि ॥ ३ ॥
दिनकर. करदण्डनिपातनैस्त्रिजगता परित परितापद. ।
तदपि पङ्कजिनीप्रमृतायने मियतमासु न यो हि मृदुर्यत' ॥ ४ ॥
पथिषु पान्थजनस्य चरेणवस्तपनतापवन ' 'नर्मदया ।(!)
स्फुरितवह्निकणैरिव वर्षिण. सततगाभ्रनिनाजनमरुद्रुदा. ॥ ५ ॥
महुनृपेव रमारसपतनमारजिरेष महामरदुर्वह ।
अभवदस्य रथाधगतिः शनैर्भ्रमणो दिनराज्ञिरयायन ॥ ६ ॥

सरसचन्दनपङ्कविलेपनैः सुघनसारपरागतरङ्गितैः।
शिशिरतादिगुणैः खिभि(?)रञ्चितैः सततगैः सुरतक्रमहारिभिः॥ ७॥
घननिभैः कदलीदलमण्डपैः सरविबोधनबन्धुरपण्डितैः।
विमलमौक्तिकभूषणभूषया तुहिनरश्मिरुचाच जलार्द्रया॥ ८॥
हिमरुचे रुचिरैः करकोरकैरुपवनैर्मधुधौतधरातलैः।
सितसरोजरजःसुरभीभवन्न····पयस्सु रयस्सु वमज्जनैः॥ ९॥
अभिमतैः शिशिरैरपरैरपि स्मरनरेन्द्ररसाढ्यरसायनैः।
जगति भोगिजनेन पुरस्कृतैर्लघुनिदाघऋतुः परिभूयते॥ १०॥
(चतुर्भिः कलापकम्)
सरसकेलिमिथाङ्गनिपीडनैर्दृढमनङ्गसुखैः खलु वञ्च्यते।
यदिह भोगिजने घनधर्मतस्तदिहमुष्मऋतोः खलु वल्गितम्॥ ११॥
व्यरचि यो मृगलोचनया प्रपा सुरभिकुम्भजलेन युवा नृपः।
लवणिमामृतनिर्भरपानतोऽजनि स तत्कुचयोस्तृषितोऽद्भुतम्॥ १२॥
गिरिदवानलदग्धवनोद्भवं भ्रमति भस्मसितं वितततीकृतम्।
जगति बन्दिजनैरिव वायुभिर्यदा इवोष्ण ऋतोरवनीपतेः॥ १३॥
खररुचे रुचिभिः परितापिनैः प्रकुपितैरिव मण्डलमादधे।
अनिलतो विततैर्दिवरेणुभिः कठिनपाकपलाशदलोपमम्॥ १४॥
न परमुग्रमयं रतिसुन्दरी प्रियतमः सहते निजशासनात्।
इति भयादिव कम्पितमानसस्त्वरितमुग्रऋतुः प्रपलायत॥ १५॥
जय जयोन्मुखमङ्गलपाठकैरिव कलापिकुलैः कलनादिभिः।
घनघनाघनघोषमिषेण च प्रमृमरैर्जयदुन्दुभिनि स्वनैः॥ १६॥
जलदमध्यचलत्त्रिदशकण्टिकावनिमिषाचमरैश्च चलाचले।
स्फुटशिलन्ध्रितनातपवारणैर्भुवि नपात्ययभूभृदवातरत्॥ १७॥
विनिनुते भुवनाद्भुतवैभव त्वमिव किंतु मुखे मलिनत्वमभूत्(?)।
अयमिति प्रियमुक्तवती मती ममभवद्भनये रतिसुन्दरी॥ १८॥
मिथुनकैर्नववारिदवायुना पुलकिते स्मृतोमिविवर्धिणा।
अथ मिथः परिरम्भमुखैर्मुदा नवमिवाक्रियते स्मरशासनम्॥ १९॥

जलदकालनृपस्य घनो भटः परिलसत्तरवारिसमुद्भटः ।
तडितमुमप्रतो स्म दिदृक्षया क्षिपति दृष्टिमिवातिरुषा नृणाम् ॥ २० ॥
मृतनमस्त्वारिदवृष्टिभिर्नयनयोर्द्रुतमर्पितकौतुकः ।
विलसतां सह वल्लभया भृशं भवति वारिमुचां समयः प्रियः ॥ २१ ॥
भुवनमभ्यमृतेन पयोधरः सुखयति महतातपवैशसः ।
विरहिणीर्दहति स्मरवह्निना पुनरहो चरितं विविधं विधेः ॥ २२ ॥
कवलितं सकलं किल तेजसं पटलमुल्बणमुष्णकतोरिव ।
पवनवल्लितदीप्तदवानलप्रशमनच्छलतो घनवारिभिः ॥ २३ ॥
जलदवारिकणैः परिचुम्बितं नवकदम्बमुदञ्चितकेसरम् ।
अनुकरोति विलासिनमुच्चकैः पुलकितं दयितापरिरम्भणैः ॥ २४ ॥
गिरिशिरःपरिपातितरङ्गिणीतरलतुङ्गतरङ्गपयःप्लवः ।
त्रिजगतामुपकारितया श्रमवश इव प्रतिभाति पयोमुचः ॥ २५ ॥
जगविलासमयेऽपि मनस्विनी स्फुरितमानविखण्डनपण्डिते ।
नवघने बहुमानपरम्परा निशमभूदुपकारिणि कामिनाम् ॥ २६ ॥
स्मितवती कुटजैः स्फुटकेतकीद्युतिभिरिद्धकटाक्षपरम्परा ।
घनविभूतिरियं जगतीतले ललति रञ्जितकामनरेश्वर ॥ २७ ॥
रुचिरता चिनुते स्म परां घनः किसलपुष्पफलैश्च वनश्रियाम् ।
मृगदृशामिव यौवनमुज्ज्वल स्मरविलासकुलैरिव विभ्रमैः ॥ २८ ॥
रविमवेत्य निदाघमिवापरं जगदरुंतुदमम्बुधर' क्रुधा ।
वसुविलासमपास्य विनिर्ममे कवलिताखिलमण्डलमुच्चकैः ॥ २९ ॥
जगदुपद्रवणेषु सहायता विदधतोमप्रतोरहिमांशुना ।
मिलति दशदिनेष्वरिणा तत.·····हन्ति गिलितस्तनयित्नुना(?) ॥ ३० ॥
रुचिरकाञ्चनचित्रमणिप्रभा वलयपल्लवभृन्मुकुटश्रियम् ।
दधदिवेन्द्रशरासनमण्डलं घनघनो नृपतेः प्रविराजते ॥ ३१ ॥
सम····वर्षणतः सफलीभवत्कपिवज्रो·······दशां दशाम् ।
परिचयादिव वारिमुचां पयः शुचिमरीचिमरीचिनिभो बभौ ॥ ३२ ॥

प्रतितसर्वजनीनसमुन्नतौ विगलितायुषि वारिदभूभुजि ।
अथ जयन्तनरेन्द्रमुपाययौ स्मरशरैर्विधुरेव शरद्वधूः ॥ ३३ ॥
कुसुमसायकनायकपत्तनप्रतिनिधिं स च सौधमधिश्रितः ।
प्रणयिनीमथ कर्णरसायनं वचनमेवमुवाच महीपतिः ॥ ३४ ॥
प्रियतमे रतिसुन्दरि निश्चितं शरदियं तव याति सदृक्षताम् ।
अपकलङ्कशशाङ्कमुखी भवेद्यदि सदा सितकैरवलोचना ॥ ३५ ॥
इह मरालकुलं कमलाकरे सरभसं रमते कलकूजितम् ।
विशदपक्षवतां गुणिसंगमः कलयतीष्टतरेषु धुरीणताम् ॥ ३६ ॥
जलदबन्धनमुक्तिमहे विधोः क्षपयितुर्जलधेरिव वीचितः ।
पतितमुज्ज्वलमौक्तिकमण्डलं स्फुरति तारकचक्रमिषादिव ॥ ३७ ॥
जगति पङ्कमकारि मम द्विषा जलभृता सरितश्च विवर्धिता ।
इति रुषेव रविलदशोषयत्प्रविदधेति तनूश्च हिताः ॥ ३८ ॥
अहनि तापमपद्य परं रविर्घनघनां च शशी निशि चन्द्रिकाम् ।
शरद इष्टतरावधिकारिणाविव निदेशवशात्कुरुतस्तथा ॥ ३९ ॥
दिनकरस्य करैः परिपाकतो जलमशेषजलाशयमगतम् ।
सरसतां शरदि प्रतिपद्यते निशि शशिद्युतिभि शशिकान्तिभिः॥४०॥
मदभरोच्छलनेन निरङ्कुशाः प्रबलदर्पभरादिह कुञ्जराः ।
ततकरोऽसमनैर्गलगर्जिभिर्विदधतीव सुरद्विपतर्जनम् ॥ ४१ ॥
कविजुषामपि कान्तरसात्मनां विदधते सरिता नटपाटनम् ।
इह वृषाः शितशृङ्गशिखायुधैः क खलु दुर्मदिनामुचितज्ञता ॥ ४२ ॥
कलमशालिवनं नवगोपिका मृगदृशः परिपान्ति शुकादित ।
कलरवैर्मरणाशरणागते कुसुमसायकसायकपातनः ॥ ४३ ॥
विलसदङ्कुरमल्पुरुषाधिना. शरदि हृद्यरमश्रुनिविश्रुना ।
अलिकुलाञ्जनदन्तुरवक्त्रया: प्रियतमा इव भान्ति भुवीश्वरः ॥ ४४ ॥
मृगदृशा कलधौतरुचे निशि प्रशमनीह जगन्मुदमायया ।
धृतवियोगधिया शृणु शम्भुना पुनरुपदर्शितपाण्डुवपुर्भुवन् ॥ ४५ ॥

जगति राजसि रक्षय मन्दहैर्धनसमृद्धिवरैश्च विभूषितः ।
इति जयन्तनृपः शुभगैर्गुणैर्द्विनदिदा शरदा समुपासत ॥ ४६ ॥
नृपसुताक्षितिपाधिपयोस्तयोरतिरनिप्रिययोर्नवयोरिव ।
सरसकान्तकुतूहलकेलयेऽजनि शारसमयः समयोः श्रिया ॥ ४७ ॥
कतिपयेषु दिनेषु गतेष्वथ स्थपितरोहितधीः परमार्हती ।
जिनमते प्रतिबोधयति स्म सा सितसरोजमुखी नृपनन्दिनी ॥ ४८ ॥
स परिपाकविवेकभराङ्कुरमतिमरोमसिलं नरपुंगवम् ।
समवलोक्य जराज्वरजर्जरं नृपतिरेवमचिन्तयदेकदा ॥ ४९ ॥
वपुरिदं प्रथमं सुखसाधनं तदपि रोगजरादिभिरस्थिरम् ।
किमिह निष्फलं प्रभवं धनं वनजवह्निशिखाभिरभङ्गुरम् ॥ ५० ॥
सरसमाकुलपङ्कजलोचना ललितलोचनचञ्चलभङ्गिनाम् ।
प्रथितमायुरुपैति च यौवनं तरणितापितपुष्पदलश्रियम् ॥ ५१ ॥
लवणिमा सुरकार्मुकसोदरः सुभगता नु गता चपला रमाम् ।
अतुलरूपबलाद्यपि देहिनां समदसिन्धुरकर्णचलाचलम् ॥ ५२ ॥
नववधूमिषसंगमसंभ्रमस्खलनतटीतलहारलतातुलम् ।
जगति राज्यमशेषधराधराधिपशिरोमणिलालितशासनम् ॥ ५३ ॥
स्फुरितकोपफणीन्द्रफणावलीतलनिवासरति भजतामिव ।
विषयसेवनमुक्तिमुपेयुषा गुरुविषादिव दुर्गमितो भयम् ॥ ५४ ॥
भवति शारदनीरदसोदरं सकलमेव भवप्रभवं सुखम् ।
परिणतौ विरसं मधुरं मुखे विषतरोरिव पक्वफलं नृणाम् ॥ ५५ ॥
त्रिभुवनेष्वपि नित्यमनित्यताकवलितं निखिलं खलु दृश्यते ।
[illegible] सुखपदं वर [illegible] ॥ ५६ ॥
[illegible] विषम[illegible]भुवन[illegible] पराङ्मुखः ।
मम [illegible] गुणोऽधुना ॥ ५७ ॥
निज[illegible] भुवन[illegible] सुन्दरम् ।
इति विचिन्त्य चिर [illegible] ॥ ५८ ॥

अभिषिषेच जयन्तनरेश्वरं नगमिराज्यमुदारमहेन सः ।
कनककुम्भमुखोच्छलिताम्बुभिः पुरजनोऽप्यनुरागमुपारसैः ॥ ९९ ॥
स जिनसद्मपदाम्बुजपूजनं प्रमुदितार्थि च दानमनेकधा ।
क्षितिभृतां मतराज्यपरिग्रहे यदुचितं तदशेषमचीकरत् ॥ १० ॥
सह जयन्तनृपेण स हास्तिनापुरपतिर्गुरुमेत्य निनत्य च ।
शिरसि मौलिमिवाञ्जलिना परं विरचयन्नतिधर्ममयानत ॥ ११ ॥
सानन्दं गुरुणा ततः करनसज्योतिःप्रवाहाम्बुना
राज्ञस्तस्य विनिर्मिते व्रतमहाराज्याभिषेकक्रमे ।
तत्रासौ मुमुदे शुचौ च सुचिरं श्रीमज्जयन्तः पुन-
स्तत्त्वज्ञोऽपि विमुक्ततीष्टविरहे धिङ्मोहलीलायितम् ॥ १२ ॥
चक्रेऽथ बन्धुरवचः किरणैस्तदीयं
स्वान्ताम्बुजं विगतशो.... विकोचमुद्रम् ।
सूरिर्दिवाकर इति प्रथितो गुणेन
नाम्ना च चित्रमभृतं क्षरतीक्षणेषु ॥ १३ ॥
सेरासः श्रीविलासः सुचिरमथ गुरोः पादपङ्केरुहाणां
प्रीत्योपास्तिं विधाय प्रणतिमपि मुनेस्तस्य भूवल्लभस्य ।
पीयूषस्येव वृष्टिं निजसुकृतयशःशाखिनस्तन्मिषेण
क्षोणीनाथ प्रकाण्डः क्षितिपगृहमगात्स श्रियां डम्बरेण ॥ १४ ॥
चूडारत्नायमान. समजनि महता यः क्षमापालकाना
विश्वश्लाघ्याधरेष(ख)श्वरणगुणगणैर्धर्मलीलाबलेन ।
जित्वा मोहं ससैन्यं त्रिभुवनजयिन केवलज्ञानलक्ष्मीं
लब्ध्वा श्रीमन्मुनीन्द्रो रमयति हृदये वैरिसिंहाभिधानः ॥ १५ ॥
सार्धं करैः शूर इवाथ सूरिः स केवली केवलिमुख्यशिक्षैः ।
कदाचिदन्यत्र पुरे प्रतस्थे भव्यारविन्दप्रतिबोधनाय ॥ १६ ॥
तदनु तमनुगम्य श्रीमुनीन्द्र नरेन्द्रो
मुदकलयदस्पन्द(?) साश्रुनेत्रोऽभिवन्द्य ।

तमपि गुरुरथाशीर्वाददानेन कामं
व्यदधदमृतपूरेणेव निर्वापतापम् ॥ १७ ॥
निर्व्याजसरकेलिनिर्भररसे प्रोज्जृम्भमाणेऽनिशं
सोत्कम्पा रतिसुन्दरी प्रणयिनी जज्ञे स्फुरत्साध्वसा।
उन्मीलद्घनकण्टका च परितः क्षोणी तु भो आतुचि-
पत्सिन्धुशासति राज्यमूर्जितनये श्रीमज्जयन्ते नृपे ॥ १८ ॥
इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये
श्रीलक्ष्म्याङ्के ऋतुत्रयवर्णनो नामाष्टादशः सर्गः।

एकोनविंशः सर्गः।

अथान्यदाध्यास्त सभां स भूपः सुधर्मयापि स्पृहणीयशोभाम्।
अत्यन्तविस्तारितवैरिसिंहक्ष्माधिराजः स्वगुणैः प्रजानाम् ॥ १ ॥
अमात्यमात्मीयपितुर्नृपस्य द्वितीयमात्मानमिवेयिवांसम्।
निवेदितं वेत्रधरेण वीक्ष्य चक्रे स विद्याधरचक्रवर्ती ॥ २ ॥
कृतप्रणामं सविधासनस्थं संमान्य मान्यं समपृच्छदेनम्।
नरेन्द्रनम्या मम तातपादाः कल्याणिनः संप्रति मन्त्रिराजः ॥ ३ ॥
स क्षेम लक्ष्म्या ललितैर्विलासैर्निरन्तरं दुर्ललितः क्षमेन्द्रः।
त्वां द्रष्टुमुच्चैरुदकण्ठतेति व्यजिज्ञपन्मन्त्रिपतिर्जयन्तम् ॥ ४ ॥
ततः प्रतापेन विवर्ध्यमाने साम्राज्यसौस्थ्ये सकलेऽपि तत्र।
राजा स राज्यस्थितयान्वयुङ्क्त स्वमन्त्रिणं तातविलोकनोत्कः ॥ ५ ॥
दिव्यैर्विमानैः खचरेश्वराणां मणिप्रभाकृष्टसुरेन्द्रचापैः।
सैन्यैर्वरेण्यैश्च धराधराणां स रोदसी संकटयंश्चचाल ॥ ६ ॥
श्रीमज्जयन्तः स्वपुरीं जयन्तीमालोक्य लोकोत्तरकान्तलक्ष्मीम्।
आवासयामास विशामधीशे समन्तदुद्यानभुवं विद्रूप्य ॥ ७ ॥
कुमारसैन्यादथ मन्त्रिराजे स प्रेषितात्मीयनरान्निशम्य।
समागतं नन्दजयन्तनामा···········नमितो जयन्त्याः ॥ ८ ॥
ततः स वैरिक्षितिपालमौलिमालास्नु स्वेलाद्गुरुशासनधीः।
अङ्गीकरत्तां नगरीं प्रवेशमहोत्सवाशेषविशेषभूषाम् ॥ ९ ॥

सामात(?)राजन्यकमन्त्रिराजमुख्यैरशेषैरपि राजलोकैः ।
पुरः प्रधानैश्च समेत्य तत्र स स्वामिसुनुर्मुदितैरनामि ॥ १० ॥
राज्ञो निदेशात्समुपेत्य तत्र प्रणम्य मन्त्री विबुधः कुमारम् ।
उत्कण्ठितस्ते मुखदर्शनाय पितेत्युदीर्याचलयन्नगर्याम् ॥ ११ ॥
मौहूर्तिकेनाथ शुभे मुहूर्ते निवेदिते स क्षितिपालसूनुः ।
तत्र प्रवेष्टुं प्रगुणीबभूव विधाय सर्वं समयानुरूपम् ॥ १२ ॥
अन्तःपुरालंकृतयाप्यमाने विद्याधराधीश विमानवृन्दैः ।
पदातिहस्त्यश्वरथप्रतानैः सकौतुकं स्वःपतिनापि दृश्यैः ॥ १३ ॥
सुधांशुबिम्बेन भियेव राहोः श्रितेन शुभ्रातपवारणेन ।
लक्ष्मीजयश्रीप्रहितैः कटाक्षैरिवोच्छलद्भिश्चमरैर्विलक्षैः ॥ १४ ॥
माङ्गल्यमन्त्रैरिव शङ्खनादैः समुल्लसद्भिः सह पञ्चशब्दैः ।
बन्दीन्द्रकोलाहलमांसलैश्च जयारवैर्हर्षयशोधिबन्दे ॥ १५ ॥
करीन्द्रघण्टारवडम्बरेण निश्वासनादेन भृताम्बरेण ।
साम्राज्यलक्ष्म्या च विराजमानस्ततश्चचाल क्षितिलोकपालः ॥ १६ ॥
(चतुर्भिः कलापकम्)
अत्रान्तरे राजसुतप्रवेशमहोत्सवालोकसमुत्सुकानाम् ।
उपेयुषीणां पुरसुन्दरीणां विलासलीलायितमेवमासीत् ॥ १७ ॥
कुमारलावण्यरसं निपीय काचित्सतृष्णान्तरुदीर्णकम्पा ।
कन्दर्पवैद्यं स्वपुरस्समास्य सौरभ्यलोलालिरवैर्विराहुत् ॥ १८ ॥
कन्दर्पशिल्पोपनिषत्स्वरूपैर्लीलाविलासैः स्फुटमाक्षिपन्ति ।
उपेक्षिता काचन तेन तन्वी मुमोच सौभाग्यमदातिरेकम् ॥ १९ ॥
ययौ न या गोचरमीक्षणानां मनोरथैरप्यकलङ्कशीला ।
तस्याः मुखेन स्तनमङ्गभङ्गी यूनस्तदा कस्य न कस्य जज्ञे ॥ २० ॥
यद्वीक्षणासक्तमना जनौघसंमर्दने स्वस्तनितम्बबिम्बा ।
विलोकिता कापि न कं चकार महास्यनेऽस्त्र समकालमेव ॥ २१ ॥
स्वं मन्यमाना हि गतौ गुरुत्वमवामदं नेऽस्य तया न धातुः ।
ईर्तीव कष्टास्पदे स्तनाद्यास्फालेन काचित्किल कोपितम् ॥ २२ ॥

आलिङ्गच सर्वाङ्गमथावनीशस्तमात्मजं मौलितले चुचुम्ब ।
निसर्गतः प्रेमपदं हि पुत्रः पितुर्विशेषेण महोदयं तु ॥ ३६ ॥
निषेदुपि श्री''''नृपो जयन्ते यथोचितं सर्वसमाजने च ।
अचीकरत्तत्र महीमहेन्द्रो महोत्सवं विश्वतरङ्गितोषम् ॥ ३७ ॥
स तस्य सूनोरजनिष्ट भक्त्या निरन्तरं पल्लवितप्रमोदः ।
राज्ञोऽपि मुख्यं गृहवाससारं श्लाघ्यं हि बन्धोः प्रतिपत्तिरेव ॥ ३८ ॥
परेद्युव(द्यवि)क्षोणिधवस्तरङ्गत्संवेगसर्वस्वसुधासमुद्रः ।
राज्यादिसंपत्परिरम्भसौख्ये पराङ्मुखश्चिन्तितवानथैवम् ॥ ३९ ॥
वंशेऽवतंसध्वजतुल्यमस्मिञ्जयन्तमेनं विनिवेश्य राज्ये ।
त्वरे महानन्दपदाय धीमान्विलम्बते कः परलोककार्ये ॥ ४० ॥
सदस्यभिप्रायमिमं निवेद्य सुतस्य सर्वं विदधे तथैव ।
अन्ते च योगेन तनुत्यजां स शिक्षाय मार्गं सुधियां नृपाणाम् ॥४१॥
श्रुताभिषेकं जनकस्य राज्ये तमेत्य भूगोचरखेचरेन्द्राः ।
नत्वोपढौक्योऽद्भुतढोकनानि सिषेविरे नम्रशिरःकिरीटाः ॥ ४२ ॥
प्रमोदितास्तेन महाप्रसादैर्निजं निजं राज्यमथुर्विसृष्टाः ।
महीपतेस्तस्य गुणैरनन्यैः सदानितान्तःकरणस्ततम्ने ॥ ४३ ॥
कुमद्वतीनामिव स प्रजानां लक्ष्मीविलासाय बभूव राजा ।
समूलकाषं कषितोरुदोषश्चित्रीयते तेन न कस्य चेतः ॥ ४४ ॥
हठो भवेच्चौर्यशठस्य जन्तोः क्षिप्रं विपक्षे बलिनि क्षयाय ।
कुण्ठत्वमायाति हि वज्रस्ले निशातधारापि कृपाणयष्टिः ॥ ४५ ॥
शुभाशुभाय प्रभविष्णुपूर्वं कर्मैव किं तत्र समुद्यमेन ।
यदेव भाव्यं भविता तदेव कर्म द्वितीयं व्यभिचारि चेदम् ॥ ४६ ॥
बीजं यथा वारि विनाङ्कुराय तथोद्यमं कर्म फलाय नैव ।
भवेदतो दूरितदोषमासीच्छ्रेयस्करं कर्म नयश्च तस्य ॥ ४७ ॥
अर्हन्स्ततः सप्तभिरप्यवन्ध्य प्रवृद्धशक्तित्रयकीर्तिरेव ।
राज्यं शशासाप्रवैरिनाशात्पडन्तरङ्गानविजित्य शत्रून् ॥ ४८ ॥

तेन प्रयुक्तापणवन्धमुख्या गुणा न वैफल्यमयुः कदाचित् ।
उप्ता नरैरुत्तमभूमिकासु सुवृष्टियोगादिव सस्यसङ्घा ॥ ४९ ॥
काले च पञ्चाङ्गमपि प्रकाममसात्यवृद्धैः सह मन्त्रमेषः ।
चकार दुर्वारतरारिवारनिवारणेऽसौ यदमोघमस्त्रम् ॥ ५० ॥
प्रशासतस्तस्य नयेन भूमिं क्रमादभूदङ्गगतं जिगीषोः ।
सिद्धित्रयं निर्ममतान्वितस्य यदेह दण्डत्रितयं मुमुक्षोः ॥ ५१ ॥
धर्मार्थकामत्रयमण्डनेन स मण्डयामास नृपप्रकाण्डः ।
जन्म स्वकीयं जिनरम्यहर्म्यश्रीताण्डवेन क्षितिमण्डलं च ॥ ५२ ॥
देवी क्रमाद्वा....युगेस्तनूना(?) तनुप्रमापूरनिरस्तशूरम् ।
असूत सूनुं रतिसुन्दरी च संचारिणं क्षात्रमिवाय धर्मम् ॥ ५३ ॥
आद्यस्तयोर्वज्रधराधिवीर्यो बभूव वज्रायुधनामधेयः ।
चक्रायुधोऽन्योऽरिवधूकपोलपत्राङ्कुरप्रासरसासिधेनुः ॥ ५४ ॥
यौ दानभोगाविव वैभवस्य व्योमाङ्गणस्येव च पुष्पदन्तौ ।
सौभाग्यरूपे इव यौवनस्य शोभाभरं बिभ्रतुरस्य राज्ञः ॥ ५५ ॥
सदा यतिं धारयता समन्तात्तथा सुवृत्तेन सदार्जवेन ।
भुजद्वयेनेव निजेन तेन रराज राजा तनयद्वयेन ॥ ५६ ॥
श्रुतेन शीलेन गुणोदयेन स्थाम्ना च धाम्ना च वपुःश्रिया च ।
अभूतपूर्वामपि तत्प्रभूता तावेव तन्योपमिनी नृपस्य ॥ ५७ ॥
प्रज्ञानिरेकेण बला बभूवुस्तयो समालिङ्गनेन कृतार्था ।
उद्दामसौभाग्यगुणोदयेन वशंवदा राजसुताश्च कान्ता ॥ ५८ ॥
अथाग्रमात्मानमिवात्मजं स शुभे निवेश्यार्हनि यौवराज्ये ।
निनाय कालं ललितैर्विलासैरसमनिधानाननुगत्य चित्तम् ॥ ५९ ॥
स्फुटप्रसूनप्रकरप्रसर्पत्सौरभ्यलुभ्यन्मधुपाङ्गनासु ।
कदाचिदामलवनावलीषु चिरं स रेमे रमणासहायः ॥ ६० ॥
समीरणान्दोलितवारिपूरतरङ्गरङ्गत्कमलोपहारे ।
क्रमातिथेयेषु सरःसु कान्ता वृतः कदाचिद्विदधेऽम्बुकेलिम् ॥ ६१ ॥

कदापि स प्रेम वशाद्वधूनां कपोलपालीकुचमण्डलीषु ।
चकार पत्राङ्कुरचक्रवालं परार्घ्यरोमाञ्चचयेन सार्धम् ॥ ६२ ॥
प्रियः प्रियालापविलासलास्यैराश्चर्यकृद्भिः सरकेलिमिश्र ।
कदाचिदन्तःपुरचक्रवालैश्चिरं स रम्यै(र्ल्यै) रमयांबभूवे ॥ ६३ ॥
व्यलीकमालोक्य समाकुलाभिरीर्ष्याभराकुञ्चितलोचनाभिः ।
तत्राश्रुबिन्दुच्छलतः प्रियाभिः कदाप्युपालम्भि विनाक्षरं सः ॥ ६४ ॥
कदाचिदासीत्स विलासिनीनां विलाससर्वस्वरसे निमग्नः ।
स नर्तयामास कदाचिदेताः सौन्दर्यचर्यापरिभूतरम्भाः ॥ ६५ ॥
गजेन्द्रशिक्षाचतुरो गजेन्द्रानदाम्यदुद्दाममदान्कदाचित् ।
कदाचिदुद्वेल''''''प्रवाहसंवाहसंदोहमवाहयच्च ॥ ६६ ॥
विचित्रशास्त्रार्थविचारसारैर्वाचस्पतेर्विभ्रममादधानः ।
कदापि गोष्ठीषु विशारदानां स धूनयामास मुदा शिरांसि ॥ ६७ ॥
कदाचन श्रीजिनशासनस्य प्रभावनादद्भुतपुण्यकृत्यैः ।
सुधाप्रवाहैरिव विस्फुरद्भिः श्रेयः फलां वल्लिमिवैधयत्सः ॥ ६८ ॥
अन्तः प्रसर्पत्परमप्रमोदप्रपञ्चयत्पुलका कुचश्रीः ।
कदाचिदुच्चैर्जिनमन्दिरेषु चकार पूजोत्सवमुत्सहिष्णुः ॥ ६९ ॥
क्वापि क्षणोऽमी क्षणदेन्दुकीर्तिः श्रीमद्गुरूणां वदनारविन्दे ।
वाचं दधाना मकरन्दमुद्रा भृङ्गी भुजङ्गोपमया पपौ च ॥ ७० ॥
तस्मिन्मही पालयति क्रमात्ता नयाश्रिते पञ्चमलोकपाले ।
ववर्ष काले जलदः समस्तप्रशस्यसस्योद्गममूलबीजम् ॥ ७१ ॥
तत्र प्रजाना पितरीव काम्ये प्रतापनिर्दग्धविपक्षकक्षे ।
स्वचक्रतो नोऽपरचक्रतो वा बभूव भीतिः परिशासति क्षमाम् ॥ ७२ ॥
कदाचिदानन्दितपौरवृन्दः पुरंदरस्पर्धिपरार्घ्यऋद्धिः ।
ययौ जगल्लोचनकैरवेन्दुर्नदीश्वर द्वीपमदृष्टपूर्वम् ॥ ७३ ॥
स तत्र विश्वत्रितयाह्निनेत्रचकोरचन्द्रानपनिर्विशेषाम् ।
विधाय पूजां जिनमन्दिरेषु प्रेक्षाक्षणं क्षोणिपतिर्ददर्श ॥ ७४ ॥

इतश्च सौधर्मपतिः सकलस्वर्वासिभिर्भूरिभिरभ्युपेतः ।
कर्तुं जिनेन्द्रायतनेषु पूजामहोत्सवं तत्र समाजगाम ॥ ७५ ॥
प्रेक्षाक्षणं चाद्भुतभूरिमल्लीसंगीतकव्यग्रसमग्रलोकम् ।
विभाव्य पूजामतिशायिनीं च शचीपतिर्भूमिपतिं बभाषे ॥ ७६ ॥
धन्योऽसि राजन्सफलं तवैव राज्यं धनं जन्म च जीवितं च ।
दुःखार्दितेऽपीह मनुष्यभावे यस्यातिभक्तिर्जिनपुंगवेषु ॥ ७७ ॥
अतः प्रसन्नोऽस्मि करोमि किं ते मनः प्रियं ब्रूहि पुरंदरोऽहम् ।
अथ क्षितीशोऽपि सहस्रनेत्रं विनम्रमौलिर्विनयाद्बभाषे ॥ ७८ ॥
देव प्रसूतोऽस्मि कुले प्रशस्ये सर्वोत्तमं चास्ति ममाधिराज्यम् ।
सुदुर्लभं जन्मशतैरपीह प्राप्तं मया श्रीजिनशासनं च ॥ ७९ ॥
प्रियं प्रभो स्यात्किमतः परं मे येनार्थितां यामि तवेत्युदीर्य ।
स्थिते नृपेऽनिस्पृहतातिरेकाद्विशेषहृष्टस्तमुवाच शक्रः ॥ ८० ॥
यद्यप्यलुब्धस्य तवास्ति कार्यं न नाम केनापि तथापि राजन् ।
भविष्णुतीर्थेश्वरवैभवेन तवास्तु सख्यं मम निर्व्यपेक्षम् ॥ ८१ ॥
उक्त्वैवमालिङ्ग्य निजासनार्धे निवेश्य कृत्वा क्षणमिष्टगोष्ठीं ।
पुरंदरः क्षोणिपुरंदरश्च निजं निजं स्थानमथेयतुर्लौ ॥ ८२ ॥
देवा मत्पात्रदानात्प्रमरपरमश्रद्धया तद्विधातु-
प्रत्यक्षीभूय जन्तोर्विदधति सुदृशः प्राज्यराज्यप्रसादम् ।
क्षुत्क्षामस्यापि पुण्यापचयपरिचयादासमुद्रान्तपृथ्वी-
पृथ्वीपालैर्विनम्रस्फुटमणिमुकुटैश्चुम्ब्यपादारविन्दम् ॥ ८३ ॥
लक्ष्मीर्वेश्मनि दानभोगसुभगा वाणी प्रसन्नानने
दोर्दण्डद्वयमण्डपे च विजयश्रीमुक्तभूपान्तरा ।
कीर्तिर्नृत्यति दुग्धसिन्धुलहरीलीलाचरित्रे चिरं
श्रद्धापूर्वकसाधुदानजनिते पुण्येऽङ्गिना जाग्रति ॥ ८४ ॥
त्रैलोक्य ललितैर्यशोभि ··· 'यत्यर्पते देहिना
काय कान्तगुणानुबन्धमधुरे श्वेतागुरुभ्रैर्गुणै ।

यच्च श्रीजिनशासनोन्नतिनटीनाट्यप्रमोदैर्मन-
स्तन्मन्ये शुभपात्रदानसुकृतप्राग्भावविस्फूर्जितम् ॥ ८५ ॥
इत्थं नन्दोपनिषदुदयात्स्वानुभूतप्रभावं
स्रावं स्रावं मुनिवितरणं भक्तिसंदर्भगर्भम् ।
सार्वः सर्वं गुरुरिव जनं तत्र सोत्कण्ठमुच्चैः
कुर्वन्नुर्वीमवनितिलकः श्रीजयन्तः प्रशास्ति ॥ ८६ ॥

इति श्वेताम्बरश्रीमदभयदेवाचार्यविरचिते जयन्तविजयनाम्नि महाकाव्ये श्रीतन्दाङ्के नरेन्द्रराज्यस्थितिवर्णनो नामैकोनविंशः सर्गः ।

ग्रन्थकर्तुः प्रशस्तिः ।

आसीच्चन्द्रकुलाम्बराम्बरमणिः श्रीवर्धमानप्रभोः
पादाम्भोरुहचञ्चरीकचरितश्चारित्रिणामग्रणीः ।
स श्रीसूरिजिनेश्वरस्त्रिपथगापाथःप्रवाहैरिव
स्वैरं यस्य यशोभरैस्त्रिजगतः पावित्र्यमासूत्रितम् ॥ १ ॥
अभवदभयदेवः सूरिरस्मात्स यस्य
प्रभुरभजत तोषं स्तम्भने पार्श्वनाथः ।
प्रकटितविकटार्था सद्गसाम्राज्यवृद्ध्यै
व्यधित निधिममानां यश्च वृत्तिं नवाङ्ग्याः ॥ २ ॥
तच्छिष्यो जिनवल्लभः प्रभुरभूद्विश्वंभरामामिनी-
भास्वद्भालतलामकोमलयशःस्तोमः शमारामभूः ।
यस्य श्रीनरवर्मभूपतिशिरःकोटीररत्नाङ्कुर-
ज्योतिर्जालजलैरपुष्यत सदा पादारविन्दद्वयी ॥ ३ ॥
कश्मीरानपहाय संततहिमव्यासङ्गवैराग्यतः
प्रोन्मीलट्टणमंददा परिचिते यस्याम्यपदे ।
मान्द्यामोदतरङ्गिता भगवती वाग्देवता तन्मुखी
धत्ते काव्यकाव्यरचनाव्याजान्नृत्यचिरम् ॥ ४ ॥
बृहद्गच्छहृत्कमले जिनसंभवराजः
सूरिरमृत प्रभवर्णितकायधृतिः ।

जिग्ये जगत्त्रयजयप्रयतोऽपि येन
वीरव्रतं कलयता रतिजीवितेशः ॥ ५ ॥

वैराग्यं याति रागे भजति विधुरतां कोपपोषे विमाने
माने नष्टाभिमाने कपटपटुभटे क्षोभमाप्ते च लोभे ।
पञ्चेषौ कुण्ठितेषौ समिति निजमिति प्रेक्ष्य सैन्यं सदैन्यं
मुक्त्वा येषां जयाशां निभृतमपसृतं मोहराजेन दूरम् ॥ ६ ॥

भग्गुणितकरणः क्षमया विराजितश्चारुविग्रहस्तदनु ।
अजनि वशीकृतविषयग्रामः पद्मेन्दुमुनिराजः ॥ ७ ॥

उत्फुल्लमल्लीप्रतिमल्लकान्तिः कीर्तिर्भ्रमन्ती भुवनेषु यस्य ।
धिया समं सौहृदकाङ्क्षयैव मुष्णाति विष्णोरपि कृष्णभावम् ॥ ८ ॥

विश्वत्रयप्रथितकीर्तिलतस्य तस्य
शिष्यः प्रशस्यमहिमाभयदेवसूरिः ।
काव्यं जयन्तविजयं रचयांचकार
सारस्वतप्रसमरप्रतिभाविलासः ॥ ९ ॥

द्विकरिकुलगिरिदिनकर(१२७८)परिमितविक्रमनरेश्वरसमायाम् ।
द्वाविंशतिशतमानं शास्त्रमिदं निर्मितं जयतु ॥ १० ॥

जयन्तविजयकाव्यं परिपूर्णमिति भद्रम् ।